

Generální finanční ředitelství
Č. j.: 29385/13-7000-01000-010457

I N F O R M A C E

o činnosti daňové správy České republiky

za rok 2012

Obsah

I.	ÚVOD	3
II.	DAŇOVÉ ŘÍZENÍ	6
1.	VÝVOJ DAŇOVÝCH PŘÍJMŮ	6
2.	DAŇOVÉ NEDOPLATKY	16
3.	DALŠÍ POSTUPY	28
4.	DAŇOVÉ ÚLEVY	33
5.	OPRAVNÉ PROSTŘEDKY	36
6.	SANKCE	39
7.	DAŇOVÉ SUBJEKTY	41
III.	OSTATNÍ AGENDY	42
1.	PLATBY A VRATKY DANÍ A POPLATKŮ	42
2.	REALIZACE PŘEVODŮ OPRÁVNĚNÝM PŘÍJEMCŮM	42
3.	CENOVÁ KONTROLA	43
4.	FINANČNÍ KONTROLA	44
5.	SPRÁVA ODVODŮ ZA PORUŠENÍ ROZPOČTOVÉ KÁZNĚ	46
6.	STÁTNÍ DOZOR NAD SÁZKOVÝMI HRAMI A LOTERIEMI	50
IV.	MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	51
V.	VZTAHY S VEŘEJNOSTÍ A SVOBODNÝ PŘÍSTUP K INFORMACÍM	61
VI.	INFORMATIKA	63
VII.	PERSONALISTIKA A VZDĚLÁVÁNÍ	68
VIII.	HOSPODAŘENÍ	73
IX.	KONTROLNÍ A DOHLÍDKOVÁ ČINNOST	80
X.	ZÁVĚR	82
	SEZNAM ZKRATEK POUŽITÝCH V TEXTU	83

I. ÚVOD

Základním právním předpisem, který upravoval v roce 2012 organizaci, postavení, věcnou a územní působnost orgánů daňové správy byl zákon č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon o ÚFO“).

Daňová správa v České republice byla v roce 2012 tvořena třístupňovou soustavou tzv. územních finančních orgánů (ÚFO), které tvořilo Generální finanční ředitelství (GFŘ), 8 finančních ředitelství (FR), 199 finančních úřadů (FÚ) a Specializovaný finanční úřad (SFÚ).

SFÚ byl do soustavy územních finančních orgánů nově zaveden od 1. ledna 2012. Důvodem vzniku SFÚ byla snaha daňové správy věnovat velkým a specifickým daňovým subjektům zvláštní pozornost tak, jako je tomu již dnes ve většině států Evropy. Přechod vybraných subjektů na SFÚ nebyl nárazový, nýbrž probíhal průběžně, zejména v první polovině roku 2012.

S ohledem na další potřebu modernizace daňové správy a potřebu širší daňové reformy, jejíž přirozenou součástí je též reforma organizačního uspořádání a vymezení kompetencí předmětných orgánů, zejména v podobě dosažení úspěšnějšího a kvalitnějšího fungování organizace samé, ve zkvalitnění výkonu především klíčových kompetencí ke správě daní, snižování administrativní zátěže a zvýšení „uživatelského“ komfortu fyzických i právnických osob, vůči nimž orgány daňové správy vykonávají své kompetence, omezení daňových úniků, větší transparentnost systému správy daní a také posílení spolupráce daňové správy s celní správou, zpracovalo Ministerstvo financí (MF) návrh zákona o Finanční správě České republiky. Ten byl Parlamentem ČR schválen s účinností od 1. ledna 2013 a zveřejněn ve Sbírce zákonů pod č. 456/2011 Sb. v prosinci 2011.

V souvislosti se schválením zákona o Finanční správě České republiky zabezpečovala daňová správa v roce 2012 náročné úkoly a intenzivní práce související s rozsáhlou reorganizací daňové správy, a to jak v oblasti organizačního zabezpečení, tak i zabezpečení personálního, majetkového a informačních technologií. Stávající soustava územních finančních orgánů byla od 1. ledna 2013 nahrazena orgány Finanční správy, které tvoří Generální finanční ředitelství, Odvolací finanční ředitelství, 14 finančních úřadů a Specializovaný finanční úřad.

Nově vzniklé Odvolací finanční ředitelství se sídlem v Brně bude jako čistě odvolací orgán vykonávat svou působnost pro celé území České republiky. Vznikem jediného odvolacího orgánu je plně završena snaha o jednotnost v postupech odvolacího řízení.

Celorepubliková působnost Specializovaného finančního úřadu se nemění. Kromě dosavadních pravomocí pro velké a specifické daňové subjekty bude nově vykonávat cenovou kontrolu, finanční kontrolu, státní dozor nad loteriemi a jinými podobnými hrami a kompetence spojené s vedením Centrálního registru smluv. Jako správci smluv mu bude svěřena registrace smluv účastníků důchodového spoření a komunikace s penzijními společnostmi v rámci zajištění II. pilíře důchodové reformy v České republice.

Celkem 14 finančních úřadů vyjmenovaných v zákoně bude nově vybaveno krajskou územní působností, přičemž název příslušného kraje se objeví i v jejich názvu. Sídla jednotlivých úřadů se budou nacházet přímo v krajských městech a v hlavním městě Praze. Nedílnou součástí finančního úřadu budou jeho územní pracoviště, která budou zřízena na všech místech, kde mají v roce 2012 sídlo „zanikající“ finanční úřady.

I přes personální, technickou a organizační náročnost transformace se proces reorganizace daňové správy veřejnosti nijak negativně nedotkne. Rozsah a dostupnost služeb poskytovaných veřejnosti budou i v roce 2013 zachovány a současně dojde ke zjednodušení některých pravidel a postupů, na které byla veřejnost dosud zvyklá. Na všechny související změny bude veřejnost včas upozorňována.

Obecným cílem uskutečňovaných změn je, stejně jako v případě předchozího kroku vytvoření GFŘ, vybudovat moderní integrovanou finanční správu s vysokou efektivitou a produktivitou, která klade důraz na dobrovolné plnění finančních a jiných povinností vůči státu a vykazuje vysokou kvalitu služeb kompetentních a motivovaných daňových úředníků, za existence vzájemné důvěry těchto úředníků a subjektů, vůči nimž daňová správa vykonává své kompetence.

Je třeba také zdůraznit, že zákon o Finanční správě České republiky je institucionálně kompatibilní s aktuálně probíhajícím Projektem vytvoření jednoho inkasního místa pro příjmy veřejných rozpočtů (tzv. Projekt JIM), který předpokládá vytvoření jednoho výběrního místa pro daně a veřejnoprávní pojistné právě na bázi orgánů samostatné finanční správy. Nově vytvořená Finanční správa ČR tak splňuje parametry budoucí soustavy orgánů JIM, kterou by se mohla v případě převzetí dalších kompetencí stát bez změny názvu a struktury.

Za rok 2012 bylo u **daně z přidané hodnoty** dosaženo výnosu ve výši **278,2 mld. Kč**. Proti předchozímu roku došlo k navýšení o 2,8 mld. Kč, tzn. o 1 %. Příjmem státního rozpočtu je částka 199,7 mld. Kč (71,78 % celkového inkasa) a z celkové rozpočtem stanovené částky (221,6 mld. Kč) je to 90,1 %. Jde o nejnižší plnění rozpočtu v oblasti příjmů z daně z přidané hodnoty od roku 2008.

Inkaso **daně z příjmů právnických osob z příznání** v roce 2012 dosáhlo hodnoty **120,5 mld. Kč**. Meziroční nárůst inkasa ve výši 11,1 mld. Kč byl odezvou na přechodné ekonomické oživení v kalendářním roce 2011. Pozitivně působil také meziroční pokles objemu přeplatků na dani, které správci daně vraceli v roce 2012 poplatníkům po vypořádání daňové povinnosti za zdaňovací období započatá v roce 2011. Zatímco v roce 2011 činily „vratky“ 18,4 mld. Kč, v roce 2012 poklesly na 15,1 mld. Kč.

Inkaso **daně z příjmů právnických osob vybírané srážkou** naopak meziročně pokleslo. V roce 2012 dosáhlo hodnoty **7,5 mld. Kč**, což představuje pokles o 1,3 mld. Kč oproti roku 2011.

V roce 2012 došlo k mírnému přírůstku inkasa na **dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti** a z funkčních požitků. Bylo vybráno **119,8 mld. Kč**, což je o 0,4 mld. Kč více než v roce 2011. Přírůstek inkasa lze přičíst na vrub snížení slevy na poplatníka o tzv. povodňovou stokorunu, která platila pouze pro rok 2011 a rostoucímu počtu zaměstnanců, kteří vedle příjmů ze závislé činnosti mají ještě jiné příjmy a tak „ponechávají“ sražené zálohy

na daň ze své mzdy na účtu této daně, ačkoli roční vypořádání daně provádějí přes daňové příznání.

Také inkaso **daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou** meziročně vzrostlo a dosáhlo hodnoty 13,2 mld. Kč. Na **DPFO z příznání** bylo v roce 2012 vybráno celkem **3,3 mld. Kč**, což je po několika letech propadu pozitivní obrat.

Inkaso **daně dědické, daně darovací a daně z převodu nemovitostí** za rok 2012 činilo **11,1 mld. Kč**, tj. 90,9 % rozpočtované částky, ze které se vycházelo při návrhu státního rozpočtu. Oproti roku 2011 bylo inkaso u majetkových daní v roce 2012 nižší o 0,6 mld. Kč, z toho na dani dědické bylo vybráno o 7 mil. Kč méně, inkaso daně darovací bylo o 911 mil. Kč nižší a inkaso daně z převodu nemovitostí bylo vyšší o 298 mil. Kč.

Důvodem stále vysokého inkasa daně darovací i v tomto roce bylo zavedení daně darovací z bezúplatného nabytí povolenek na emise skleníkových plynů pro výrobu elektřiny.

Inkaso za **daň z nemovitostí** v roce 2012 činilo **9,54 mld. Kč**, což bylo cca 110,3 % rozpočtované částky, ze které se vycházelo při návrhu státního rozpočtu. Meziročně se inkaso zvýšilo o 973 mil. Kč, což je zvýšení o 11,4 %.

Inkaso **daně silniční** v roce 2012 činilo **5,2 mld. Kč**, což bylo cca 98,1 % rozpočtované částky, ze které se vycházelo při návrhu státního rozpočtu. Meziročně se inkaso zvýšilo o 19 mil. Kč, což je zvýšení o 0,4 %.

S účinností od 1. 1. 2012 byl novelizován zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů (zákon o loteriích). Tato novela uveřejněná ve Sbírce zákonů pod číslem 458/2011 Sb. zásadním způsobem změnila odvodové povinnosti provozovatelů loterií a jiných podobných her, a to v části šesté zákona o loteriích. Dosavadní právní úprava zahrnující odvod na veřejně prospěšný účel předávaný poskytovatelem přímo jím vybranému příjemci byla nahrazena odvodem z loterií a jiných podobných her (odvod), který se v zákonem stanoveném poměru rozděluje do státního rozpočtu a do rozpočtu obcí. Správu tohoto odvodu vykonávají finanční úřady v režimu daňového řádu. **Daňové inkaso z odvodů** činí celkem **5,9 mld. Kč**. Je tvořeno odvodem z loterií a jiných podobných her (§ 41b odst. 1 zákona o loteriích) ve výši 1,3 mld. Kč a dále odvodem z výherních hracích přístrojů a jiných technických herních zařízení (§ 41b odst. 2 až 4 zákona o loteriích) ve výši 4,6 mld. Kč.

II. DAŇOVÉ ŘÍZENÍ

1. VÝVOJ DAŇOVÝCH PŘÍJMŮ

V porovnání s rokem 2011 došlo v České republice v roce 2012 k růstu výnosu z vybraných daní na finančních úřadech (FÚ) o částku **22 397 mil. Kč**, která představovala meziroční přírůstek inkasa daní nové a staré daňové soustavy ve výši 4 % (celkové inkaso za rok 2011 dosáhlo 561 177 mil. Kč). Při meziročním srovnání výnosu z vybraných daní došlo v roce 2012 k největšímu růstu inkasa u daně z příjmu právnických osob o 11 149 mil. Kč, u daně z přidané hodnoty o 2 864 mil. Kč a u daně z nemovitostí o 973 mil. Kč. Správa spotřebních daní přešla od roku 2004 do kompetence celních úřadů a FÚ spravují jen zbytek starších případů. V roce 2012 jsou nově spravovány odvody z loterií, dle zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů, na všech finančních úřadech. Základní údaje o daňových povinnostech a inkasu za jednotlivé daně za rok 2012 podává **Tabulka č. 1**.

Tabulka č. 1

(v mil. Kč)

Druh příjmu	Daňová povinnost sl. 1	Inkaso sl. 2	Rozdíl sl. 2 - sl. 1	Výtěžnost (%) sl. 2 / sl. 1
DPH - daňová povinnost	553 605	544 411	-9 194	98,34
DPH - nadměrný odpočet a vrácení daně	-264 608	-266 359	+1 751	100,66
DPH - CELKEM	288 997	278 052	-10 945	96,21
Daně spotřební - daňová povinnost	35	3	-32	8,57
Daně spotřební - vrácení daně	0	-1	-1	0,00
Daně spotřební - CELKEM	35	2	-33	5,71
Daň z příjmů PO	123 914	120 461	-3 453	97,21
Daň z příjmů srážkou § 36	19 230	20 781	1 551	108,07
Daň silniční	5 268	5 206	-62	98,82
Daň dědická	75	71	-4	94,67
Daň darovací	3 359	3 368	9	100,27
Daň z převodu nemovitostí	7 365	7 660	295	104,01
Daň z příjmů FO - z příznání	2 828	3 261	433	115,31
Daň z příjmů FO - záv. činnost	117 623	119 787	2 164	101,84
Daň z nemovitostí	9 576	9 541	-35	99,63
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	6 188	6 403	215	103,47
Odvod z loterií § 41b odst. 1	1 259	1 287	28	102,22
Odvod z loterií § 41b odst. 2, 3, 4	4 777	4 649	-128	97,32
Ostat. příjmy, odvody a poplatky	4 125	3 039	-1 086	73,67
CELKEM NOVÉ DANĚ	594 617	583 569	-11 048	98,14
CELKEM STARÉ DANĚ	-835	5	840	*
CELKEM	593 782	583 574	-10 208	98,28

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč

* Výtěžnost nelze stanovit neboť je hodnota daňové povinnosti záporná

a) Daň z příjmů právnických osob – z příznání

Celkový výnos daně z příjmů právnických osob (DPPO) z příznání dosáhl za rok 2012 hodnoty **120,5 mld. Kč** a proti roku 2011 byl zaznamenán přírůstek o **11,1 mld. Kč**. Vývoj inkasa DPPO z příznání v letech 2008 – 2012 je uveden v **Tabulce č. 2**.

Tabulka č. 2 (v mil. Kč)

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	Index (%) 12/11	Rozdíl 12-11
Daňové inkaso	173 590	110 543	114 746	109 312	120 461	110,2	11 149
Předepsáno	172 620	107 995	115 368	111 365	123 914	111,3	12 549
Výtěžnost (%)	100,6	102,4	99,5	98,2	97,2	-	-

Zatím nejvyššího inkasa **DPPO** z příznání bylo dosaženo v roce 2008, a to **173,6 mld. Kč**. V následujících letech 2009 až 2011 nastal výrazný pokles v důsledku dopadů celosvětové hospodářské krize na českou ekonomiku a současně začaly působit legislativní změny přijaté zákonem č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů. Jednalo se především o postupné snižování základní sazby daně z příjmů právnických osob z 24 % pro zdaňovací období započatá v roce 2007, za která se daňová příznání podávala v roce 2008, na současných 19 %, a to počínaje zdaňovacími obdobími započatými v roce 2010, vč. zdaňovacích období započatých v roce 2011, za která se daňová příznání podávala v roce 2012.

Meziroční nárůst inkasa **DPPO** z příznání v roce 2012 na částku **120,5 mld. Kč** byl odezvou na přechodné ekonomické oživení v roce 2011, za který lhůty pro podání daňových příznání spadaly do roku 2012. Současně se příznivě projevil dopad meziročního poklesu objemu přeplatků na DPPO a s tím spojených „vratek“ daně splatné v roce 2012 v důsledku zrealnění výše záloh placených na tuto daň v roce 2011 prostřednictvím rozhodnutí o stanovení záloh jinak.

Z daňové evidence za rok 2012 vyplývá, že na debetních stranách osobních daňových účtů (ODÚ) meziročně vzrostl úhrn celkových částek na DPPO z příznání o 12,5 mld. Kč (z 111,4 mld. Kč na 123,9 mld. Kč). Nejvyšší podíl na tomto nárůstu má meziroční snížení objemu vyrovnání záloh o 4,7 mld. Kč, (z -102,7 mld. Kč na -98,0 mld. Kč) a meziroční zvýšení objemu splatných záloh, o 3,2 mld. Kč (z 101,3 mld. Kč na 104,5 mld. Kč) a objemu vyrovnání daně na základě podaných příznání o 0,7 mld. Kč, a to z 118,7 mld. Kč na 119,4 mld. Kč. Kromě toho o 1,1 mld. Kč meziročně vzrostl předpis daňových doměrků z iniciativy správců daně (ze 1,1 mld. Kč na 2,2 mld. Kč a téměř dvojnásobně se zvýšil i celkový objem příslušenství **DPPO** z příznání, a to především na úrocích z prodlení s placením daně (o 0,9 mld. Kč) a na penále z doměřené daně (o 0,2 mld. Kč).

Na meziročním nárůstu inkasa **DPPO** z příznání v roce 2012 o 11,1 mld. Kč, které je vykazováno na kreditních stranách ODÚ, se značnou měrou podílel též pokles objemu tzv. „vratek“ v částce 3,3 mld. Kč, které představují úhrn částek, o které je DPPO za zdaňovací období započatá v roce 2011 podle příznání podaného v roce 2012, nižší než zálohy zaplacené na tuto daň v roce 2011. Zatímco v roce 2011 činily „vratky“ 18,4 mld. Kč, v roce 2012 poklesly

na 15,1 mld. Kč. Projevoval se tak doznívající trend „zreálnování“ výše zákonných záloh na daň na základě žádostí o stanovení záloh jinak, popřípadě zrušení povinnosti daň zálohovat, s ohledem na očekávanou výši splatné daně.

U DPPO z příznání za zdaňovací období započatá v roce 2011, splatné v roce 2012, došlo v porovnání s DPPO vyměřenou za ZO započatá v roce 2010 k poklesu o **1,2 mld. Kč** (ze 116,9 mld. Kč na 115,7 mld. Kč), t. j. o **1, %**. V této souvislosti je vhodné doplnit, že DPPO vyměřená z příznání za ZO započatá v roce 2011 se v inkasu za rok 2012 projevila pouze částečně prostřednictvím vyrovnání přiznané daně a nové výše záloh, splatných po lhůtě pro podání daňového příznání ve zbývající části roku 2012. Částečně se projeví ještě v inkasu roku 2013, a to prostřednictvím záloh splatných po 1. 1. 2013 před uplynutím lhůt pro podání daňových příznání za zdaňovací období započatá v roce 2012.

b) Daň z příjmů fyzických osob – z příznání

U daně z příjmů fyzických osob podávajících příznání byl **zaznamenán meziroční přírůstek inkasa o 322 mil. Kč**. Vývoj inkasa na dani z příjmů fyzických osob v letech 2008 – 2012 ukazuje následující **Tabulka č. 3**.

Tabulka č. 3 (v mil. Kč)

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	Index (%) 12/11	Rozdíl 12-11
Daňové inkaso	17 749	5 565	7 987	2 939	3 261	111,0	322
Předepsáno	18 065	2 618	10 439	2 920	2 828	96,8	-92
Výtěžnost (%)	98,3	212,6	76,5	100,7	115,3	-	-

Poslední významnější inkaso na tomto druhu příjmu bylo zaznamenáno v roce 2005 (26 583 mil. Kč). Po zavedení jednotné sazby daně, daňového zvýhodnění na dítě, zrušení minimálního základu daně a transformaci nezdanitelných částí základu daně na slevy na dani kleslo inkaso v roce 2008 téměř o jednu třetinu (17 749 mil. Kč). Po zvýšení výdajových paušálů, zavedení paušálu na dopravu a mimořádných daňových odpisů kleslo inkaso v roce 2011 až pod hranici 3 000 mil. Kč. To znamená, že **v průběhu 7 let kleslo inkaso na této dani téměř o 83%** a z hlediska příjmů veřejných rozpočtů se stalo zanedbatelnou položkou.

Pokud nedojde k systémovým změnám v konstrukci daně, nelze očekávat obrat k pozitivnímu vývoji. Přestože je výnos daně nízký, pracnost správy daně naopak stoupá a podle inkasa nelze hodnotit činnost správců daně.

V důsledku ekonomických ztrát vzniklých v krizových letech 2008 – 2010 a možnosti odpočtu daňových ztrát z minulých let od základu daně ani v kalendářním roce 2012 významně neklesl počet daňových poplatníků, kteří po podání příznání vykázali přeplatek na dani a žádali správce daně o jeho vrácení. Vlivy, které působily na vývoj inkasa v roce 2012, jsou komentovány dále.

Positivní dopad **ukončení působení vlivu mimořádných odpisů** pro hmotný majetek pořízený v období od 1. 1. 2009 do 30. 6. 2010 na inkaso daně je zřejmý z **Tabulky č. 4**.

Tabulka č. 4

(v mil. Kč)

Zdaňovací období	2008	2009	2010	2011	Index (%) 11/10	Rozdíl 11-10
Daňové odpisy podle přiznání k DPFO	19 402	20 766	64 396	21 388	33,2	-43 008

Stále stoupá objem výdajů stanovených % z příjmů u subjektů s příjmy dle § 7 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (ZDP), viz **Tabulka č. 5**. Je otázkou, zda je to pouze kvůli nižší administrativní zátěži s tím spojené anebo proto, že takto stanovené výdaje u poplatníků převyšují výdaje skutečně vynaložené.

Tabulka č. 5

(v mil. Kč)

Zdaňovací období	2008	2009	2010	2011	Index (%) 11/10	Rozdíl 11-10
Výdaje % z příjmů dle přiznání k DPFO (jen § 7)	57 887	97 083	97 606	110 025	112,7	419

Negativně na inkaso působí také **stoupající počet vyživovaných dětí**, na které poplatníci podávající daňové přiznání čerpají daňové zvýhodnění. Vývoj objemu čerpaného daňového zvýhodnění za zdaňovací období roků 2008 – 2011 ukazuje následující **Tabulka č. 6**.

Tabulka č. 6

(v mil. Kč)

Zdaňovací období	2008	2009	2010	2011	Index (%) 11/10	Rozdíl 11-10
Daňové zvýhodnění podle přiznání k DPFO	9 101	9 457	10 669	11 424	107,1	755

V důsledku klesající životní úrovně se stále větší počet fyzických osob (včetně zaměstnanců) pokouší podnikat nebo pronajímat nemovitosti. Tím **roste počet daňových přiznání, která musí správci daně zkontrolovat a zpracovat**. Vývoj počtu podaných přiznání za zdaňovací období roků 2008 – 2011 ukazuje následující **Tabulka č. 7**.

Tabulka č. 7

(v mil. Kč)

Zdaňovací období	2008	2009	2010	2011	Index (%) 11/10	Rozdíl 11-10
Počet podaných přiznání k DPFO	1 738 337	1 789 630	1 831 349	1 898 454	103,7	67 105

Pracovníci daňové správy již několik let zajišťují servis poplatníkům v době podávání daňových přiznání tím, že po dohodě se zástupci měst a obcí navštěvují vybrané obce a přímo na místě vybírají daňová přiznání a odpovídají na dotazy poplatníků. Ke zvýšení komfortu přispívá i prodloužení pracovní doby na FÚ v tomto období.

Přestože se stále zdokonaluje aparát pro elektronické podání daňových přiznání (EPO) a tento způsob by na straně územních finančních orgánů přinesl snížení pracnosti, zatím tuto možnost využívá poměrně malý počet poplatníků. **V roce 2012 bylo na dani z příjmů fyzických osob elektronicky podáno přes 31 tisíc daňových přiznání.** Z toho jen necelých 18 tisíc přiznání mělo zaručený elektronický podpis.

Obtížnost správy daně zvyšuje také stoupající počet zahraničních daňových subjektů (nerezidentů), kteří uplatňují nárok na nezdanitelné části základu daně, slevy na dani nebo daňové zvýhodnění, přičemž možnosti kontroly splnění podmínek pro poskytnutí uvedených

daňových úlev (90 % příjmů ze zdrojů na území ČR, příjem manželky, společná domácnost, vyživované děti) jsou omezené a celý proces je časově náročný.

Z důvodů shora uvedených a bez ohledu na činnost správců daně je stále vysoký **počet daňových příznání s přiznanou daní ve výši 0 Kč. Podle posledních údajů** (z příznání za rok 2011) více než 996 985, tj. **52,5 % poplatníků daně z příjmů FO** v daňovém příznání uvedlo daňovou povinnost ve výši 0. Tito poplatníci **se nepodílí na daňových příjmech veřejných rozpočtů státu**, ačkoli na výdajích plynoucích z těchto rozpočtů se nepochybně podílí. Ukazatel by byl ještě vyšší, pokud bychom započítali i poplatníky, kteří v daňovém příznání vykazují ztrátu. To zakládá nerovnost, která může narušit sociální smír ve společnosti.

c) **Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků**

V roce 2012 došlo k mírnému přírůstku inkasa na dani z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a z funkčních požitků. Bylo vybráno **119 787 mil. Kč**, což je o 414 mil. Kč více než v roce 2011. Vývoj inkasa na dani z příjmů FO ze závislé činnosti a z funkčních požitků v letech 2008 – 2012 ukazuje následující **Tabulka č. 8**.

Tabulka č. 8 (v mil. Kč)

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	Index (%) 12/11	Rozdíl 12-11
Daňové inkaso	115 180	111 042	111 842	119 373	119 787	100,3	414
Předepsáno	115 239	110 616	111 491	118 302	117 623	99,4	-679
Výtěžnost (%)	99,9	100,4	100,3	100,9	101,8	-	-

Přírůstek inkasa lze přičíst na vrub snížení slevy na poplatníka o tzv. povodňovou stokorunu, která platila pouze pro rok 2011 a rostoucímu počtu zaměstnanců, kteří vedle příjmů ze závislé činnosti mají ještě jiné příjmy a tak „ponechávají“ sražené zálohy na daň ze své mzdy na účtu této daně, ačkoli roční vypořádání daně provádějí přes daňové příznání.

Vývoj počtu zaměstnanců (s příjmy dle § 6 ZDP) podávajících daňové příznání k dani z příjmů fyzických osob ukazuje následující **Tabulka č. 9**.

Tabulka č. 9 (v mil. Kč)

Zdaňovací období	2008	2009	2010	2011	Index (%) 11/10	Rozdíl 11-10
Počet zaměstnanců, kteří podali příznání	962 220	987 462	1 014 872	1 067 854	105,2	52 928

Negativně na inkaso daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti působí vysoký objem čerpaného daňového zvýhodnění na vyživované dítě ve formě daňového bonusu. Přehled o vývoji daňových bonusů poukázaných zaměstnavatelům v letech 2009 – 2012 podává následující **Tabulka č. 10**.

Tabulka č. 10

(v mil. Kč)

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	Index (%) 12/11	Rozdíl 12-11
Daňové bonusy poukázané zaměstnavatelům na DPFO ze závislé činnosti	1 194	3 107	3 471	3 643	3 636	99,8	-7

Ze šetření správců daně vyplývá, že nezanedbatelná skupina zaměstnavatelů prezentuje daňové bonusy na děti jako vlastní benefit, ačkoli jsou bonusy hrazeny z rozpočtů státu. Díky tomu si zaměstnavatelé snižují náklady na pracovní sílu, neboť v řadě případů vyplácejí jen minimální mzdu s tím, že daňový bonus deklarují jako kompenzaci výpadku čisté mzdy. Neznalým zaměstnancům, které zajímá pouze čistá mzda, tak zaměstnavatelé tvrdí, že část mzdy dostávají jako daňový bonus. Správci daně mají za to, že právě u nízko příjmových zaměstnanců klesají oficiálně vykázané mzdy, aby zaměstnavatelé „dosáhli“ na daňový bonus. Zástupci orgánů daňové správy již několik let neúspěšně brojí proti daňovým bonusům, neboť se domnívají, že negativní dopady této daňové podpory (administrativní náročnost v důsledku častých chyb ve výkazech, spekulace zaměstnavatelů v souvislosti s bonusy a výpadek inkasa veřejných rozpočtů z titulu bonusů) převažují nad pozitivním záměrem, pro který byla zavedena.

V rozporu se záměrem zákonodárce se stále častěji objevují případy, kdy ten z rodičů, který má nadprůměrné příjmy neuplatňuje daňové zvýhodnění na vyživované děti a druhý z rodičů má pracovní úvazek sjednaný tak, aby dosáhl těsně nad šestinásobek minimální mzdy a mohl čerpat maximální daňový bonus. Toto faktické nemorální zneužití nástroje prioritně cíleného na nízkopříjmové osoby je z hlediska zákonnosti nepostižitelné.

Existují také signály o rostoucím objemu tzv. „černých mezd,“ tj. mezd neevidovaných a nezdaněných, vyplácených vedle oficiálně vykázaných mezd. Také tento vliv má zcela nepochybně negativní dopad na inkaso daně. Jeho výši však nelze kvantifikovat, neboť výplata „černých mezd“ se velmi obtížně prokazuje.

Byly zjištěny i případy, kdy měl zaměstnanec souběžně dva zaměstnavatele, u každého podepsal „Prohlášení k dani“ a uplatňoval slevu na poplatníka za stejné období dvakrát. Správci daně zachytí takové protiprávní jednání pouze náhodně.

Rovněž obtížně odhalitelné jsou případy, kdy jeden rodič – zaměstnanec uplatňuje daňové zvýhodnění na děti u zaměstnavatele a druhý rodič – OSVČ prostřednictvím příznání.

Ze shora uvedeného je zřejmé, že podle výše inkasa daně nelze hodnotit činnost správců daně.

Správci daně v roce 2012 zkontrolovali a zaevidovali více než 300 tisíc vyúčtování daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Elektronicky podaných vyúčtování bylo téměř 44 tisíc. Z toho vyúčtování se zaručeným elektronickým podpisem bylo více než 31 tisíc.

d) Daň z příjmů vybíraná srážkou podle zvláštní sazby

Dani vybírané srážkou podle zvláštní sazby podléhají příjmy fyzických i právnických osob. Daň je evidována odděleně podle vlastníka příjmů. Ve srovnání s předchozím rokem byl

v roce 2012 zaznamenán mírný přírůstek celkového inkasa o 933 mil. Kč. Vývoj inkasa na dani z příjmů vybírané srážkou podle zvláštní sazby v letech 2008 – 2012 ukazuje následující **Tabulka č. 11**.

Tabulka č. 11 (v mil. Kč)

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	Index (%) 12/11	Rozdíl 12-11
Daňové inkaso	19 299	19 189	19 298	19 848	20 781	106,7	933
Předepsáno	19 222	18 972	19 515	20 057	19 230	95,9	-827
Výtěžnost (%)	99,6	98,9	98,9	99,0	108,1	-	-
Z inkasa daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby tvoří							
Daň příjmů FO	10 378	10 131	10 185	11 054	13 240	119,8	2 186
Daň příjmů PO	8 921	9 058	9 113	8 794	7 541	85,8	-1 253

Pokles inkasa **DPPO vybírané srážkou** v roce 2012 v meziročním srovnání s rokem 2011 o 1,3 mld. Kč vyplynul z dalšího snížení objemu výplat dividend a podílů na zisku nepodléhajících osvobození od daně z příjmů vybírané srážkou, pokud je jejich příjemcem stát z titulu své majetkové účasti na obchodních společnostech nebo subjekty kolektivního investování popřípadě penzijní fondy. Důvodem byla především skutečnost, že zdrojem výplat byl zisk po zdanění vytvořený do konce roku 2011, t. j. v době před odezněním nejhlubších dopadů celosvětové hospodářské krize. Legislativními změnami přijatými s účinností pro rok 2012 nebylo inkaso **DPPO vybírané srážkou** dotčeno.

Přírůstek inkasa na DPFO vybírané srážkou v roce 2012 vyvolal nárůst počtu krátkodobých pracovních příležitostí s výdělkem do 5 000 Kč měsíčně.

e) **Daň silniční**

Na inkasu **daně silniční** za rok 2012 (**5 206 mil. Kč**, daň silniční je příjmem Státního fondu dopravní infrastruktury) je nadále patrný negativní vliv přetrvávající celosvětové hospodářské krize, který se výrazně projevil i u firem provozujících autodopravu. Nedochozí sice k tak výraznému propadu inkasa daně silniční jako v roce 2009, ale ani k výraznějšímu nárůstu. Lze konstatovat, že podnikání v této oblasti stagnuje. Přehled inkasa daně silniční od roku 2008 podává **Tabulka č. 12**.

Tabulka č. 12 (v mil. Kč)

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	Index (%) 12/11	Rozdíl 12-11
Daňové inkaso	6 002	4 796	5 100	5 187	5 206	100,4	19
Předepsáno	6 073	4 950	5 210	5 299	5 268	99,4	-31
Výtěžnost (%)	98,8	96,8	97,9	97,9	98,8	-	-

f) Daň z přidané hodnoty

Za rok 2012 bylo dosaženo na **dani z přidané hodnoty** inkasa ve výši **278,2 mld. Kč**. Proti předchozímu roku došlo k navýšení o 2,8 mld. Kč, tzn. o 1 %.

Příjmem státního rozpočtu je částka 199,7 mld. Kč (71,78 % celkového inkasa) a z celkové rozpočtem stanovené částky (221,6 mld. Kč) je to 90,1 %. Jde o nejnižší plnění rozpočtu v oblasti příjmů z daně z přidané hodnoty od roku 2008 (2008: 93 %, 2009: 91 %, 2010: 99,6 %, 2011: 98,4 %).

Rozpočtem určená částka příjmu z DPH byla meziročně zvýšena o 26,5 mld. Kč. Došlo ke změně parametrů rozpočtového určení daní (od 1. 1. 2012 připadá z celostátního výnosu DPH 71,78 % státnímu rozpočtu, 19,93 % obcím a 8,29 % krajům, tj. zvýšení podílu pro státní rozpočet o 2,1 % proti stavu v roce 2011).

Inkaso za rok 2012 bylo zásadně ovlivněno mimořádně nepříznivým vývojem v 1. pololetí roku, kdy bylo z celkové rozpočtem stanovené částky (221,6 mld. Kč) naplněno pouze 41,5 % (o 7,2 % nižší plnění než v pololetí předchozího roku).

Hlavním negativním faktorem z legislativního hlediska bylo pravděpodobně zvýšení snížené sazby daně z 10% na 14 % od 1. 1. 2012. Tato změna sazby daně vyvolala očekávání vyššího inkasa daně, což dokládá také výrazné zvýšení rozpočtu v položce příjmů z DPH (15,5 % proti skutečnosti roku 2011, 13,6 % proti rozpočtu roku 2011), ve skutečnosti však z tohoto titulu došlo k utlumení spotřeby domácností a vůbec konečných spotřebitelů.

Podstatným faktorem jsou také aktuální úsporná opatření státu, který z tohoto důvodu významně omezil svoji pozici odběratele na trhu.

Meziročně nedošlo k výrazné změně u daně vrácené plátcům v jiných členských státech EU a zahraničním osobám povinným k dani (§ 82 a 83 zákona o DPH), čímž došlo k zastavení poklesu z dřívějších let, v roce 2012 vráceno 2,2 mld. Kč (2011: 2,3 mld. Kč, 2010: 3 mld. Kč, 2009: 4,9 mld. Kč).

Vývoj inkasa jednotlivých finančních ředitelství v porovnání s rokem 2011 je ovlivněn vznikem Specializovaného finančního úřadu a s tím souvisejícím stěhováním významných daňových subjektů od začátku roku 2012. Už tak podstatný podíl hlavního města na celkovém inkasu se zvýšil z 54,4 % v roce 2011 na 66,7 % v roce 2012.

Vývoj inkasa DPH v letech 2008 až 2012 podává **Tabulka č. 13**, následující **Tabulka č. 14** uvádí pohled na daň přiznanou a vyměřenou.

Tabulka č. 13

(v mil. Kč)

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	Index (%) 12/11	Rozdíl 12-11
Předepsáno	513 761	469 655	507 763	541 462	553 605	102,2	12 143
Daň. inkaso	516 563	470 240	500 446	532 438	544 411	102,2	11 973
Výtěžnost (%)	100,5	100,0	98,6	98,3	98,3	-	-
Nadměrný odpočet	-261 624	-216 777	-230 865	-257 250	-266 359	103,5	-9 109
CELKEM	254 939	253 463	269 582	275 188	278 052	101,0	2 864

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč.

Tabulka č. 14

(v mil. Kč)

Daň přiznaná a vyměřená	2008	2009	2010	2011	2012	Index (%) 12/11	Rozdíl 12-11
Rozdíl mezi přiznanou a vyměřen. daní	1 371	3 955	3 758	9 009	8 924	99,1	-85
Doměřeno dle dodat. daň. přiznání	-4 316	-2 417	-372	202	1 552	768,3	1 350
Doměřeno z kontroly	1 532	2 010	2 029	6 776	4 631	68,3	-2 145
CELKEM	-1 413	3 548	5 415	15 987	15 107	94,5	-880

g) Daň z nemovitostí

V roce 2012 došlo oproti předchozímu roku k nárůstu částky předepsané daně o 900 mil. Kč, inkaso **daně z nemovitostí** se přitom zvýšilo z 8 568 na **9 541 mil. Kč**, tj. o 973 mil. Kč. Přehled vývoje inkasa daně z nemovitostí od roku 2008 poskytuje **Tabulka č. 15**.

Tabulka č. 15

(v mil. Kč)

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	Index (%) 12/11	Rozdíl 12-11
Daňové inkaso	5 195	6 361	8 747	8 568	9 541	111,4	973
Předepsáno	5 104	6 318	8 671	8 676	9 576	110,4	900
Výtěžnost (%)	101,8	100,7	100,9	98,8	99,6	-	-

Důvodem významného zvýšení částky předepsané daně i jejího inkasa v roce 2012 je zefektivnění kontrolní a vyhledávací činnosti správců daně s využitím údajů katastru nemovitostí a dalších evidencí, a také zvýšení počtu obcí, které využily možnosti stanovit pro nemovitosti na svém území místní koeficient podle § 12 zákona č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů. Počet obcí s tímto koeficientem se proti předchozímu roku zvýšil z 299 na 404, což je zhruba 6,5 % z celkového počtu 6 243 obcí v České republice. V řadě případů se přitom jedná o velké obce nebo města.

h) Daň dědická, darovací a z převodu nemovitostí

Za rok 2012 inkaso daně z **převodu nemovitostí** mírně vzrostlo o 298 mil. Kč na částku **7 660 mil. Kč**, tj. na 104,0 % výnosu daně v roce 2011. To lze považovat za stabilizaci oproti

výraznému poklesu v roce 2009, který částečně přetrvával i v roce 2010. Nadále se projevuje krize na trhu s nemovitostmi, jejímž důsledkem je jak snížení počtu převodů nemovitostí tak především snížení cen nemovitostí. Výnos daně z převodu nemovitostí tvoří v objemu celkových příjmů těchto majetkových daní stabilně nejvýznamnější podíl, v roce 2012 cca 69,0 %.

Výše inkasa daně darovací je ovlivněna účinností (k 1.1.2011) novely zákona č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů, kterou byla zavedena daň darovací pro provozovatele zařízení na výrobu elektřiny z bezúplatného nabytí emisních povolenek na emise skleníkových plynů. I v tomto roce bylo inkaso u **daně darovací** vysoké (**3 368 mil. Kč**). Ve srovnání s rokem 2011 však bylo nižší (index 78,7 %), neboť poklesla průměrná tržní hodnota povolenky na emise skleníkových plynů, z níž se vypočítává základ daně. Výnos daně darovací tvoří v objemu celkových příjmů těchto majetkových daní 30,3 %. V roce 2013 dojde k výraznému poklesu výnosu daně darovací, neboť daň darovací z bezúplatného nabytí emisních povolenek na emise skleníkových plynů byla zavedena pouze pro rok 2011 a 2012.

Výše inkasa **daně dědické** se stále snižuje, od roku 2008 klesla pod 100 mil. Kč a v roce 2012 činí **71 mil. Kč** (index 91,0 %). Z důvodu osvobození bezúplatného nabytí majetku osobami zařazenými do I. skupiny, do níž patří příbuzní v řadě přímé a manželé, od této daně, je výnos dlouhodobě nízký. Novela zákona ještě rozšířila toto osvobození od 1.1.2008 i na nabytí majetku mezi osobami zařazenými do II. skupiny.

Přehled inkasa za roky 2008 – 2012 podávají **Tabulky č. 16 až 18**.

Tabulka č. 16 (v mil. Kč)

Daň z převodu nemovitostí							
Rok	2008	2009	2010	2011	2012	Index (%) 12/11	Rozdíl 12-11
Daňové inkaso	9 950	7 809	7 453	7 362	7 660	104,0	298
Předepsáno	10 106	7 936	7 299	6 900	7 365	106,7	465
Výtěžnost (%)	98,5	96,3	102,1	106,7	104,0	-	-

Tabulka č. 17 (v mil. Kč)

Daň darovací							
Rok	2008	2009	2010	2011	2012	Index (%) 12/11	Rozdíl 12-11
Daňové inkaso	345	162	138	4 279	3 368	78,7	-911
Předepsáno	299	157	137	4 269	3 359	78,7	-910
Výtěžnost (%)	115,4	103,2	100,7	100,2	100,3	-	-

Tabulka č. 18 (v mil. Kč)

Daň dědická							
Rok	2008	2009	2010	2011	2012	Index (%) 12/11	Rozdíl 12-11
Daňové inkaso	115	88	87	78	71	91,0	-7
Předepsáno	119	86	86	76	75	98,7	-1
Výtěžnost (%)	96,6	98,9	101,2	102,6	94,7	-	-

i) Odvod z loterií a jiných podobných her

S účinností od 1. 1. 2012 byl novelizován zákon č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách (zákon o loteriích). Tato novela uveřejněná ve Sbírce zákonů pod číslem 458/2011 zásadním způsobem změnila odvodové povinnosti provozovatelů loterií a jiných podobných her, a to v části šesté zákona o loteriích. Dosavadní právní úprava zahrnující odvod na veřejně prospěšný účel předávaný poskytovatelem přímo jím vybranému příjemci byla nahrazena odvodem z loterií a jiných podobných her (odvod), který se v zákonem stanoveném poměru rozděluje do státního rozpočtu a do rozpočtu obcí. Správu tohoto odvodu vykonávají finanční úřady v režimu daňového řádu. **Daňové inkaso z odvodů činí celkem 5 936 mil. Kč.** Je tvořeno odvodem z loterií a jiných podobných her (§ 41b odst. 1 zákona o loteriích) a dále odvodem z výherních hracích přístrojů a jiných technických herních zařízení (§ 41b odst. 2 až 4 zákona o loteriích).

2. DAŇOVÉ NEDOPLATKY

a) Vývoj daňových nedoplatků

Nedoplatek je částka daně, která není uhrazená a uplynul již den její splatnosti. Součástí vykazovaných nedoplatků je rovněž příslušenství daně, které nezahrnuje posečkanou a odepsanou daň. **Celkový objem daňových nedoplatků** evidovaných na FÚ v České republice představoval v roce 2012 částku **134,7 mld. Kč**. Na celkovém objemu daňových nedoplatků se daně nové daňové soustavy evidované od 1. 1. 1993 (nové daně) podílely 133,8 mld. Kč a daně staré daňové soustavy evidované do 31. 12. 1992 (staré daně) se podílely 1 mld. Kč.

Tabulka č. 19 (v mld. Kč)

Druh příjmu	2008	2009	Index (%) 09/08	2010	Index (%) 10/09	2011	Index (%) 11/10	2012	Index (%) 12/11
Nové daně	97,9	96,1	98,2	104,2	108,4	117,0	112,3	133,8	114,4
Staré daně	2,7	2,3	85,2	2,2	95,7	1,8	81,8	1,0	55,6
CELKEM	100,5	98,4		106,4		118,8		134,7	

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mld. Kč.

Tabulka č. 19 poskytuje údaje o celkovém objemu daňových nedoplatků evidovaných na FÚ v letech 2008 až 2012 včetně vývoje meziročních indexů, a to v rozdělení na nové a staré

daně. V meziročním srovnání vzrostl za rok 2012 celkový objem daňových nedoplatků evidovaných na FÚ o 13,4 %.

Tabulka č. 20 poskytuje údaje o celkovém objemu daňových nedoplatků evidovaných na FÚ po jednotlivých daních nebo skupinách daní v letech 2008 až 2012. V meziročním srovnání vzrostl za rok 2012 celkový objem daňových nedoplatků evidovaných na FÚ o 15,9 mld. Kč.

V roce 2012 vykázala největší meziroční přírůstek na objemu celkových daňových nedoplatků daň z přidané hodnoty ve výši 13 780 mil. Kč, daň z příjmů právnických osob ve výši 2 763 mil. Kč a skupina ostatních příjmů, odvodů a poplatků ve výši 882 mil. Kč. Největší meziroční pokles na objemu celkových daňových nedoplatků vykázala skupina daní staré daňové soustavy dosahující -840 mil. Kč, daň z příjmu fyzických osob z přiznání dosahující -547 mil. Kč a daň z převodu nemovitostí dosahující -247 mil. Kč. U ostatních daní byl meziroční růst a pokles daňových nedoplatků zanedbatelný. V roce 2012 byla z hlediska vývoje hodnot daňových nedoplatků zaznamenána trvale rostoucí tendence u daně z přidané hodnoty, která se na objemu celkových daňových nedoplatků podílela 61,2 % a meziročně rostla dynamikou ve výši 20 %.

Tabulka č. 20 (v mil. Kč)

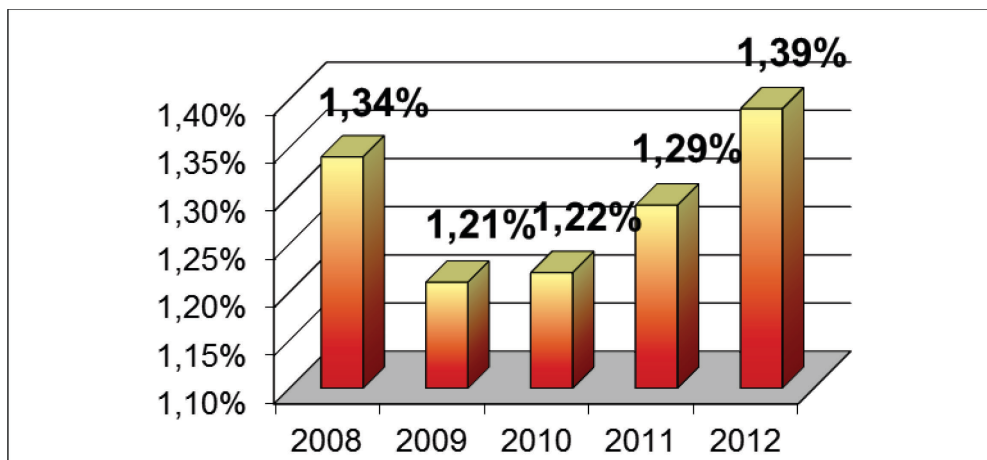
Druh příjmu	2008	2009	2010	2011	2012
Daň z přidané hodnoty	45 631	48 019	57 337	68 725	82 505
Daně spotřební	2 067	1 560	1 106	935	968
Daň z příjmů PO	17 672	16 668	17 505	19 109	21 872
Daň z příjmů vybíraná srážkou - § 36	306	304	311	358	382
Daň silniční	1 129	1 249	1 346	1 521	1 614
Daň dědická	11	10	10	10	10
Daň darovací	181	171	172	159	148
Daň z převodu nemovitostí	3 846	3 503	3 270	3 209	2 962
Daň z příjmů FO - z přiznání	15 085	14 340	14 364	14 284	13 737
Daň z příjmů FO - záv. činnost	4 338	4 099	4 053	3 974	3 811
Daň z nemovitostí	938	902	901	954	955
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	-	-	-	0	0
Odvod z loterií § 41b odst. 1	-	-	-	-	12
Odvod z loterií § 41b odst. 2, 3, 4	-	-	-	-	136
Ost. příjmy, odvody a poplatky	6 647	5 324	3 857	3 767	4 649
CELKEM NOVÉ DANĚ	97 852	96 149	104 233	117 003	133 759
CELKEM STARÉ DANĚ	2 679	2 299	2 154	1 819	979
CELKEM	100 531	98 448	106 387	118 822	134 738
MEZIROČNÍ PŘÍRŮSTEK	-569	-2 083	7 939	12 435	15 916

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč.

Graf č. 1 znázorňuje podíl objemu celkových daňových nedoplatků nových daní evidovaných na FÚ v příslušném roce ke kumulovanému objemu inkasa nových daní evidovaných na FÚ za příslušný rok (kumulace inkasa probíhá od roku 1993).

Graf č. 1

Podíl objemu celkových daňových nedoplatků nových daní v příslušném roce ke kumulovanému objemu inkasa nových daní za příslušný rok v letech 2008 – 2012

b) Vymáhání daňových nedoplatků

Oblast zajištění daní a pohledávek na daních a příslušenství daní

V **Tabulce č. 21** jsou uvedeny údaje z oblasti zajištění úhrady na nesplatnou daň nebo dosud nestanovenou daň zajišťovacím příkazem a zajištění nedoplatků na daních a na příslušenství daní zřízením zástavního práva za období od roku 2008 do roku 2012.

Z údajů v **Tabulce č. 21** je patrný, ve srovnání s dosavadním trendem předcházejících let, znatelný nárůst počtu vydaných rozhodnutí o **zajištění úhrady na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň**. V roce 2012 byl zaznamenán nejen nárůst počtu vydaných zajišťovacích příkazů (v porovnání s předchozím rokem o 160 rozhodnutí), oproti minulému roku se také zvýšila celková částka zajištění úhrady na nesplatnou nebo dosud nestanovenou daň, a to o **971 mil. Kč**. Pozitivní vývoj v této oblasti byl v roce 2012 ovlivněn, mimo jiné, realizací opatření územních finančních orgánů k důslednějšímu prověřování obchodních transakcí s pohonnými hmotami a zajištění úhrady souvisejících daňových povinností, zejména v souvislosti s hrozícím rizikem neuhrazení či krácení DPH na výstupu.

Podobný vývoj byl v roce 2012 zaznamenán také u **zajištění daňových nedoplatků na daních a příslušenství daní zástavním právem**. Ve srovnání s rokem 2011 došlo v roce 2012 k výraznějšímu nárůstu jak u počtu rozhodnutí o zřízení zástavního práva (o 3 745 rozhodnutí), tak u celkové částky zajištěných daňových pohledávek, která se oproti roku 2011 zvýšila o **2 006 mil. Kč**.

Řízení o zajištění úhrady nesplatné nebo dosud nestanovené daně bylo, stejně jako v letech předcházejících, do jisté míry ovlivněno častým uplatňováním odvolání daňových subjektů proti vydaným zajišťovacím příkazům. Údaje v tabulce potvrzují, že institut zajištění daňových pohledávek zástavním právem byl v roce 2012 územními finančními orgány aktivně využíván jako významný nástroj k vyšší vymahatelnosti daňových nedoplatků.

Tabulka č. 21

ZSDP a DŘ Ukazatel	2008	2009	2010	2011	2012
Zajištění dle § 71 ZSDP a § 167 a § 168 DŘ					
počet rozhodnutí	72	81	100	109	269
částka (v mil. Kč)	6 187	481	2 578	1 877	2 848
Zástavní právo dle § 72 ZSDP a § 170 DŘ					
počet rozhodnutí	9 053	9 042	10 760	11 676	15 421
částka (v mil. Kč)	6 412	6 696	8 729	7 679	9 685

Údaje jsou uvedeny souhrnně za daně staré daňové soustavy platné do 31. 12. 1992 a nové daňové soustavy platné od 1. 1. 1993.

Oblast vymáhání daňových nedoplatků na daních a příslušenství daní

Rozbor efektivnosti vymáhání daňových pohledávek z titulu neuhrazených povinností za rok 2012 se vztahuje na činnost územních finančních orgánů v postavení správce daně podle § 10 DŘ. Správce daně zaznamenává podle ustanovení § 149 DŘ evidenci vzniku, stanovení, splnění, popřípadě jiného zániku daňových povinností, a z toho vyplývajících přeplatků, nedoplatků a případných převodů.

Základní agregované údaje, které z dlouhodobějšího pohledu (období let 2008 až 2012) charakterizují vývoj objemu vymáhaných a vymožených daňových nedoplatků evidovaných územními finančními orgány, jsou obsaženy v **Tabulce č. 22**.

Tabulka č. 22

Rok*	Nedoplatky vymáhané		Nedoplatky vymožené	
	Počet případů	Částka (mld. Kč)	Počet případů	Částka (mld. Kč)
2008	2 237 389	67,382	521 621	6,334
2009	2 997 730	68,011	553 470	5,999
2010	3 996 484	71,166	614 493	7,012
2011	3 475 900	83,367	214 479	5,754
2012	3 244 637	98,774	562 662	7,941

* údaje jsou uvedeny sumárně za staré a nové daně

Z údajů v **Tabulce č. 22** je patrná poměrně vyrovnaná míra plynulosti růstu dosahovaných hodnot objemu **vymáhaných a vymožených daňových nedoplatků** v průběhu sledovaného období. V předchozím roce zaznamenaný pokles počtu případů vymožených nedoplatků, způsobený zejména vlivem přechodu na novou daňovou procesní úpravu (DŘ) včetně nutných souvisejících změn ve stávajícím vnitřním informačním systému daňové správy (ADIS), byl v průběhu roku 2012 opět vyrovnán.

Územní finanční orgány evidovaly ke dni 31. 12. 2012 **kumulované daňové pohledávky** v celkové výši **134,7 mld. Kč**. Ke stejnému dni byly ÚFO evidovány **ve vymáhání daňové nedoplatky** ve výši **98,8 mld. Kč**, což je o **15,4 mld. Kč**, resp. o **18,5 %** více, než v roce 2011. Podíl vymáhaných daňových nedoplatků k celkovému objemu daňových nedoplatků, evidovaných ÚFO k 31. 12. 2012, se ve srovnání s rokem 2011 zvýšil o 3,1 procentního bodu na **73,3 %**. Rozdíl mezi celkovým objemem evidovaných daňových nedoplatků a daňových

nedoplatků evidovaných ve vymáhání (tj. **35,9 mld. Kč**) je srovnatelný s výsledkem roku 2011 (**35,4 mld. Kč**) a tvoří jej daňové nedoplatky nepředané vymáhacím útvarům finančních úřadů do konce roku 2012 s evidovanými žádostmi daňových subjektů o posečkání úhrady nedoplatku či rozložení úhrady daně na splátky, o nichž nebylo ke konci sledovaného období správcem daně rozhodnuto. Dílem se jedná i o nedoplatky, které jsou předmětem řízení o odvolání a dosud nedokončených vytýkačích řízení, resp. nedokončených řízení o odstranění pochybností.

Vývoj objemu daňových nedoplatků ve vymáhání lze také sledovat pomocí porovnání hodnot podílu daňových nedoplatků evidovaných ve vymáhání k celkovému objemu kumulovaných daňových nedoplatků evidovaných za sledované období, tj. pomocí procenta nedoplatků, které bylo z celkového objemu daňových nedoplatků vymáháno vymáhacími útvary FÚ ve sledovaném období (viz údaje v **Tabulce č. 23**).

V průběhu roku 2012 bylo finančními úřady všemi dostupnými způsoby **vymoženo 7,9 mld. Kč**, ve srovnání s rokem 2011 se objem **vymožených** daňových nedoplatků zvýšil o **2,1 mld. Kč**. Úspěšnost vývoje v této oblasti lze rovněž sledovat porovnáním hodnot podílu vymožených nedoplatků za příslušný rok k celkovému objemu vymáhaných daňových nedoplatků k 31. 12. příslušného roku (viz údaje v **Tabulce č. 23**). Vývoj v oblasti sledování vymožených nedoplatků je z dlouhodobého hlediska relativně vyvážený, přičemž výkyv výsledků v roce 2012 byl způsoben dočasnými vlivy, souvisejícími zejména s od roku 2011 doznívajícím, z technického hlediska značně komplikovaným přechodem na novou procesní úpravu daňového řízení (DŘ) a s ní provázanou nutností zásadních a rozsáhlých změn ve stávajícím vnitřním informačním systému daňové správy (ADIS).

Tabulka č. 23

Rok	Podíl nedoplatků ve vymáhání k objemu kumulovaných nedoplatků (%)	Podíl vymožených nedoplatků k objemu vymáhaných nedoplatků (%)
2008	67,0	9,4
2009	69,0	8,8
2010	66,9	9,8
2011	70,2	6,9
2012	73,3	8,0

Přetrvávajícím problémem je částečná vymahatelnost některých daňových nedoplatků či jejich nedobytnost. Každoročně je vývoj v oblasti vymáhání daňových nedoplatků ovlivňován v rozdílné výši prováděním **odpisů daňových nedoplatků pro nedobytnost**. V průběhu let 1996 až 2012 bylo FÚ za splnění zákony stanovených podmínek odepsáno v souhrnu **168,2 mld. Kč** nedobytných daňových nedoplatků, přičemž v roce 2012 se jednalo o částku **19,6 mld. Kč**.

Rozhodující objem vymáhaných i vymožených daňových nedoplatků je dlouhodobě evidován na daních **nové daňové soustavy**, platné od 1. 1. 1993. K 31. 12. 2012 vymáhaly ÚFO u této kategorie daní **98,0 mld. Kč**, což odpovídá **99,3 %** z celkového objemu daňových nedoplatků evidovaných ve vymáhání. Za období roku 2012 bylo na daních nové daňové soustavy za použití vymáhacích úkonů vymoženo **2,6 mld. Kč**, tj. **2,6 %** z celkového objemu daňových nedoplatků evidovaných ve vymáhání.

Přehled vybraných daňových příjmů za rok 2012, resp. ke dni 31. 12. 2012, údajů o podílu nedoplatků evidovaných ve vymáhání k celkovému objemu vymáhaných daňových nedoplatků ke sledovanému dni a o podílu vymožených nedoplatků k celkovému objemu daňových nedoplatků vymožených **vymáhacími úkony** v rámci sledovaného období spolu s odpovídajícími hodnotami roku 2011, je uveden v **Tabulce č. 24**.

Z údajů v **Tabulce č. 24** vyplývá, že pro rok 2012 byla nejvyšší částka vymáhaných i vymožených daňových nedoplatků evidována na **daní z přidané hodnoty**, což je z dlouhodobého hlediska již tradiční výsledek. Vyšší objem vymáhaných daňových nedoplatků je dlouhodobě evidován také na **daních z příjmů**, přičemž procentuální podíl u vymožených nedoplatků na této skupině daní vykazuje, ve srovnání s rokem 2011, určitý pokles. Z porovnání procentuálních údajů u daňových nedoplatků skupiny složené z **daně z nemovitostí a daní dědické, darovací a z převodu nemovitostí**, stejně jako u **daně silniční**, lze konstatovat stav hodnotově srovnatelný s předchozím rokem. Výrazný nárůst byl zaznamenán, ve srovnání s výsledky roku 2011, u procentuálního podílu vymožených nedoplatků ve skupině **ostatních příjmů**, kam náleží, mimo jiné, také exekuční náklady.

U **daní staré daňové soustavy**, platné do 31. 12. 1992, jsou výsledné hodnoty vymáhaných i vymožených daňových nedoplatků dlouhodobě výrazně nižší v důsledku postupného snižování celkové částky daňových nedoplatků evidovaných na tomto druhu daní a vzhledem ke skutečnosti, že daňové nedoplatky u této skupiny daní jsou již téměř nevymahatelné, zejména z důvodu stárání těchto nedoplatků a uplynutí lhůty, v níž bylo možné tyto nedoplatky vybrat a vymáhat. K 31. 12. 2012 bylo na této skupině daní evidováno ve vymáhání celkem pouze **0,7 mld. Kč**, tj. **0,7 %** z objemu vymáhaných daňových nedoplatků. V průběhu roku 2012 byly u této skupiny daní **vymáhacími úkony** vymoženy **2,0 mil. Kč**.

Tabulka č. 24

Druh příjmu	Nedoplatky vymáhané				Nedoplatky vymožené			
	k 31. 12. 2011		k 31. 12. 2012		v roce 2011		v roce 2012	
	Částka (mld. Kč)	Podíl %	Částka (mld. Kč)	Podíl %	Částka (mld. Kč)	Podíl %	Částka (mld. Kč)	Podíl %
Daň z přidané hodnoty	47,317	56,8	61,373	62,2	3,190	55,5	1,538	59,6
Daně z příjmů	25,658	30,8	27,316	27,7	1,903	33,1	0,451	17,5
Daň z nemovitosti, dědická, darovací a z přev. nemovitostí	3,113	3,7	2,845	2,9	0,355	6,2	0,148	5,7
Daň silniční	1,176	1,4	1,229	1,2	0,072	1,3	0,053	2,1
Ostatní příjmy	4,375	5,2	4,331	4,4	0,184	3,2	0,389	15,1

Porovnáním objemu nedoplatků vymáhaných na **daních** a objemu nedoplatků vymáhaných na **příslušenství daní** je patrné, že výsledky roku 2012 v zásadě nevybočují z dlouhodobého stavu. Z celkového objemu vymáhaných daňových nedoplatků bylo k 31. 12. 2012 FÚ evidováno ve vymáhání nedoplatků na **daních 83,9 mld. Kč**, tj. **84,9 %** a na **příslušenství daní 14,9 mld. Kč**, tj. **15,1 %**. V rámci vymáhaného příslušenství daní zaujímají specifické místo **exekuční náklady (§ 182 až 184 DŘ; druh příjmu 470)**, na jejichž úhradu bylo v průběhu roku 2012 vymoženo **88,5 mil. Kč**.

Dlouhodoběji jsou územní finanční orgány úspěšnější při vymáhání nedoplatků, jejichž výše se pohybuje v řádu do 1 mil. Kč, případně do 10 mil. Kč. Již z dřívějších analýz vyplývá, že nedoplatky nad 10 mil. Kč jsou vymahatelné jen z části nebo jsou již v mnoha případech zcela nedobytné. Příkladem může být stav nedoplatků na dani z přidané hodnoty, jejichž hodnota se z dlouhodobého hlediska zvyšuje a pohybuje se velmi často nad 10 mil. Kč. K 31. 12. 2012 evidovaly ÚFO 79 daňových dlužníků s dlužnou částkou na **dani z přidané hodnoty** včetně příslušenství nad 100 mil. Kč, o celkové částce daňových nedoplatků ve výši cca **24,0 mld. Kč**, což činí **39 %** z celkového objemu nedoplatků na dani z přidané hodnoty ve vymáhání. Generální finanční ředitelství přijalo v roce 2012 opatření pro intenzivní řešení této situace. Převážná většina těchto nedoplatků je však de facto nedobytná, což je objektivní stav odvíjející se nejen z platné legislativy.

Mezi **základní příčiny nedobytnosti** daňových pohledávek patří zejména nemajetnost a předluženost dlužníků, nemožnost dohledání majetku dlužníků, úmrtí dlužníka a předluženost dědictví, zánik daňového subjektu bez právního nástupce, zvyšující se počet společností, které se dostávají do likvidace, přičemž mnohé z nich zůstávají dlouhodobě neřešeny. Vliv na nevymahatelnost pohledávek mají také účelové převody majetku daňových subjektů na jiné osoby ještě před vznikem nedoplatku, přičemž řada těchto subjektů je nekontaktních a bez příjmů, dále vykazování fiktivní ekonomické činnosti společností, které nevlastní žádný majetek apod. Specifickou příčinou vzniku nedobytných pohledávek je doměření daňových povinností daňovým subjektům, které jsou již bez majetku nebo před insolvenčním řízením. Leckdy pak dochází následně k tomu, že dlužník, který chce zabránit následnému vymáhání doměřené daňové povinnosti, zmaří tento úmysl správce daně podáním insolvenčního návrhu na příslušný insolvenční soud, což se však neděje jen v případě vymáhání pohledávek veřejnoprávního charakteru. V kontextu s dříve uvedeným pak nutno ještě dodat, že výše nedobytných pohledávek je v poměrně velké míře ovlivňována daňovými nedoplatky uplatněnými v konkurzních a insolvenčních řízeních a nedoplatky obchodních společností v likvidaci (dlouhá doba jejich trvání a poměrně nízká výtěžnost pro správce daně). Příčiny nevymahatelnosti pohledávek lze v posledním roce spatřovat také v narůstající platební neschopnosti daňových subjektů z důvodu hospodářské recese, které se v inkasu daňových příjmů projevují opožděně, avšak jejich vliv není nepodstatný.

Nejvýraznějšího objemu vymáhaných i vymožených daňových nedoplatků dosahují FÚ **úkony v daňové exekuci** podle § 178 DŘ. Přehled k jednotlivým způsobům daňové exekuce za rok 2012, resp. ke dni 31. 12. 2012, údajů o podílu nedoplatků evidovaných ve vymáhání k celkovému objemu vymáhaných daňových nedoplatků ke sledovanému dni a o podílu vymožených nedoplatků k celkovému objemu daňových nedoplatků vymožených **vymáhacími úkony** v rámci sledovaného období spolu s odpovídajícími hodnotami roku 2011, je uveden v **Tabulce č. 25**.

Tabulka č. 25

Daňová exekuce	Nedoplatky vymáhané				Nedoplatky vymožené			
	k 31. 12. 2011		k 31. 12. 2012		v roce 2011		v roce 2012	
	Částka (mld. Kč)	Podíl %	Částka (mld. Kč)	Podíl %	Částka (mld. Kč)	Podíl %	Částka (mld. Kč)	Podíl %
srážkami ze mzdy	5,003	6,0	5,268	5,3	0,211	3,7	0,176	6,8
příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb	7,177	8,6	8,934	9,0	2,637	45,9	1,898	73,6
příkázáním jiné peněžité pohledávky	1,409	1,7	1,653	1,7	0,301	5,2	0,220	8,5
postížením jiných majetkových práv	0,075	0,1	0,082	0,1	0,017	0,3	0,019	0,7
prodejem movitých věcí	1,095	1,3	1,048	1,1	0,140	2,4	0,095	3,7
prodejem nemovitostí	1,421	1,7	1,687	1,7	0,071	1,2	0,041	1,6
CELKEM	16,180	19,4	18,672	18,9	3,377	58,7	2,449	94,9

Z údajů v **Tabulce č. 25** vyplývá, že pro rok 2012 byla, stejně jako v letech předchozích, nejčastěji využívaným a nejefektivnějším exekučním prostředkem daňová exekuce **příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb**. Efektivita tohoto exekučního prostředku byla v roce 2012 ovlivňována nízkým stavem volných finančních prostředků na účtech daňových subjektů v důsledku hospodářské recese i skutečností, že tímto exekučním prostředkem nelze postihnout peněžní prostředky daňových dlužníků na účtech u bank v případech, že daňový subjekt není majitelem účtu, na němž jsou deponovány peněžní prostředky, například z jeho podnikatelské činnosti. Prostřednictvím institutu daňové exekuce **postížením jiných majetkových práv** lze od účinnosti DŘ postihnout jiné právo dlužníka, které má majetkovou hodnotu, není spojeno s osobou povinného a je převoditelné na jiného (tj. např. obchodní podíly na společnosti, členská práva a povinnosti v družstvu a také finanční prostředky na bankovních účtech, které nevlastní dlužník), nicméně možnost využití tohoto institutu a jeho efektivita jsou velmi nízké. Dalším, FÚ poměrně často využívaným způsobem daňové exekuce při vymáhání daňových nedoplatků, je exekuce **srážkami ze mzdy**, nicméně efektivita těchto exekucí je negativně ovlivňována omezenými možnostmi správce daně včas zjistit a reagovat na změny zaměstnavatele dlužníka. Dlužníci se častými změnami zaměstnavatele snaží „bránit“ výkonu daňové exekuce. Někteří zaměstnavatelé také stále ještě vyplácí zaměstnancům část sjednané mzdy ve vykazované minimální výši a zbývající část v hotovosti, popřípadě celou částku pouze v hotovosti, nezřídka bez záznamu v mzdové evidenci. Vedle růstu nezaměstnanosti v mnoha regionech České republiky patří k důsledkům hospodářské recese také pokles výtěžnosti exekucí na srážku ze mzdy. Stoupá rovněž počet případů, kdy je mzda dlužníka již v době nařízení daňové exekuce postihována srážkami pro jiné pohledávky jiných věřitelů a výše prováděných srážek neumožňuje provedení exekuce pro další pohledávky za dlužníkem. Uspokojení pohledávek vymáhaných daňovou exekucí pak přichází v úvahu až po provedení výkonů rozhodnutí (exekucí) v dřívějším pořadí. Relativně nízká úroveň efektivity vymáhání daňových nedoplatků nadále přetrvává u mobiliárních exekucí. Nízká výtěžnost exekucí v případě **movitých věcí** je ovlivněna nízkým zájmem potenciálních zájemců o nabízené věci v místech konání dražeb, zejména však poklesem hodnoty věcí prodávaných v dražbě. Movitý majetek

dlužníků je často prakticky neprodejný, případně předpokládaný výtěžek nepostačí ani k úhradě exekučních nákladů. Také poptávka po věcech použitých je i přes minimální ceny nízká. V posledních letech si stále více daňových subjektů pořizuje majetek formou finančního leasingu nebo na úvěr, který je zajištěn smlouvou o zajišťovacím převodu vlastnického práva ve prospěch jeho poskytovatele. Přínosem pro efektivitu daňových exekucí prodejem movitých věcí jsou případy exekučního zabavení a následné dražby minerálních olejů (pohonných hmot). Daňové exekuce **prodejem nemovitostí** vykazují dlouhodobě nízkou efektivitu zejména vzhledem k tomu, že řada nemovitostí, které by mohly být postiženy touto exekucí, je zatížena zástavními právy dalších věřitelů s přednostním právem na uspokojení pohledávky, a to zejména ze strany poskytovatelů platebních služeb. Nařízení daňové exekuce prodejem nemovitostí nicméně patří nadále mezi významné prostředky vymáhání daňových nedoplatků, neboť řada dlužníků již po vydání exekučního příkazu na prodej nemovitosti uhradí pohledávku dobrovolně, aby zabránila prodeji nemovitosti v dražbě v rámci daňové exekuce. Chce-li dlužník efektivně zmařit konání správce daně, může tak učinit podáním insolvenčního návrhu ohledně svého majetku, čímž správce daně ztrácí reálnou možnost dále vést daňovou exekuci na jeho majetek a současně s tím je i proti soudnímu exekutorovi znevýhodněn tím, že platná právní úprava mu na rozdíl od soudního exekutora neumožňuje uplatňovat v rámci insolvenčního řízení vzniklé exekuční náklady jako privilegovanou pohledávku.

Ještě **před provedením vymáhacích úkonů**, tzn. před nařízením daňové exekuce nebo zahájením jiného způsobu vymáhání dle § 175 DŘ, byla pracovníky vymáhacích útvarů finančních úřadů v průběhu roku 2012 na úhradu vymáhaných nedoplatků vybrána částka ve výši **4,4 mld. Kč**, což odpovídá **55,6 %** z celkové částky **7,9 mld. Kč** vybraných nebo vymožených daňových nedoplatků prostřednictvím činnosti vymáhacích útvarů na úhradu vymáhaných nedoplatků v roce 2012. Touto preventivní činností se pracovníci vymáhacích útvarů FÚ dlouhodobě snaží ve vztahu k dlužníkovi přesvědčováním docílit toho, aby dlužník svůj dluh uhradil dobrovolně bez provedení daňové exekuce se všemi z toho pro něho plynoucími negativními důsledky, a pokoušejí se jej zároveň přesvědčit k tomu, aby napříště své daňové povinnosti plnil řádně a včas.

Po zahájení vymáhacích úkonů byly **dobrovolnými úhradami** uhrazeny daňové nedoplatky v celkové výši **0,9 mld. Kč**, tj. **11,9 %** z celkové částky (**7,9 mld. Kč**) vybraných nebo vymožených daňových nedoplatků prostřednictvím činnosti vymáhacích útvarů na úhradu vymáhaných nedoplatků v roce 2012.

U **řízení o výkonu rozhodnutí**, která jsou vedena příslušnými **soudy**, je dlouhodobě patrná klesající úroveň uspokojení daňových pohledávek. V období od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2012 předaly finanční úřady soudům k vymáhání daňové nedoplatky ve výši **71,4 mil. Kč**, z nichž byla soudy vymožena pouze částka **1,1 mil. Kč**, tj. **1,5 %**. Největším problémem se jeví zdlouhavost soudních řízení, zejména u návrhů na výkon rozhodnutí prodejem nemovitostí a nepřiměřeně dlouhé lhůty od podání návrhu na výkon rozhodnutí do doby provedení prvních úkonů dražby, stejně jako v případech, kdy správci daně předkládají příslušným soudům odpůří či určovací žaloby. Dlužníkům je tak vytvářen prostor k tomu, aby provedli kroky snižující možnost uspokojení nedoplatku z jejich majetku. **V souvislosti s novelizací zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád**, ve znění pozdějších předpisů, zákonem č. 396/2012 Sb., kterým se mění

zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, s účinností ke dni 1. 1. 2013, však již nebude možné tento způsob vymáhání dále využívat, neboť správce daně ztrácí oprávnění provádět vymáhání daní cestou soudního výkonu rozhodnutí a jako jediná další alternativa k daňové exekuci prováděné správcem daně je připuštěna exekuce prováděná soudním exekutorem. U aktuálních případů, **které byly na návrh správců daní zahájeny jako soudní výkon rozhodnutí k vymožení daňových nedoplatků a k 1. 1. 2013 nebyly dokončeny**, bude nutné vyhodnotit možnost pokračování v jejich vymáhání některým ze způsobů daňové exekuce, resp. řízení zastavit nebo řízení dokončit prostřednictvím soudního exekutora, jemuž bude příslušný spis v souladu s novelizovaným zněním zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, přidělen.

Vymáhání daňových nedoplatků prostřednictvím **soudních exekutorů** bylo dosud finančními úřady využíváno spíše v nezbytných případech. V průběhu roku 2012 předaly FÚ k vymáhání soudními exekutory daňové nedoplatky v částce **20,9 mil. Kč** a z této částky bylo soudními exekutory vymoženo **5,4 mil. Kč**, tj. **25,8 %**. FÚ dlouhodobě zaznamenávají problémy spočívající v nepřiměřenosti exekucí prováděných soudními exekutory s dopadem na vymáhání daňových nedoplatků. Jedná se zejména o případy, kdy exekucemi na prodej nemovitostí vedenými některými exekutorskými úřady si soudní exekutoři řeší (obvykle po dohodě s dlužníkem) zajištění pohledávek po dobu, než bude nedoplatek v plném rozsahu uhrazen exekutorskému úřadu formou splátek. Správce daně přihlášený do zahájeného exekučního řízení je nucen v těchto případech pasivně vyčkávat, přičemž se nezdá, že přes uplynutí značné doby exekutorský úřad dražbu vůbec nerealizuje. Tímto jednáním soudních exekutorů dochází k zablokování majetku dlužníka a správce daně je nucen probíhající daňovou exekuci přerušit, případně odložit nařízená dražební jednání (srov. zákon č. 119/2001 Sb., kterým se stanoví pravidla pro případy souběžně probíhajících výkonů rozhodnutí, ve znění pozdějších předpisů).

Dle stavu v evidenci daní byla ke dni 31. 12. 2012 vykazována kumulovaná částka daňových pohledávek uplatněných a k tomuto dni dosud neukončených **insolvenčních řízení** v hodnotě **19,2 mld. Kč**, což představuje **19,4 %** z objemu všech daňových nedoplatků evidovaných ve vymáhání. Ve srovnání s rokem 2011 došlo k nárůstu o **2,7 mld. Kč**. Došlé platby z insolvenčních řízení v roce 2012 ke dni 31. 12. 2012 činily celkem **124,9 mil. Kč**.

Stále - tedy i čtyři roky po nabytí účinnosti nového insolvenčního zákona - přetrvává trend velmi nízké efektivity těchto řízení z hlediska výtěžnosti. Míra uspokojení do insolvenčních řízení přihlášených daňových pohledávek je dlouhodobě na nižší úrovni oproti výsledkům dosaženým FÚ při vymáhání pohledávek vlastními úkony.

Předmětem insolvenčního řízení je řešení úpadku a hrozícího úpadku dlužníka (daňového subjektu) soudním řízením některým ze stanovených způsobů (konkurs, reorganizace, oddlužení) tak, aby došlo k uspořádání majetkových vztahů k osobám dotčeným dlužníkovým úpadkem (např. správce daně) nebo hrozícím úpadkem a k co nejvyššímu uspokojení dlužníkových věřitelů, popřípadě k oddlužení dlužníka. Dosažené výsledky FÚ korespondují s celkovou nízkou výtěžností pohledávek přihlášených věřiteli do insolvenčních řízení. S nízkou výtěžností pohledávek v insolvenční souvislosti nejen délka trvání insolvenčních řízení, ale i hodnota majetku dlužníka a následná likvidita majetkové podstaty.

Nadále i v roce 2012 byl patrný nárůst počtu podaných návrhů na zahájení insolvenčních řízení - cca **33,4%**. Vzestup byl především zaznamenán u fyzických osob, nepodnikatelů, kdy řešením dlužníkovy úpadku je oddlužení (jako sanační forma řešení úpadku). Negativně se ve vztahu k úhradám přihlášených pohledávek veřejných rozpočtů projevují i řízení o oddlužení jako sanační forma řešení úpadku. U podnikatelských subjektů byl **největší podíl nárůstu zahájených insolvenčních řízení zaznamenán z následujících důvodů:**

- úbytek zakázek a prodlužující se lhůty splatnosti fakturovaných částek,
- zhoršená platební morálka v obchodně právních vztazích a narůstající druhotná platební neschopnost,
- dopad globální ekonomické krize.

V platebním styku dochází k záměrnému zpoždování plateb za již splatné závazky, kdy obchodní společnosti zdržováním svých plateb si tímto postupem nahrazují krátkodobý obchodní úvěr u bank. Tím dochází od druhotné platební nekázně (tolik typické pro české podnikatelské prostředí) až k platební neschopnosti podnikatelských subjektů. K zaplacení některých splatných faktur dochází mnohdy až na základě hrozby nebo po podání žalobního návrhu. To vše za současného poklesu zakázek menšího rozsahu a zhoršení platební morálky i u OSVČ. Stále platí, že návrh na zahájení insolvenčního řízení je často podáván až v okamžiku, kdy dlužník již nevlastní žádný mobiliární či jiný likvidní majetek anebo mnohdy jen účelově s jediným cílem – zamezit provedení exekuce na majetek dlužníka. Přihlášené pohledávky jsou tak uspokojovány v minimální míře z důvodu nemajetnosti dlužníků. V období před prohlášením insolvenčního řízení je proto potřebné zaměřit pozornost správců daně na **včasné zajištění daňových pohledávek**, zvýšit četnost šetření solventnosti a majetkových poměrů u tzv. „rizikových“ daňových subjektů, tyto subjekty sledovat a využívat signální informace o platební morálce jednotlivých subjektů a jejich možném úpadku, zjištěný majetek zajistit zástavním právem.

Finančními úřady je pozitivně hodnocen insolvenční rejstřík, ve kterém jsou zveřejňovány veškeré úkony a události jednotlivých fází insolvenčního řízení. Jeho obsah je přehledný s maximem informací o daňových subjektech a stavu řízení v daném čase. I přes zdlouhavý přenos a nutnou průběžnou kontrolu přenášených dat se osvědčilo přebírání údajů z insolvenčního rejstříku Ministerstva spravedlnosti a jejich následné zasílání na jednotlivé FÚ prostřednictvím IS ADIS. Pozitivním krokem bylo doplnění úlohy ADIS o insolvenční řízení, což významnou měrou zrychlilo i zjednodušilo zpracování přihlášek. GFŘ doporučuje, aby podle potřeb správců daně bylo na rozvoji této úlohy ADIS pokračováno i v následujících letech. Pro vyšší efektivitu informačního systému by se měl zlepšit jeho uživatelský komfort.

K tématu insolvenčního řízení v souběhu s řízením daňovým GFŘ organizovalo v roce 2012 celkem 2x odborný seminář pro FŘ a SFÚ, na kterých byla řešena problematika insolvenčních řízení.

Efektivita výběru daní a vymáhání daňových pohledávek je dlouhodobě, a byla i v roce 2012, **negativně ovlivňována celou řadou faktorů:**

Vývoj daňových nedoplatků, stejně jako jejich vymáhání, stále významně ovlivňují **dopady hospodářské recese**. Výrazně roste počet daňových subjektů, jejichž daňové nedoplatky byly v důsledku neplnění splatných daňových povinností předány k vymáhání poprvé, přičemž

v letech předchozích byla jejich platební morálka ve většině případů bezproblémová. I v průběhu roku 2012 pokračoval růst **druhotné platební neschopnosti**, která vedla v mnoha případech k omezení či k ukončení podnikatelské činnosti některých daňových subjektů. V České republice skončilo v úpadku v průběhu roku 2012 bezmála dvojnásobné množství firem oproti roku 2011.

Stále přibývají případy, kdy **daňoví dlužníci** (zejména obchodní společnosti) **utlumí, resp. ukončí podnikatelské aktivity**, aniž by uhradili své mnohdy vysoké daňové pohledávky. Fyzické osoby stojící za takto zadluženou obchodní společností často pokračují v podnikatelských aktivitách v nově zřízených právnických osobách se stejným předmětem činnosti, avšak následně i v těchto dalších subjektech (společnostech) zanechávají nevymahatelné pohledávky v řádech milionů Kč. Vymožení daňových nedoplatků za právnickou osobou je v těchto případech již téměř nemožné, ačkoliv fyzické osoby za ni jednající nebo v ní zúčastněné disponují často nezanedbatelným majetkem. Negativní vliv na vymahatelnost daňových pohledávek má i skutečnost, že poměrně velký počet společností je rovněž po vyčerpání účelu jejich založení a vzniku závazků ponechán bez statutárních orgánů a převeden účelově na osoby neznámého pobytu či obtížně dohledatelné cizí státní příslušníky.

Velmi negativně ovlivňují efektivitu vymáhání daňových pohledávek nejen **nemajetnost a předluženost** dlužníků, ale i **nemožnost dohledání majetku** dlužníků, úmrtí dlužníka a **předluženost dědictví, zánik daňového subjektu bez právního nástupce, vykazování fiktivní ekonomické činnosti za účelem čerpání nadměrných odpočtů na DPH** společnostmi, které nevlastní žádný majetek apod.

Přetrvávajícím jevem, který ovlivňuje efektivitu výběru daní a vymáhání daňových nedoplatků, je stále se zvyšující počet **nekontaktních daňových subjektů** a související trend stěhování některých daňových subjektů do velkých městských aglomerací s cílem vyhnout se případné daňové kontrole, případně provedení daňové exekuce. U právnických osob jde o obchodní společnosti bez funkčního statutárního orgánu, příp. s nekontaktním statutárním orgánem, bez reálného sídla, resp. se sídlem, kde jsou na jedné adrese za úplatu registrovány desítky či stovky dalších podnikatelských subjektů. U fyzických osob se jedná zejména o dlužníky, kteří jsou přihlášení pouze k formálnímu k pobytu na adrese obecního či městského úřadu, přičemž tento stav vede k velkým problémům při realizaci daňových úkonů.

Celkový postup správce daně je svým způsobem limitován i tou skutečností, že nevhodný způsob vymáhání pohledávek, včetně daňových, může přivést dlužníka do situace, kdy v dohledné době již nebude objektivně schopen plnit své splatné závazky, bude muset vstoupit do insolvenčního řízení a šance na uspokojení pohledávek jeho věřitelů (včetně správce daně) opět více než citelně klesne.

K efektivnějšímu vymáhání pohledávek státu, ke zrychlení řízení a snížení jeho administrativní náročnosti u správců daně i dalších orgánů státní správy je pro správce daně potřebné vytvořit **on-line systém dotazování do základních registrů**, spuštěných ke dni 1. 7. 2012 na základě zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů. Základními registry jsou registr obyvatel (ROB), osob (ROS), práv a povinností (RPP) a registr územní identifikace adres a nemovitostí (RUIAN). Požadováno je také zpřístupnění centrálního registru účtů vedených u bank.

Nabytí účinnosti DŘ a jeho nutná návazná implementace do stávajícího informačního systému daňové správy (ADIS) s sebou přinesla množství problémů, které bylo nutné řešit i v roce 2012 a které v jeho průběhu dílem negativně ovlivnily objem vymáhaných daňových nedoplatků. Souběžně probíhaly v roce 2012 technické přípravy na významné změny v organizační struktuře ÚFO na základě **zákona č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky**, s účinností od 1. 1. 2013. Tyto přípravné činnosti zároveň odčerpávaly kapacity nutné pro dokončení technické podpory pro postup dle DŘ.

Do jisté míry situaci i nadále ovlivňuje také mnohde ne zcela dostatečný **počet pracovníků vymáhacích útvarů FÚ**, jejichž počet dlouhodobě stagnuje bez ohledu na zvyšující se nároky na administrativní úkony těchto útvarů v souvislosti se zásadními změnami legislativy a s ní souvisejícím zaváděním nových úloh v ADIS. Činnost vymáhacích útvarů FÚ je limitována výší finančních prostředků státního rozpočtu určených na zajištění provozu ÚFO, od čehož se pak následně odvíjí materiální a technická vybavenost pracovníků vymáhacích útvarů FÚ, která není vždy na zcela uspokojivé úrovni, včetně platových náležitostí.

3. DALŠÍ POSTUPY

a) Vyhledávací činnost

Vyhledávací činnost je od 1. 1. 2011 vymezena v ustanovení § 78 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (DŘ). Správce daně v rámci vyhledávací činnosti vyhledává důkazní prostředky a daňové subjekty a zjišťuje plnění jejich povinností při správě daní před zahájením řízení i v jeho průběhu. Zjišťování skutečností rozhodných pro správu daně probíhá i bez vědomí daňových subjektů.

Vyhledávací činnost se stává důležitým zdrojem výběru subjektů ke kontrole, tvoří součást přípravy na daňovou kontrolu, a má tedy i přímý vliv na její zaměření a zefektivnění. V rámci vyhledávací činnosti je využíváno rozsáhlých externích a interních zdrojů informací, ať již jiných správců daně, dalších orgánů státní správy a samosprávy, informace získané z výpovědí osob zúčastněných na správě daní, na základě mezinárodní výměny informací či z dostupných externích zdrojů včetně sdělovacích prostředků. Pro vyhledávací činnost v podmínkách daňové správy jsou využívány moderní IT technologie pro získávání a vyhodnocování informací, a to za neustálého zkvalitňování a vyššího využívání těchto nástrojů. Na základě provedených analýz získaných informací je možno lépe zmapovat strukturu daňových subjektů. Následné úkony je poté možno cíleně směřovat k zjištěním odhalujícím nelegální daňové operace u rizikových daňových subjektů.

Vyhledávací činnost má nepochybně svůj význam i v rámci preventivního působení správce daně. Výrazně napomáhá též při přípravě plánu kontrolní činnosti finančních úřadů.

b) Místní šetření

Místní šetření je standardním institutem, kterým si správce daně opatřuje důkazní prostředky a získává potřebné informace. Procesní úpravou je vymezeno v ustanoveních § 80 až 84 DŘ.

Údaje nezbytné pro správu daní jsou tímto postupem získávány zaměstnanci všech oddělení finančních úřadů. Stále však zůstává zachován trend největšího využití zaměstnanci kontrolního oddělení. Místní šetření je prováděno dle konkrétních potřeb jednotlivých úředních osob správce daně, pokud je toto těmito úředními osobami vyhodnoceno jakožto nejúčelnější způsob ověření či získání potřebných informací nebo důkazních prostředků, ať již v rámci vyhledávací činnosti, v průběhu postupu k odstranění pochybností či daňové kontroly.

c) Postup k odstranění pochybností

Postup k odstranění pochybností je správcem daně prováděn podle ustanoveních § 89 až § 90 DŘ. Jedná se o ucelený soubor úkonů, který s účinností DŘ nahradil vytýkácí řízení. Postup k odstranění pochybností je institut, jež slouží k vyjasnění, upřesnění či případné korekci údajů uvedených v daňovém tvrzení. **Tabulka č. 26** ukazuje výsledky postupu k odstranění pochybností (§ 89 DŘ) v roce 2012.

Stejně však jako původní platná právní úprava je využíván na odstranění pochybností správce daně o správnosti, průkaznosti, úplnosti nebo pravdivosti daňového tvrzení ovšem za předpokladu, že správce daně je schopen formulovat konkrétní pochybnost o správnosti, průkaznosti nebo úplnosti podaného daňového tvrzení a dalších písemností předložených daňovým subjektem nebo o pravdivosti údajů v nich uvedených.

V roce 2012 se správci daně při provádění postupů k odstranění mimo jiné soustředili na správnost aplikace ustanovení § 92e zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, které je účinné od 1. 1. 2012 a upravuje přenesení daňové povinnosti při poskytování stavebních a montážních prací.

V roce 2012 došlo k navýšení počtu ukončených postupů k odstranění pochybností oproti roku 2011 o **3 479**. Postupy k odstranění pochybností jsou často zahajovány v souvislosti s nadměrnými odpočty na dani z přidané hodnoty. V roce 2012 se správci daně při prověřování nadměrných odpočtů podařilo zachytit vyšší částky oproti roku 2011, což je velmi pozitivní jev, neboť fiskální efekt tohoto postupu je okamžitý, nedejde k vyplacení prostředků ze státního rozpočtu. V ostatních případech jsou postupy k odstranění pochybností zahajovány nejčastěji u podaných dodatečných daňových tvrzení. V roce 2012 došlo k poklesu vyměřené částky u postupů k odstranění pochybností týkajících se změny daňové povinnosti. Výsledky postupů k odstranění pochybností jsou ovlivněny i skutečností, že část těchto postupů správce daně při zjištění závažných nedostatků ukončí, a v souladu s ustanovením § 90 odst. 3 DŘ zahájí daňovou kontrolu.

Tabulka č. 26

Daň	Počet ukončených	Počet ukončených s rozdílem	Změna v důsledku postupu k odstranění pochybností (v tis. Kč)		
			Daňové povinnosti	Nadměrného odpočtu	Ztráty
z přidané hodnoty	16 045	7 767	6 528 438	-2 706 163	-
z příjmů PO	1 258	427	129 330	-	-289 306
z příjmů FO	6 471	1 691	31 706	-	-13 937
CELKEM	23 774	9 885	6 689 473	-2 706 163	-303 244

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé tis. Kč.

Vliv na počet uskutečněných postupů k odstranění pochybností má mimo jiné i činnost úředních osob správce daně, kdy správce daně podle možností vychází osobám zúčastněným na správě daní vstříc, a značnou část zjištěných nesrovnalostí v daňových příznacích (součtové chyby, chybně vyplněné řádky, nevyplněné řádky, nevyplněné nebo chybějící přílohy) jsou řešeny s daňovým subjektem neformálně - osobním jednáním na základě předchozího telefonického upozornění, zasláním SMS, e-mailem případně místním šetřením, což přispívá k co nejmenšímu zatěžování daňových subjektů a zároveň k úsporám i na straně správce daně. Tento postup správce daně je kladně hodnocen ze strany daňových subjektů.

d) Daňová kontrola

Daňová správa prochází v současnosti výraznou transformací, jež je náročná po stránce personální, technické i organizační, přesto je snahou úředních osob správce daně, aby jejich kontrolní činnost byla ovlivněna v co nejnížší míře. Ta byla za rok 2012 poznamenána vznikem Specializovaného finančního úřadu (SFÚ) k 1. 1. 2012, a s tím související vyšší administrativní zátěže související se změnou místní příslušnosti vybraných daňových subjektů a s přesunem spisů daných daňových subjektů a zaškolováním nových zaměstnanců. Tato skutečnost měla nepochybný vliv na výsledky kontrolní činnosti, neboť SFÚ spravuje daňové subjekty výrazně ovlivňující celkový výběr daní. Dále do činnosti ÚFO včetně kontrolních oddělení promítala plánovaná změna organizační struktury od 1. 1. 2013 v souvislosti s přechodem na Finanční správu České republiky, kdy bylo nutné zajistit řadu přípravných prací.

V roce 2012 bylo oproti roku 2011 zaznamenáno snížení počtu daňových kontrol o **5 003**. Sestupný vývoj počtu daňových kontrol je trendem posledních let, kdy se správce daně soustředí na náročnější, hlubší, efektivnější a cílenější provádění daňových kontrol zejména tam, kde je očekáván fiskální efekt. Skutečnost, potvrzující stoupající efektivitu daňových kontrol, je dokumentována doměřenou částkou z daňových kontrol, kdy došlo k navýšení oproti roku 2011, a to o částku **1 744 781 tis Kč**. Průměrný doměrek na každé jednotlivé kontrole tak vzrostl oproti roku 2011 o **41 tis. Kč**. Nejmarkantnější je nárůst doměrků na dani z přidané hodnoty, kdy průměrný doměrek na 1 kontrolu vzrostl oproti roku 2011 o částku **224 tis. Kč**, přičemž počet kontrol provedených na dani z přidané hodnoty je téměř identický. Vysoké doměřené částky na dani z přidané hodnoty jsou zapříčiněny především ukončením několika obzvláště rozsáhlých a komplikovaných daňových kontrol, jejichž šetření vyžadovalo delší dobu. Tento trend lze očekávat i v následujících letech a může docházet k výrazným výkyvům částek

doměřených na dani dle aktuálního počtu ukončení šetření rozsáhlých daňových podvodů, a to s ohledem na stále rostoucí sofistikovanost uskutečňovaných daňových úniků. Do vysoké průměrné doměřené částky na dani z přidané hodnoty se promítá rovněž činnost SFÚ, kde bylo provedeno malé množství kontrol, ovšem s velmi vysokými doměřenými částkami. Navíc nelze opomíjet fakt, že na celkovou výši doměřené daně za rok 2012 má velký vliv postup správce daně, kdy při zjištěných nedostacích v rámci daňové kontroly jedné daně a jednoho zdaňovacího období, které měly dopad i na další zdaňovací období, případně na jinou daň, daňová kontrola nebyla rozšířena, popř. zahájena, ale daňový subjekt byl vyzván k podání dodatečných daňových příznání v souladu s DŘ.

Dobrých výsledků v oblasti daňové kontroly bylo dosaženo i přes přetrvávající neustále se zvyšující náročnost důkazního řízení a úkonů s ním spojených. Zanedbatelná není ani náročnost provádění kontrol zejména při obchodování v rámci Evropské unie a třetích zemí. Ukončování daňových kontrol je stále obtížnější, neboť ze strany daňových subjektů nebo jejich zástupců je stále častěji využívána taktika prodlužování do doby uplynutí prekluzivní lhůty (stížnosti, žádosti o prodloužení lhůty, změny statutárních orgánů daňových subjektů nebo jejich zástupců v průběhu kontroly, návrhy svědků místo dokazování, neomluvená nepřítomnost na jednání, případně v den jednání doručená omluva pro nemoc). Další skutečností, která má negativní vliv na výsledky kontrolní činnosti, je bezesporu nezbytná aplikace v čase se měnícího právního názoru na základě judikátů. Celkově dochází k neustálému zvyšování nároků na způsob provádění daňových kontrol včetně stále vyšší preciznosti dokazování a odůvodňování nálezů správce daně, a s tím souvisejících rostoucích nároků na úřední osoby provádějící daňovou kontrolu.

Běžným postupem využívaným správcem daně při daňových kontrolách je aplikace metod E-Audit, kdy kontroloři stále častěji využívají analytický software IDEA, popř. další analytické software. Tento způsob přináší zvýšení efektivity daňových kontrol a značné snížení délky trvání samotné kontrolní činnosti při nižším zatížení daňového subjektu. Daňová správa se průběžně adaptuje na nové technologie, a to i na straně daňových subjektů, tudíž i na digitalizaci účetnictví a dalších podnikových systémů.

V současné době jsou největší doměřené částky u daňových subjektů z neprokázaných, ale do daňově účinných nákladů zúčtovaných služeb, z fiktivních plnění od nekontaktních nebo neexistujících firem, dále z pochybení v účetních postupech s dopadem do daňové povinnosti. Důkazní řízení je v tomto směru velmi náročné jak na čas, tak na způsob jeho vedení, neboť je postaveno na dožádáních, ať již tuzemských či mezinárodních, místních šetřeních, výzvách k poskytnutí údajů správci daně a na svědeckých výpovědích.

Mimo jiné je kontrolní činnost zaměřována též na převodní ceny mezi spojenými osobami, jež upravuje v § 23 odst. 7 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a svoji úlohu mají též tzv. multilaterální daňové kontroly. Multilaterální kontroly mohou v určitém okamžiku zahrnovat i časově souběžné kontroly prováděné ve dvou či více členských státech Evropské unie. V poslední době se multilaterální kontroly zaměřují především na oblast velkých daňových úniků u daně z přidané hodnoty.

Přehled o počtu a výsledcích daňových kontrol za rok 2012 ukazuje **Tabulka č. 27**.

Tabulka č. 27

Druh příjmu	Počet subjektů *	Počet kontrol	Doměřeno z kontrol (v tis. Kč)	Změna ztráty (v tis. Kč)
Daň z přidané hodnoty	534 880	13 466	6 830 573	0
Daň z příjmů PO	505 976	7 307	1 136 611	-2 137 454
Daň z příjmů FO - podáv. přiznání	1 306 587	9 466	311 257	-427 632
Daň z příjmů FO - záv. činnost	523 030	5 550	104 184	0
Daň z příjmů zvl. sazba (§ 36)	420 956	2 031	34 965	0
Daň z nemovitostí	4 008 480	669	2 096	0
Daň dědická darovací a z přev. nemovitostí	295 751	15	96	0
Daň silniční	811 639	3 962	10 979	0
CELKEM	8 407 299	42 466	8 430 760	-2 565 086

* údaj Počet subjektů je počtem registrovaných daňových subjektů ve sledovaném období.

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé tis. Kč.

e) Podněty předané orgánům činným v trestním řízení

Dle ustanovení § 8 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, jsou státní orgány, právnické a fyzické osoby povinny bez zbytečného odkladu, a nestanoví-li zvláštní předpis jinak, i bez úplaty vyhovovat dožadáním orgánů činných v trestním řízení při plnění jejich úkolů. Státní orgány jsou dále povinny neprodleně oznamovat státnímu zástupci nebo policejním orgánům skutečnosti nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin.

Nejčastěji byla ze strany správce daně oznamována podezření ze spáchání trestného činu zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby, dle ustanovení § 240 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů a dále dle ustanovení § 241 trestního zákoníku, tj. neodvedení daně, pojistného na sociální zabezpečení a podobné povinné platby.

V roce 2012 došlo k opětovnému zkvalitnění spolupráce mezi správcem daně a specializovanými policejními složkami, jež byla v roce 2011 narušena zrušením ustanovení § 24 odst. 5 písm. g) zákona č. 337/1992 Sb., zákon o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, bez náhrady. Od 1. 1. 2012 se toto ustanovení opět vrací do českého právního řádu, a sice prostřednictvím ustanovení § 71a zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, který prolamuje mlčenlivost správce daně vůči specializovaným útvarům Policie České republiky.

Obecně lze konstatovat, že spolupráce daňové správy s orgány činnými v trestním řízení je velkým přínosem pro obě strany, neboť tyto orgány činné v trestním řízení mohou využívat jiných nástrojů při šetření podezření z krácení daně než správce daně, na druhé straně správce daně je schopen detekovat a podchytit velké množství trestných činů daňového charakteru a na jejich rozkrývání spolupracovat s orgány činnými v trestním řízení. V roce 2012 bylo orgánům činným v trestním řízení oznámeno o **279** případech více než v roce 2011, ve finančním vyjádření bylo oznámeno o **2 644 mil. Kč** více. Přehled o podnětech předaných FÚ orgánům činným v trestním řízení v letech 2008 až 2012 ukazuje **Tabulka č. 28**.

Na základě provedených analýz roku 2012, bylo zjištěno, že se ÚFO v rámci boje proti

daňovým únikům podařilo detekovat a rozkrýt větší množství daňových trestných činů, které by svým rozsahem měly zásadní dopady na příjmovou stránku státního rozpočtu.

Tabulka č. 28

Ohledně trestného činu	Předáno od počátku roku do konce téhož roku											
	Počet případů						Částka (v mil. Kč)					
	2008	2009	2010	2011	2012	Rozdíl 12-11	2008	2009	2010	2011	2012	Rozdíl 12-11
zkrácení daně	1 333	1 267	1 510	1 325	1 555	230	2 451	11 658	6 362	6 452	9 367	2 915
jiného	74	31	108	107	156	49	15	12	27	351	80	-271
CELKEM	1 407	1 298	1 618	1 432	1 711	279	2 466	11 670	6 390	6 803	9 447	2 644

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč

4. DAŇOVÉ ÚLEVY

a) Posečkání daně a povolení splátek

Tabulka č. 29

(v mil. Kč)

Druh příjmu	CELKEM posečkáno	* z toho v min. letech
Daň z přidané hodnoty	13 999	3 123
Daň spotřební	44	43
Daň z příjmů PO	3 251	606
Daň z příjmů srážkou § 36	37	17
Daň silniční	198	45
Daň dědická	12	4
Daň darovací	48	39
Daň z převodu nemovitostí	419	194
Daň z příjmů FO - z priznání	1 594	497
Daň z příjmů FO - záv. činnost	412	124
Daň z nemovitostí	49	12
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	0	0
Odvod z loterií § 41b odst. 1	12	0
Odvod z loterií § 41b odst. 2, 3, 4	108	0
Ostat. příjmy, odvody a poplatky	14 673	2 810
CELKEM NOVÉ DANĚ	34 854	7 512
CELKEM STARÉ DANĚ	99	98
CELKEM	34 953	7 609

* objem daně posečkávané k 31. 12. předchozího roku

Tabulka č. 29 zobrazuje za rok 2012 základní přehled o objemu předpisných a odpisných vět, kterými se evidují posečkání daně a placení daně ve splátkách.

b) Příslušenství daně

Příslušenstvím daně se rozumí úroky, penále (do 31. 12. 2006), penále (od 1. 1. 2007), pokuty a náklady řízení, pokud jsou uloženy podle daňových zákonů. Nejvýznamnější položku z příslušenství daně představuje úrok z prodlení, který je dlužník povinen zaplatit, nezaplatil-li splatnou částku daně nejpozději v den její splatnosti. V roce 2012 se úrok z prodlení na příslušenství daně podílel 83,9 % a dosáhl 13 832 mil. Kč. Pokuty správce daně zpravidla ukládá za porušení povinnosti nepeněžitě povahy. Pokutu za opožděné tvrzení daně může správce daně uložit za pozdě podané daňové přiznání. Ostatní příslušenství daně tvoří především exekuční náklady.

Tabulka č. 30 zobrazuje celkový objem předepsaného příslušenství daně za rok 2012. Nejvyšší položku představoval úrok z prodlení při placení daní, který dosáhl 13 832 mil. Kč.

Tabulka č. 30 (v mil. Kč)

Druh příjmu	CELKEM	Exekuční náklady	Pokuty	Penále (do 31. 12. 2006)	Úrok z prodlení	Penále (od 1. 1. 2007)	Pokuta za opožděné tvrzení daně	Úrok
Daň z přidané hodnoty	9 673	0	0	134	8 234	1 074	92	139
Daň spotřební	0	0	0	0	-	-	0	0
Daň z příjmů PO	2 703	0	0	68	2 009	527	47	53
Daň z příjmů srážkou § 36	26	0	0	-21	38	3	5	1
Daň silniční	164	0	0	3	142	2	14	3
Daň dědická	1	0	0	0	1	0	0	0
Daň darovací	9	0	0	0	2	0	7	0
Daň z převodu nemovitostí	254	0	0	43	164	0	42	5
Daň z příjmů FO - z přiznání	663	0	0	64	477	82	26	15
Daň z příjmů FO - záv. činnost	324	0	0	21	267	14	20	3
Daň z nemovitostí	131	0	0	4	41	2	84	1
Odvod z elektřiny ze sluneč. záření	0	0	0	0	0	0	0	0
Odvod z loterií § 41b odst. 1	6	0	0	0	5	0	0	0
Odvod z loterií § 41b odst. 2, 3, 4	0	0	0	0	0	0	0	0
Ostat. příjmy, odvody a poplatky	2 520	190	1	0	2 453	14	0	-138
CELKEM NOVÉ DANĚ	16 473	190	1	315	13 832	1 716	336	83
CELKEM STARÉ DANĚ	5	0	0	2	-	-	3	0
CELKEM	16 478	190	1	318	13 832	1 716	339	83

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč.

Tabulka č. 31 zobrazuje evidované prominutí příslušenství daně za rok 2012, které dosáhlo 1 527 mil. Kč. Nejvyšší položka odvody za porušení rozpočtové kázně se na evidovaném prominutém příslušenství daně podílely 95,2 % a dosáhly 1 454 mil. Kč. Prominutí se týká převážně příslušenství daně předepsané v minulých letech.

Tabulka č. 31

(v mil. Kč)

Druh příjmu	Prominuté příslušenství daně
Daň z přidané hodnoty	17
Daň spotřební	0
Daň z příjmů PO	21
Daň z příjmů srážkou § 36	1
Daň silniční	1
Daň dědická	0
Daň darovací	0
Daň z převodu nemovitostí	1
Daň z příjmů FO - z přiznání	28
Daň z příjmů FO - záv. činnost	4
Daň z nemovitostí	0
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	0
Odvod z loterií § 41b odst. 1	0
Odvod z loterií § 41b odst. 2, 3, 4	0
Ostat. příjmy, odvody a poplatky	1 454
CELKEM NOVÉ DANĚ	1 527
CELKEM STARÉ DANĚ	0
CELKEM	1 527

c) Prominuté daně

Tabulka č. 32

(v mil. Kč)

Druh příjmu	Prominutá daň
Daň z přidané hodnoty	1
Daň spotřební	0
Daň z příjmů PO	0
Daň z příjmů srážkou § 36	1
Daň silniční	0
Daň dědická	0
Daň darovací	0
Daň z převodu nemovitostí	33
Daň z příjmů FO - z přiznání	0
Daň z příjmů FO- záv. činnost	0
Daň z nemovitostí	0
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	0
Odvod z loterií § 41b odst. 1	0
Odvod z loterií § 41b odst. 2, 3, 4	0
Ostat. příjmy, odvody a poplatky	3 137
CELKEM NOVÉ DANĚ	3 173
CELKEM STARÉ DANĚ	0
CELKEM	3 173

Pozn.: součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč

Daně, které jsou spravovány správními orgány řízené ministrem financí, může z moci úřední prominout zcela nebo částečně pouze ministr financí, a to pouze z důvodu nesrovnalostí

vyplývající z uplatňování daňových zákonů nebo při mimořádných, zejména živelných událostech. Na daních nové daňové soustavy bylo za rok 2012 evidováno celkem prominutí daně za 3 173 mil. Kč. Odvody za porušení rozpočtové kázně se na celkovém prominutí daně podílely téměř 98,9 % a dosáhly 3 137 mil. Kč. Podrobné údaje o výši evidovaného celkového prominutí daně podle jednotlivých druhů daní za rok 2012 poskytuje **Tabulka č. 32**.

5. OPRAVNÉ PROSTŘEDKY

V roce 2012 bylo podáno celkem **5 491 odvolání** proti rozhodnutím o vyměření daně, což je srovnatelný počet s počtem odvolání podaných v minulém roce. Jelikož je již druhý rok účinný nový procesní předpis Daňový řád, nedošlo již k tak razantní změně v počtu podaných odvolání oproti předchozímu roku, která byla v minulém roce způsobena právě uvedenou legislativní změnou.

Tabulka č. 33 dokumentuje počet podaných odvolání proti rozhodnutím o vyměření daně, které vydaly finanční úřady za jednotlivé druhy daní daňové soustavy platné od 1. 1. 1993.

Tabulka č. 33

Druh příjmu	Počet odvolání proti rozhodnutím o vyměření daně	
	v minulém roce a nevyřízená	ve sledovaném období
Daň z přidané hodnoty	2 263	3 053
Daň z příjmů PO	400	528
Daň z příjmů FO - podáv. přízn.	616	755
Daň z příjmů FO - závislá činnost	112	127
Daň z příjmů - zvláštní sazba (§ 36)	3	26
Daň z nemovitostí	99	398
Daň dědická, darovací a z přev. nem.	254	544
Daň silniční	25	60
CELKEM	3 772	5 491

Tabulka č. 34

Druh příjmu	Způsob vyřízení (počet)					
	vyhověno		zamítnuto		zastaveno	
	u FÚ	u FŘ	u FÚ	u FŘ	u FÚ	u FŘ
Daň z přidané hodnoty	300	743	79	1 891	318	46
Daň z příjmů PO	93	196	12	255	43	9
Daň z příjmů FO - podáv. přízn.	174	183	42	330	85	6
Daň z příjmů FO - závislá činnost	40	22	3	54	13	0
Daň z příjmů - zvláštní sazba (§ 36)	6	0	0	8	4	0
Daň z nemovitostí	288	7	14	45	38	1
Daň dědická, darovací a z přev. nem.	110	33	13	212	43	4
Daň silniční	23	13	2	22	3	0
CELKEM	1 034	1 197	165	2 817	547	66

Vybrané ukazatele z oblasti soudního řízení

Údaje o způsobu vyřízení odvolání proti vyměření daně v roce 2012 jsou uvedeny odděleně podle toho, na jakém stupni daňové soustavy bylo o odvolání daňových subjektů rozhodnuto. V prvním sloupci **Tabulky č. 34** jsou uvedeny případy rozhodnuté na FÚ a ve druhém sloupci případy, o kterých rozhodovala finanční ředitelství.

Vybrané ukazatele z oblasti soudního řízení ve věcech žalob proti rozhodnutím ÚFO jsou prezentovány v **Tabulce č. 35**. V prvním sloupci je zaznamenán celkový počet žalob podaných od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2012. V ostatních sloupcích jsou údaje o žalobách, o kterých bylo rozhodováno v průběhu roku 2012.

V následující **Tabulce č. 36** je zobrazen přehled o kasačních stížnostech podaných správcem daně v průběhu roku 2012. Ve sloupcích zachycujících výsledek řízení o těchto stížnostech jsou zaznamenány jednotlivé způsoby vyřízení všech případů od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2012, tzn. včetně případů podaných a do 31. 12. 2011 nevyřízených i v předchozích letech. Rovněž tak i údaje ve sloupci dosud nerozhodnutých případů zahrnují nevyřízené případy z předchozích let.

V **Tabulce č. 37** je oproti předchozí tabulce zobrazen přehled o kasačních stížnostech podaných daňovými subjekty v průběhu roku 2012. Ve sloupcích zachycujících výsledek řízení o těchto stížnostech jsou opět zaznamenány jednotlivé způsoby vyřízení všech případů od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2012, tzn. včetně případů podaných a do 31. 12. 2011 nevyřízených v předchozích letech. A rovněž tak i údaje ve sloupci dosud nerozhodnutých případů zahrnují také nevyřízené případy z předchozích let.

Tabulka č. 35

Částka (v tis. Kč)

Druh příjmu	Počet případů	Zamítnuto		Vyhověno	
		Počet	Částka	Počet	Částka
Daň z přidané hodnoty	330	145	221 181	48	115 782
Daň z příjmů PO	132	68	312 884	44	77 985
Daň z příjmů FO - podáv. přiznání	139	110	78 499	43	13 018
Daň z příjmů FO - záv. činnost	20	15	20 420	8	1 255
Daň z příjmů zvl. sazba § 36	3	0	0	0	0
Daň z nemovitostí	14	5	138	1	2
Daň dědická, darovací, z převodu nem.	44	40	14 665	5	146 881
Daň silniční	11	1	84	1	55
Odvody za porušení rozpočtové kázně	36	5	8 747	7	12 870
Žaloby u Ústavního soudu	11	5	3 081	0	0
Ostatní	1 049	185	330 015	22	164 737
CELKEM	1 789	579	989 714	179	532 582

Tabulka č. 36

Částka (v tis. Kč)

Druh příjmu	Počet případů	Výsledek řízení						Dosud nerozhodnuto	
		Zamítnuto		Vyhověno		Řízení zastaveno		Počet	Částka
		Počet	Částka	Počet	Částka	Počet	Částka		
Daň z přidané hodnoty	20	24	7 592	2	510	0	0	15	93 284
Daň z příjmů PO	12	4	38 987	5	16 747	0	0	11	13 174
Daň z příjmů FO - podáv. příznání	10	3	1 764	7	2 232	0	0	9	5 145
Daň z příjmů FO - záv. činnost	5	0	0	3	743	0	0	3	217
Daň z příjmů zvl. sazba § 36	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Daň z nemovitostí	0	1	10	0	0	0	0	0	0
Daň dědická, darovací, z převodu nem.	4	2	0	0	0	0	0	4	142 052
Daň silniční	1	0	0	1	55	0	0	0	0
Odvody za porušení rozpočtové kázně	3	1	266	0	0	0	0	2	2 108
Ostatní	5	2	71	2	160 633	0	0	1	0
CELKEM	60	37	48 690	20	180 920	0	0	45	255 980

Tabulka č. 37

Částka (v tis. Kč)

Druh příjmu	Počet případů	Výsledek řízení						Dosud nerozhodnuto	
		Zamítnuto		Vyhověno		Řízení zastaveno		Počet	Částka
		Počet	Částka	Počet	Částka	Počet	Částka		
Daň z přidané hodnoty	57	57	61 186	13	272 757	6	5 754	50	50 033
Daň z příjmů PO	50	22	82 061	12	53 666	2	746	36	135 365
Daň z příjmů FO - podávajících příznání	74	40	27 158	35	16 777	5	2 489	56	71 831
Daň z příjmů FO - záv. činnost	7	5	1 383	1	1 519	0	0	3	1 194
Daň z příjmů zvl. sazba § 36	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Daň z nemovitostí	4	5	10 501	0	0	2	0	0	0
Daň dědická, darovací, z převodu nem.	8	0	0	3	4 133	1	86	6	5 230
Daň silniční	1	1	84	0	0	0	0	1	53
Odvody za porušení rozpočtové kázně	3	2	7 649	3	2 467	0	0	2	2 797
Ostatní	47	23	110 839	7	1 257	11	3 261	36	34 113
CELKEM	251	155	300 861	74	352 576	27	12 336	190	302 616

6. SANKCE

Dne 1. 1. 2011 nabyl účinnosti nový procesní zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (DŘ), který kromě jiného i zcela upravil sankce ukládané v daňovém řízení.

Významný podíl v objemu sankcí uložených finančními úřady v roce 2011 tvořily **pořádkové pokuty podle ustanovení § 247 odst. 2 daňového řádu**. FÚ ukládaly pořádkové pokuty daňovým subjektům podle tohoto ustanovení daňového řádu převážně za nedodržení povinností stanovených hmotně právními a procesně právními předpisy. Jednalo se nejčastěji o nevedení záznamní evidence pro daňové účely uložené správcem daně, případně nevystavení daňových dokladů za uskutečněná zdanitelná plnění (doklady neobsahovaly zákonem požadované náležitosti).

Dále FÚ ukládaly pokuty za porušení **zákona č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti**, ve znění pozdějších předpisů, za provedení hotovostní platby nad zákonný limit. Porušení zákona o omezení plateb v hotovosti správci daně zjišťují převážně namátkově při kontrole ostatních daní, při místních šetření a ostatních daňových řízeních. Vzhledem k novelizaci ustanovení § 6 tohoto zákona v roce 2008, kterou byla zrušena minimální výše uložené pokuty, došlo v některých případech k poklesu výše stanovené pokuty. Nicméně vzhledem k často podstatně vyššímu překročení limitu 15 000 EUR u jednotlivých případů a u některých subjektů k opakovanému porušování zmíněného zákona, dochází spíše k nárůstu výše stanovené pokuty.

FÚ rovněž ukládaly i pokuty podle **zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví**, ve znění pozdějších předpisů. Pokuty uložené za porušení zákona o účetnictví jsou ukládány nejčastěji za neúplné a neprůkazné účetnictví, popř. nevedení účetnictví vůbec a nerespektování povinností uložených správcem daně při vedení předepsaných účetních evidencí. Ukládány byly rovněž i pokuty za porušení **zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách**, ve znění pozdějších předpisů.

Cílem uložení těchto sankcí je důrazné upozornění daňových subjektů na plnění zákonem uložených povinností, a to vesměs v těch případech, kdy je bez účinku zasílání výzev. Ve většině případů dochází k uvědomění si nutnosti spolupráce se správcem daně v daňovém řízení a nápravě protiprávního jednání. Tato rozhodnutí o uložení pokuty nejsou rovněž ani tak často předmětem odvolacího řízení.

Zcela novou sankcí ukládanou FÚ od počátku roku 2011 je **pokuta za opožděné tvrzení daně podle § 250 DŘ**. Oproti § 68 zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, ve znění pozdějších předpisů, účinného do 31. 12. 2010, podle kterého byla tato pokuta ukládána na základě správního uvážení správce daně, vzniká nyní povinnost daňovému subjektu uhradit danou výši předmětné pokuty přímo ze zákona. Správce daně již nemůže její uložení nikterak ovlivnit. V případě existence skutečností daných v § 250 DŘ ukládá správce daně tuto sankci obligatorně ve výši dané tímto ustanovením, vždy však v minimální hodnotě 500 Kč. Toto ustanovení je však od 1. 1. 2013 novelizováno a dochází ke změně při určování minimální

hodnoty pokuty.

Přehled o sankcích ukládaných podle výše uvedených zákonů v roce 2012 podává **Tabulka č. 38.**

V souvislosti s novelou zákona č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, provedenou zákonem č. 444/2005 Sb., **došlo 1. 1. 2006 k významné změně v oblasti tzv. „dělené správy“.** Podle ustanovení § 2 písm. d) a § 5 odst. 4 písm. m) zákona č. 185/2004 Sb., o Celní správě, **celní orgány od 1. 1. 2006 zajišťují placení peněžitých plnění,** tzn. vybírání a vymáhání peněžitých plnění, která vznikla bez vydání správního aktu ze zákona, nebo která byla uložena jinými správními úřady v řízení podle správního řádu, a která jsou příjmem státního rozpočtu, státních fondů nebo rozpočtů územních samosprávných celků.

Finanční úřady však na základě přechodných ustanovení novely zákona o ÚFO (zákon č. 444/2005 Sb.) **řeší dokončení řízení, která byla zahájena do dne nabytí její účinnosti.** To znamená, že peněžitá plnění přijatá k vybírání nebo k vymáhání ÚFO do 31. 12. 2005 jsou i nadále spravována ÚFO.

Nicméně díky propojení celorepublikové databáze dlužníků (centrální evidence konečných zůstatků) se částečně daří uhrazovat nedoplatky přestupců z přeplatků na daních evidovaných na jiných FÚ.

K významnému snížení počtu i objemu nedoplatků těchto pokut došlo oproti roku 2010 také z důvodu zániku nedoplatků podle § 264 odst. 16 daňového řádu, případně z důvodu prekluze podle § 160 daňového řádu.

Tabulka č. 39 uvádí počet případů pokut uložených jinými orgány za rok 2012 a předaných k vymáhání ÚFO.

Tabulka č. 40 uvádí vývoj v objemu pokut uložených jinými správními orgány a převzatých k vymáhání FÚ. V roce 2012 již nepřevzaly ÚFO k vymáhání žádný případ pokuty, která by byla uložena jinými správními orgány. Z této tabulky je patrný výrazný pokles převzatých případů FÚ od roku 2008, což je způsobeno postupnou změnou kompetence v tzv. „dělené správě“.

Tabulka č. 38

Sankce uložena dle	Počet případů	Částka (v Kč)
zák. č. 280/2009 Sb., pokuty podle § 247 odst. 1 (včetně stvrzenek)	2	1 000
zák. č. 280/2009 Sb., pokuty podle § 247 odst. 1 (pouze stvrzenky)	0	0
zák. č. 280/2009 Sb., pokuty podle § 247 odst. 2	215	1 237 501
zák. č. 563/1991 Sb., o účetnictví - FO	58	681 063
zák. č. 563/1991 Sb., o účetnictví - PO	940	23 991 294
zák. č. 254/2004 Sb., o omezení plateb v hotovosti	442	7 235 371
Ostatní	1 196	19 341 549
CELKEM	2 853	52 487 778

Tabulka č. 39

Ukládající orgán	Od počátku roku 2012			
	Převzato FÚ k vymáhání		Vymoženo FÚ	
	Počet případů	Částka (v tis. Kč)	Počet případů	Částka (v tis. Kč)
ČOI	0	0	10	26
IBP	0	0	1	5
ČZPI	0	0	1	1
Okresní úřady	0	0	2	4
Policie - DI správní ř.	0	0	51	42
Policie - DI blokové ř.	0	0	19	10
Policie ČR	0	0	250	193
Ostatní	0	0	666	8 944
CELKEM	0	0	1 000	9 225

Tabulka č. 40

Rok	Převzato FÚ k vymáhání		Vymoženo FÚ	
	Počet případů	Částka (v mil. Kč)	Počet případů	Částka (v mil. Kč)
2008	739	8	67 977	69
2009	459	8	44 394	44
2010	324	11	15 637	22
2011	324	4	1 482	6
2012	0	0	1 000	9

7. DAŇOVÉ SUBJEKTY

Tabulka č. 41

Daň	Počet daňových subjektů	
	evidovaných*	aktivních**
Daň z přidané hodnoty	776 562	534 880
Daň z příjmů PO	511 511	505 976
Daň z příjmů FO - podávajících příznání	2 846 902	1 952 749
Daň z příjmů FO - záv. činnost	623 589	511 313
Daň z příjmů - zvláštní sazba (§ 36)	493 094	420 210
Daň silniční	1 058 576	815 234
Daň dědická, darovací a z přev. nemovitostí	868 888	268 039
Daň z nemovitostí	4 558 103	4 019 605
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	5	5
Odvod z loterií	1 006	1 006
CELKEM	11 738 236	9 029 017

* údaje o daňových subjektech aktivních vůči daňové správě

** údaje o daňových subjektech ekonomicky aktivních ve sledovaném období

Na pojem „daňový subjekt“ byl zaveden dvojí pohled, a to subjekt evidovaný v agendách správců daní a subjekt ekonomicky aktivní ve sledovaném období. Evidovaný počet daňových subjektů lze interpretovat jako víceméně reálný počet subjektů spravovaných správcem daně. Za aktivní počet daňových subjektů lze považovat počet skutečně aktivních daňových subjektů

ve sledovaném období. **Tabulka č. 41** udává počty daňových subjektů za rok 2012 v členění podle jednotlivých daní.

III. OSTATNÍ AGENDY

1. PLATBY A VRATKY DANÍ A POPLATKŮ

Výběr daní a poplatků a převod výnosu daní oprávněným příjemcům je jednou ze základních činností daňové správy.

Pro realizaci správy daní je pro jednotlivé finanční úřady otevřeno až 142 bankovních účtů různého typu, na které daňoví dlužníci platí různé druhy platebních povinností nebo ze kterých jsou realizovány daňovým subjektům vratitelné přeplatky nebo převody prostředků oprávněným příjemcům.

Tabulka č. 42 zobrazuje za roky 2008 až 2012 údaje o celkovém objemu plateb došlých na účty FÚ, kdy se jedná o úhrady různých druhů daňových povinností a o celkovém objemu plateb odesílaných z účtů FÚ, kdy se jedná především o „vratky“ daňovým subjektům nebo převody prostředků oprávněným příjemcům. Tabulka udává objem prostředků v absolutní hodnotě. Za rok 2012 přesáhl celkový souhrn došlých a odesílaných plateb za Českou republiku hodnotu 1,5 bilionu Kč.

Tabulka č. 43 zobrazuje meziroční indexy celkového objemu plateb došlých na účty FÚ a celkového objemu plateb odesílaných z účtů FÚ v letech 2008 až 2012. V roce 2012 byl zaznamenán meziroční růst celkového souhrnu došlých a odesílaných plateb za Českou republiku ve výši 3,6 %.

Tabulka č. 42 (v mil. Kč)

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	Rozdíl 12-11
Na účty FÚ	1 111 242	967 365	1 003 458	1 041 836	1 078 024	36 188
Z účtů FÚ	492 084	434 358	451 972	476 145	494 830	18 685
CELKEM	1 603 326	1 401 723	1 455 430	1 517 981	1 572 854	54 873

Tabulka č. 43

	Index (%) 09/08	Index (%) 10/09	Index (%) 11/10	Index (%) 12/11
Na účty FÚ	87,1	103,7	103,8	103,5
Z účtů FÚ	88,3	104,1	105,3	103,9
CELKEM	87,4	103,8	104,3	103,6

2. REALIZACE PŘEVODŮ OPRAVNĚNÝM PŘÍJEMCŮM

Na základě zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní, ve znění pozdějších předpisů, provádějí FÚ převod výnosu definovaných typů daní do rozpočtu obcí, krajů, státních

fondů, Národního fondu a dalším příjemcům deklarovaným v příslušných zákonech. FÚ převádějí i výnosy některých typů odvodů za porušení rozpočtové kázně dle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů.

Z hlediska převodu výnosu daní lze rozdělit převáděné daně na daně sdílené se státním rozpočtem (DPH, daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob, daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a daň z příjmů fyzických osob vybíraných srážkou) a daně, jejichž výnos je zcela příjmem jiného příjemce, kterým je převáděn (např. daň z nemovitostí, daň silniční, porušení rozpočtové kázně s prostředky státních fondů nebo Národního fondu).

Tabulka č. 44 zobrazuje údaje o celkovém objemu prostředků převedených FÚ různými typům příjemců v letech 2008 až 2012. V roce 2012 byl zaznamenán meziroční růst celkového objemu převedených prostředků ve výši 3,5 %.

Tabulka č. 44 (v mil. Kč)

Rok	2008	2009	2010	2011	2012	Index (%) 12/11	Rozdíl 12-11
CELKEM	187 032	162 022	175 470	174 461	180 539	103,5	6 078

Tabulka č. 45 zobrazuje celkový objem prostředků převedených v roce 2012 rozpočtům územně samosprávných celků a fondům podle typu příjemce. Z tabulky je identifikovatelné vnitřní rozdělení objemu převáděných prostředků podle typu jednotlivých příjemců. Příjemci největšího objemu převáděných prostředků jsou obce, a to zejména jako příjemci podílu na výnosu daní. FÚ rovněž převádí výnosy silniční daně do Státního fondu dopravní infrastruktury.

Tabulka č. 45 (v mil. Kč)

Příjemce	Převod z výnosů daní	Převod sankcí - ochrana živ. prostředí	Převod odvodů za porušení rozpočtové kázně	CELKEM
Obce	128 474	0,48	-	128 474
Kraje	46 715	0,03	-	46 715
SFŽP	-	2	11	13
Ostatní státní fondy	-	-	22	22
Národní fond	-	-	67	67
SFDI	5 249	-	-	5 249
CELKEM	180 437	3	100	180 539

Pozn.: Součtové rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování na celé mil. Kč

3. CENOVÁ KONTROLA

Cenové kontroly, které prováděla finanční ředitelství, se orientovaly na kvalifikačně nejnáročnější cenové kontroly. Provádělo je 55 pracovníků oddělení cenových kontrol FŘ.

Cenová kontrola v roce 2012 byla celkově zaměřena na ověření dodržování způsobů regulace cen stanovených zákonem č. 526/1990 Sb., o cenách, a dále na posouzení, zda u neregulovaných cen nedošlo ke zneužití hospodářského postavení. Kromě toho bylo

kontrolováno také označování zboží cenou podle zákona o cenách a vedení cenové evidence.

Kontroly byly zaměřeny na ceny, u nichž se uplatňují věcně usměrňované ceny, jako např. ceny vody pitné, vody předané a odvedené kanalizací, ceny sběru, přepravy, třídění a odstraňování komunálního odpadu, ceny služeb krematorií a hřbitovních služeb poskytovaných v souvislosti s pronájmem a užíváním hrobového místa a ceny zdravotních výkonů. Dále byly kontroly zaměřeny na dodržování maximálních cen, jako např. ceny služeb spojených s užíváním nájemního bytu či nájemného z pozemků nesloužících k podnikání nájemce a cen mléčných výrobků pro žáky. Cenové kontroly zneužití hospodářského postavení byly prováděny na základě podniků. Hlavní pozornost u prováděných cenových kontrol v tomto roce byla zaměřena na kontrolu cen dodávek vody pitné a cen vody odpadní, a dále na ceny za sběr, přepravu, třídění a odstraňování komunálního odpadu a služby spojené s užíváním nájemního bytu.

Pracovníci oddělení cenové kontroly FŘ uzavřeli v roce 2012 celkem **319 kontrolních akcí** včetně šetření. Ve správním řízení bylo za porušení cenových předpisů vydáno **137 rozhodnutí** o uložení pokut v celkové výši **5 830 tis. Kč**. V pěti případech byly pokuty zrušeny nebo sníženy celkem o 1 210 tis. Kč. **Celková výše pravomocně uložených pokut činí 4 620 tis. Kč**. Do 31. 12. 2012 bylo uhrazeno 4 559 tis. Kč z pravomocně uložených pokut.

Kromě cenových kontrol byla v roce 2012 provedena mimořádná šetření vyžádaná Ministerstvem financí podle § 12 zákona o cenách. Jednalo se o tato šetření:

- Ceny vybraných druhů pečiva v maloobchodě;
- Prodejní a nákupní ceny pohonných hmot při použití platebních karet;
- Dodržení podmínek vztahujících se k uplatnění maximálních cen při použití železniční dopravní cesty;
- Ceny provozování datových schránek.

Šetření cen vybraných druhů pečiva v maloobchodě není dosud ukončeno, u ostatních třech nevzniklo podezření z porušování cenových předpisů.

Za období roku 2012 bylo řešeno 91 stížností, z toho 40 stížností bylo oprávněných.

Celkově lze tedy konstatovat, že výsledky činnosti cenové kontroly na FŘ zcela jednoznačně prokazují, tak jako v minulých letech, odůvodněnost výkonu cenové kontroly a nutnost jejího dalšího pokračování. Výsledky cenové kontrolní činnosti FŘ potvrzují nedostatečné respektování cenových předpisů ze strany značné části kontrolovaných subjektů. Toto dokládá sumarizace výsledků, kdy z celkem 319 provedených kontrolních akcí, bylo ve 137 případech zjištěno porušení cenových předpisů, což představuje 43% podíl.

4. FINANČNÍ KONTROLA

V návaznosti na ustanovení zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů, realizovala oddělení finanční kontroly finančních ředitelství v roce 2012 veřejnosprávní kontroly. Realizace kontrolní činnosti probíhala v souladu s ustanoveními zákona ČNR č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, v návaznosti na metodické pokyny vydané Ministerstvem financí.

Samotná realizace jednotlivých kontrol vycházela ze závěrů analýzy rizik zpracovaných Ministerstvem financí pro účely zaměření kontrolní činnosti. Plán kontrolní činnosti jednotlivých FŘ, kromě vazeb na kontrolní aktivity uskutečňované v průběhu roku 2012 na úrovni Ministerstva financí, zároveň zohledňoval i specifické potřeby a poznatky v regionálních podmínkách FŘ. I v roce 2012 byly přednostně, stejně jako v minulých letech, realizovány podle požadavků Ministerstva financí mimořádné kontrolní akce u subjektů, kde byla signalizována závažná porušení finanční kázně, např. na základě doručených stížností a podnětů.

Oddělení finanční kontroly FŘ prověřovala zejména oprávněnost použití peněžních prostředků státního rozpočtu a dodržování účelovosti a podmínek stanovených pro poskytování peněžních prostředků ze státního rozpočtu na financování programů ve smyslu zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech. Byla kontrolována správnost čerpání vybraných účelových dotací poskytnutých ze státního rozpočtu, prověřovalo se vedení účetnictví stanovené zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, hospodaření s majetkem státu a plnění povinností vyplývajících ze zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích. Vybrané kontroly se zaměřily rovněž na plnění všeobecných podmínek pro poskytnutí investičních pobídek podle zákona č. 72/2000 Sb., o investičních pobídkách, a u vybraných nadací na plnění smluv v případech čerpání prostředků poskytovaných z Nadačního investičního fondu.

V roce 2012 se pracovníci oddělení finanční kontroly FŘ podíleli na kontrolní činnosti související s prověřováním řádného čerpání prostředků poskytnutých České republice z Fondu solidarity Evropské unie na krytí částí výdajů spojených s likvidací následků povodní v roce 2010. V roce 2012 pracovníci oddělení finanční kontroly FŘ uskutečnili celkem **167 finančních kontrol**, při nichž zjistili podezření na neoprávněné použití nebo zadrženi peněžních prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu nebo jiných peněžních prostředků státu ve výši **cca 170 mil. Kč**.

Ze závěrečných protokolů z jednotlivých veřejnosprávních kontrol jednoznačně vyplývá, že byly zjišťovány obdobné nedostatky jako v minulých letech. Jednalo se opakovaně především o nerespektování zásad hospodárného vynakládání peněžních prostředků státního rozpočtu. Při kontrolách bylo zjišťováno nedodržování závazných podmínek stanovených pro čerpání dotací, nedostatky byly zjišťovány i v oblasti vedení účetnictví či při hospodaření se státním majetkem. Výsledky kontrol ukazují na skutečnost, že nedostatky přetrvávají i v oblasti zadávání veřejných zakázek, naopak méně nedostatků bylo zjišťováno při kontrolách plnění stanovených podmínek pro poskytování investičních pobídek. U veřejnosprávních kontrol provedených u organizačních složek státu bylo rovněž prověřováno plnění povinností vyplývajících ze zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, a navazující vyhlášky č. 416/2004 Sb., především pro nastavení a funkčnost kontrolního systému. Ze zjištění uváděných v protokolech o kontrole lze usuzovat, že často řádně nastavený vnitřní kontrolní systém nebyl v praxi vždy plně funkční. Nedostatky byly zjišťovány prakticky na všech stupních řízení v organizaci, což se projevovalo především v nedostatečné předběžné a průběžné kontrole a v pozdní aktualizaci závazných norem organizace v návaznosti na přijaté organizační a personální změny.

V roce 2012 realizovalo Ministerstvo financí ve spolupráci s odděleními finanční kontroly FŘ přezkoumávání hospodaření územních samosprávních celků. Způsob přezkoumání uložený

zvláštními právními předpisy stanovuje zákon č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí, ve znění pozdějších předpisů. Celkem bylo zabezpečeno ve spolupráci s jednotlivými odděleními finanční kontroly FŘ přezkoumání hospodaření u 13 krajů a 7 Regionálních rad regionu soudržnosti. V roce 2012 v rámci přezkoumávání hospodaření krajských úřadů dále probíhala kontrolní činnost v oblasti příspěvkových organizací zřízených krajskými úřady. Jednalo se o oblast poskytování sociálních služeb. Celkem bylo v roce 2012 v této oblasti 14 kontrolních akcí. Kromě přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků se kontroloři oddělení finanční kontroly FŘ podíleli v roce 2012 na realizaci 90 dozorů státu nad výkonem přezkoumání hospodaření obcí, dobrovolných svazků obcí a městských částí hl. m. Prahy. Prostřednictvím dozorové činnosti byl posuzován způsob výkonu přezkoumání hospodaření územních samosprávných celků zabezpečovaných auditory nebo auditorskými společnostmi. Základním cílem při prováděných dozorech bylo zjistit, zda vykonané přezkoumání hospodaření proběhlo v souladu s platnými právními předpisy.

5. SPRÁVA ODVODŮ ZA PORUŠENÍ ROZPOČTOVÉ KÁZNĚ

V roce 2012, po reorganizaci provedené v roce 2011, kdy došlo k „centralizaci“ výkonu správy odvodů za porušení rozpočtové kázně (správa odvodů) na finanční úřady v sídlech krajů, došlo k další stabilizaci útvarů FÚ zajišťujících výkon správy odvodů. Správa odvodů byla v roce 2012 vykonávána 14 FÚ v sídlech krajů. Ty v plné šíři zajistily výkon své zákonné kompetence ke správě odvodů za porušení rozpočtové kázně. Ta představuje komplexní souhrn úkonů v daňovém řízení, od vyhledávání daňových subjektů, přes kontrolu, jejímž předmětem je ověření, zda při nakládání s poskytnutými prostředky nedošlo k porušení rozpočtové kázně a vyměřování, vybírání uložených odvodů a penále, včetně řešení opravných prostředků proti rozhodnutím vydaným v daňovém řízení.

Výkon správy odvodů postihuje celé široké spektrum dotací poskytovaných do všech oblastí hospodářské činnosti všech právních forem příjemců dotací a zasahuje též i do oblasti prostředků, se kterými nakládají organizační složky státu a jejich příspěvkové organizace. V roce 2012 bylo v centrální evidenci dotací zaevidováno celkem **78 589** dotovaných projektů či akcí v celkovém objemu přes **211 mld. Kč**.

Správa odvodů je jednou ze základních činností zajišťovaných ÚFO, neboť je i nadále jediným instrumentem pro zpětné získání zneužitých nebo neoprávněně použitých prostředků státního rozpočtu, zneužitých nebo neoprávněně použitých či zadržovaných prostředků poskytnutých ze státního rozpočtu, státních fondů, státních finančních aktiv nebo Národního fondu formou dotací, návratných finančních výpomocí, či jiných obdobných forem prostředků poskytovaných ke konkrétnímu účelu (dotací) a je tedy i základním nástrojem ochrany veřejných prostředků a prostředků poskytnutých z veřejných zdrojů před jejich zneužitím.

Činnost finančních úřadů

Jednou ze stěžejních činností finančních úřadů při výkonu správy odvodů je jejich činnost

kontrolní. V jejím rámci jsou prověřovány skutečnosti zakládající povinnost zaplatit odvod a penále za porušení rozpočtové kázně. Těmito skutečnostmi jsou porušení právních předpisů, kterých se dopustily organizační složky státu při nakládání s prostředky státního rozpočtu, dále porušení podmínek stanovených rozhodnutími, dohodami, případně smlouvami a porušení právních předpisů, na jejichž základě byly poskytnuty prostředky ze státního rozpočtu, Národního fondu, státních finančních aktiv a státních fondů. Pokud jsou v rámci kontrol tyto skutečnosti prokázány, je prostřednictvím správy odvodů zajišťováno jejich vyměření, úhrada a vymáhání.

Daňová kontrola je jednou ze stěžejních činností FÚ v rámci výkonu správy odvodů nejen proto, že je pokladem pro vyměření odvodů a penále za porušení rozpočtové kázně, ale plní i nezanedbatelnou funkci preventivní.

V roce 2012 bylo:

- provedeno celkem **9 686 kontrol a místních šetření,**
- zkontrolováno celkem **18 879 dotovaných akcí a projektů,**
- zkontrolováno celkem **41 629 mil. Kč.**

V rámci jedné kontroly byly tedy v průměru zkontrolovány 2 projekty v objemu **4,3 mil. Kč.** V roce 2012 došlo k mírnému nárůstu počtu kontrol a počtu zkontrolovaných projektů (o 5,3%), došlo naopak ke snížení objemu zkontrolovaných prostředků, a to o 25 % oproti roku 2011. Z celkového počtu kontrol bylo ukončeno s nálezem porušení rozpočtové kázně celkem 2 549, přičemž pochybení byla zjištěna u 3 156 akcí, resp. projektů ve výši 5 623 625 tis. Kč. To znamená, že více jak každá čtvrtá kontrola byla ukončena zjištěním porušení rozpočtové kázně.

Kontroly jsou vykonávány zejména na základě vlastní vyhledávací činnosti FÚ. Prioritou jsou však kontroly provedené na základě podnětu, a to jak poskytovatelů, tak i jiných kontrolních orgánů. Kontroly na základě podnětů byly prováděny přednostně před vlastní vyhledávací činností a podíl těchto kontrol v roce 2012 vzrostl na 26 % z celkového počtu kontrol. V roce 2012 FÚ na základě podnětů provedly celkem **2 484 kontrol,** přičemž **2 035** těchto kontrol skončilo nálezem porušení rozpočtové kázně. Vysoká četnost nálezů porušení rozpočtové kázně je způsobená především nárůstem počtu podnětů poskytovatelů, kdy je kontrola prováděna na základě již konkrétního podezření na porušení rozpočtové kázně, zjištěného vlastní činností poskytovatele nebo jiného kontrolního orgánu. Při těchto kontrolách bylo zkontrolováno **25 896 mil. Kč.** V roce 2012 pokračoval trend v nárůstu četnosti podnětů, které se dotýkaly podezření na porušení rozpočtové kázně projektů a akcí spolufinancovaných z rozpočtu EU a tyto kontroly dosáhly již 55 % ze všech kontrol provedených na základě podnětu.

Kontrolní činnost v roce 2012 pokrývala všechny oblasti, do kterých jsou poskytovány prostředky ze státního rozpočtu, státních fondů a jiných veřejných zdrojů, přičemž mezi jednotlivými oblastmi nebyly zásadní rozdíly v počtu kontrol. Zaměření kontrolní činnosti FÚ v rámci výkonu správy odvodů stále více ovlivňuje struktura zasílaným podnětů, jejichž počet narůstá.

Zvláštní pozornost je věnována kontrolám projektů a akcí realizovaných za podpory prostředků z rozpočtu EU, resp. z Národního fondu. V roce 2012 pokračoval každoroční nárůst

počtu těchto kontrol a jejich podíl v roce 2012 tvořil 14 % (1 379) z celkového počtu kontrol. Zkontrolovaný objem prostředků přesáhl **7 244 mil. Kč**, což představuje 17.3 % z celkového zkontrolovaného objemu prostředků.

Na kontrolní činnost navazuje vyměrování odvodů a penále za porušení rozpočtové kázně v případech prokázánoho porušení rozpočtové kázně.

Na základě provedených kontrol bylo:

- **vyměřeno 5 135 mil. Kč na odvodech** za porušení rozpočtové kázně,
- **vyměřeno 2 145 mil. Kč na penále** za porušení rozpočtové kázně.

Proti rozhodnutím FÚ bylo v roce 2012 podáno celkem 261 odvolání směřujících proti částce 1 279 mil. Kč (tj. 17,5 % z celkové částky uložených odvodů a penále). V roce 2012 bylo:

- 22 odvolání FÚ vyřízeno v rámci autoremedury,
- 54 odvoláním rozhodnutími FŘ vyhověno plně nebo částečně,
- 187 odvolání zcela zamítnuto.

V porovnání s předcházejícími roky 2010 a 2011, kdy téměř polovina odvolání byla podána oprávněně, v roce 2012 se podíl úspěšně, či částečně úspěšně podaných odvolání snížil na necelou třetinu. Ve vztahu k celkovému počtu vydaných rozhodnutí **7 242** se však jedná o zcela minimální počet odvoláním napadených rozhodnutí FÚ.

Přezkoumání rozhodnutí FÚ bylo realizováno ve 45 případech.

Subjekty, kterým byl uložen odvod a penále za porušení rozpočtové kázně, nejčastěji využívají možnost podání žádosti o jejich prominutí. V roce 2012:

- bylo podáno **1 364 žádostí o prominutí**,
- **požadovaná částka k prominutí činila 8 854 mil. Kč.**

V rámci placení odvodů a penále za porušení rozpočtové kázně bylo povoleno:

- **783 posečkání** v celkové částce **7 961 mil. Kč**,
- **199 úhrad ve splátkách** v celkové částce **136 mil. Kč.**

Personální situaci na úseku správy odvodů lze v roce 2012 u FÚ hodnotit jako stabilizovanou. Celkem vykonávalo správu odvodů na FÚ cca 465 pracovníků.

Činnost finančních ředitelství

FŘ působila v rámci výkonu správy odvodů především jako odvolací orgán, dále prováděla metodickou a dohlídkovou činnost a v neposlední řadě zabezpečovala vazbu na Generální finanční ředitelství (GFŘ). Podobně jako na FÚ byla v roce 2012 i na FŘ stabilizovaná personální situace.

V roce 2012 bylo na FŘ **zaevidováno celkem 2 545 spisů**. Na GFŘ bylo v roce 2012 postoupeno celkem 1 342 spisů, oproti 956 postoupeným spisům v roce 2011.

FŘ obdržela v roce 2012 celkem:

- **239** odvolání,
- **37** žádostí či podnětů k přezkoumání rozhodnutí,
- **2 171** žádostí o prominutí (postoupených z FÚ),
- **105** ostatních podání.

FŘ v roce 2012:

- rozhodla celkem o **240** odvoláních, přičemž plně nebo částečně odvolání vyhověla v **54** případech,
- v **49** případech nařídila přezkoumání rozhodnutí,
- postoupila na GFŘ **1 324** žádostí o prominutí,
- vyřídila **25** ostatních podání.

V roce 2012 byl zaznamenán nárůst počtu podaných odvolání vyřizovaných v kompetenci FŘ, a to o 27 %. Vyřizování odvolání je nejnáročnější částí agendy FŘ, neboť bezvadně a kvalifikovaně vypořádání námitek odvolání je základem pro případný úspěch v soudních sporech.

S ohledem na to, že naprostá většina subjektů, kterým byl odvod nebo penále za porušení rozpočtové kázně uložen, využije možnosti podání žádosti o jejich prominutí, tvořilo objemově významnou část agendy FŘ zpracování a postoupení žádostí subjektů o prominutí odvodů a penále za porušení rozpočtové kázně GFŘ.

Centrální evidence dotací – informační systém CEDR

Pro informovanost FÚ o poskytnutých dotacích a o jejich příjemcích slouží soustava informačních systémů CEDR.

V centrálním registru dotací (CEDR III) jsou od roku 1998 evidována data o dotacích, návratných finančních výpomocích a dalších obdobných transferech z jednotlivých kapitol státního rozpočtu, státních fondů, Národního fondu a státních finančních aktiv (dotace). Za rok 2012 byly ze strany poskytovatelů dotací vykázány informace o finančních prostředcích ve výši 220 mld. Kč, což je hodnota srovnatelná s předchozím rokem 2011. Podobně jako v předchozích letech tato výše vykázaných prostředků není konečná, vzhledem k očekávanému předání dat za 4. čtvrtletí 2012 v dubnu 2013.

Ze strany GFŘ byla v roce 2012 se zástupci poskytovatelů dotací průběžně řešena úplnost a relevantnost vykazovaných dat v centrálním registru dotací, zvláštní pozornost byla věnována oblasti strukturálních fondů a údajům vykazovaným prostřednictvím MSC2007.

I nadále se ukazuje, že dlouhodobě slabou stránkou v tlaku na poskytovatele k plnění jejich povinnosti zaznamenávat údaje o poskytnutých dotacích, je absence zákonné sankce za neplnění této povinnosti. Rok 2012 nicméně navázal na rok 2011 co do zvýšeného zájmu poskytovatelů a samotné veřejnosti o centrální registr dotací CEDR III, což se projevuje postupným nárůstem přístupů na internetovou platformu aplikace (cca 100 000 přístupů/rok). Zájem o data na internetu má dále pozitivní dopad na postupné zkvalitňování dat při jejich pořizování ze strany poskytovatelů dotací.

Rok 2012 rovněž potvrdil zvyšující se zájem řídicích a kontrolních orgánů poskytovatelů dotací o elektronické on-line informace o výsledcích kontrol u příjemců dotací, prováděných FÚ. K tomuto účelu GFŘ spravuje a rozvíjí webovou službu CEDR-VYKONT, která je pro poskytovatele veřejných prostředků stále vyhledávanějším a využívanějším informačním zdrojem. Tato aplikace je napojena na kontrolní informační systém CEDR II a umožňuje přístup k vybrané množině dat z IS CEDR II o výsledcích kontrolní činnosti FÚ včetně následných

opravných prostředků. Aplikace VYKONT je využívána ke zjišťování stavu hospodaření s finančními prostředky státního rozpočtu a poskytnutými ze státního rozpočtu, ale zejména jako jeden z primárních informačních zdrojů pro zpracovávání hodnotících zpráv týkajících se hospodaření s evropskými prostředky. Aktuálně využívá přístupu na výsledky kontrol 17 organizací státní správy (32 organizačních útvarů, cca 200 uživatelů). Ročně je na webovou službu učiněno přibližně 16 až 17 tisíc dotazů, z toho cca 80 % v souvislosti s kontrolou evropských prostředků.

Závěr

Činnost FÚ i FR v roce 2012 v oblasti správy odvodů za porušení rozpočtové kázně lze hodnotit co do kvantity i kvality jako stabilizovanou. Zaměření kontrolní činnosti je stále více ovlivněno narůstajícím počtem, strukturou a charakterem podnětů k zahájení řízení v rámci výkonu správy odvodů podávaných zejména ze strany poskytovatelů. V této oblasti se jako problémová jeví vysoká četnost podnětů k zahájení řízení v případech porušení rozpočtové kázně řádově ve výši jednotek korun či desítek korun, kdy již náklady na podání podnětu několikrát přesahují výši porušení rozpočtové kázně. Přesto se i nadále daří udržet systematické rozložení kontrolní činnosti na všechny oblasti, kam jsou poskytovány veřejné prostředky. Neustále vzrůstající tendenci má četnost řízení, vedených v případech projektů spolufinancovaných prostředky z rozpočtu Evropské unie, zejména těch, které prošly Národním fondem. Zde je kladen důraz na rychlost a bezchybnost řízení, neboť na jejich výsledcích stojí další realizace dotovaných projektů a programů.

V případech kontrol a následných daňových řízeních u projektů spolufinancovaných ze zdrojů EU je činnost ÚFO a především její výsledky bedlivě sledována ze strany poskytovatelů. Ti informace o výsledcích řízení téměř ve všech případech vyžadují, neboť tyto informace potřebují pro další administraci projektů a programů. Pozitivně lze rovněž hodnotit funkčnost webové služby CEDR-VYKONT, která je využívána Národním fondem a dalšími poskytovateli dotací, čímž je zajištěna elektronická komunikace informací o průběhu a výsledcích kontrolních řízení a do značné míry tak odpadá administrativní náročnost spojená s vyřizováním písemných nebo telefonických dotazů poskytovatelů.

6. STÁTNÍ DOZOR NAD SÁZKOVÝMI HRAMI A LOTERIEMI

V roce 2012 provedli pracovníci finančních úřadů, kteří vykonávají podle ustanovení § 46 odst. 1 písm. c) zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů (zákon o loteriích), státní dozor nad sázkovými hrami a loteriemi, celkem **24 136 kontrol** zaměřených na dodržování zákona o loteriích a podmínek vyplývajících z povolení k provozování loterií a jiných podobných her vydávaných Ministerstvem financí. Ze strany FÚ bylo uloženo **655 pokut** v úhrnné výši **20 728 tis. Kč**. V porovnání s rokem 2011 poklesl počet kontrol o 9 888, ale došlo k nárůstu počtu správních řízení z 535 v roce 2011 na 655 v roce 2012. Na více než dvojnásobek vzrostla výše vyměřených pokut a to o 10 645 tis. Kč.

Mezi nejčastější porušení, která byla při kontrolách zjištěna, patří nepřítomnost odpovědně osoby, nezajištění dozoru osobou odpovědnou za zákaz vstupu osob mladších 18 let, nevyvěšení herních plánů, neoznačená provozovna, chybějící technická blokace herního zařízení, provozování zařízení před nabytím právní moci povolení, neplatná registrační známka na technickém zařízení a odmítnutí součinnosti při kontrole.

Za meziročními změnami v počtu kontrol, počtu správních řízení a výší uložených pokut státního dozoru nad sázkovými hrami a loteriemi stojí reorganizace, která proběhla na počátku roku 2011, kdy byla provedena „centralizace“ výkonu státního dozoru na FÚ v sídlech krajů. Z čísel je zřejmé, že reorganizace státního dozoru zahájená v roce 2011 vedla ke zvýšené efektivitě i v roce 2012.

Ministerstvo financí ve spolupráci s daňovou a celní správou za spoluúčasti cizinecké policie zorganizovalo v květnu 2012 celostátní integrovanou kontrolní akci v hernách a kasínech na území celé České republiky. Kontroly proběhly v nočních hodinách ve více než 20 městech všech krajů a zkontrolováno bylo jednorázově přes 100 provozoven. Při kontrolách v rámci této akce byla shledána celá řada nedostatků týkajících se porušení zákona o loteriích. Mezi nejzávažnější porušení, která byla zjištěna, patří přítomnost osob mladších 18 let v herně nebo jejich účast na hře.

V roce 2012 provádělo státní dozoru cca 166 pracovníků. Sankce byly vyměřeny v 2,71 % kontrol. V průměru připadají 4 správní řízení na jednoho pracovníka.

IV. MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE

a) Mezinárodní výměna informací v oblasti přímých daní

Oblast administrativní spolupráce, především pak praktické provádění mezinárodní spolupráce formou výměny informací jakožto účinného nástroje v boji proti daňovým únikům se v současné době řídí zákonem č. 253/2000 Sb. o mezinárodní pomoci při správě daní, kterým byla do českého právního řádu implementována směrnice Rady 77/799/EHS o vzájemné pomoci mezi příslušnými orgány členských států v oblasti přímých daní a daní z pojistného (Směrnice 77/799/EHS). Stávající směrnice však již z důvodu obrovského vývoje mobility daňových poplatníků, počtu přeshraničních transakcí a internacionalizací finančních nástrojů v tomto směru nevyhovovala novým požadavkům správní spolupráce, a proto byl Evropskou komisí vypracován a projednáván v orgánech EU nový návrh směrnice o správní spolupráci.

Výsledkem práce členských států EU bylo přijetí Směrnice 2011/16/EU ze dne 15. 2. 2011 o správní spolupráci v oblasti daní a o zrušení směrnice 77/799/EHS (Směrnice 2011/16/EU), jejíž účinnost byla stanovena na 1. 1. 2013. V této nové směrnici je zapracována řada změn, především používání standardizovaných formulářů, lhůty pro poskytování informací, povinná automatická výměna informací. V souvislosti s přijetím Směrnice 2011/16/EU je očekáváno významné zlepšení správní spolupráce a výměny informací

zejména v oblasti daní z příjmů.

Aby mohla být Směrnice 2011/16/EU účinná, je nutno ji implementovat do tuzemského právního řádu každého členského státu. V ČR byl v této souvislosti vypracován návrh nového zákona.

Významným nástrojem pro mezinárodní výměnu informací jsou dále mezinárodní smlouvy, zejména příslušné články smluv o zamezení dvojímu zdanění (čl. 26 Modelové smlouvy OECD - Výměna informací).

Ve snaze o geografické rozšiřování tzv. dobré daňové správy, jejímiž charakteristickými rysy jsou výměna daňových informací, transparentnost a podpora spravedlivé daňové soutěže, jsou od roku 2010 uzavírány Dohody o výměně informací v daňových záležitostech, a to s jurisdikcemi, které do té doby s ostatními daňovými správami nespolupracovaly. Česká republika tím navázala na trend, podle kterého se boj proti škodlivým daňovým praktikám a s tím spojené zefektivňování mezinárodní spolupráce v oblasti daní stal mezinárodní prioritou a je podporován jak ze strany Evropské unie, tak OECD nebo skupiny G 20.

Přínosem těchto dohod pro daňovou správu je zejména získání dalšího účinného nástroje, na jehož základě lze obdržet informace potřebné pro účely správy daní, tj. zejména možnost prověřit, zda příjem nebo majetek českých daňových subjektů byl řádně zdaněn, a to i bez ohledu na to, zda jsou potřebné informace v držení bank nebo jiných finančních institucí. V této souvislosti je třeba konstatovat, že bez účinné mezinárodní spolupráce nelze vykonávat efektivní správu daní. Neméně důležitý je také psychologický efekt na daňové subjekty ve smyslu uvědomění si, že již přestává být bezpečné spoléhat na daňové ráje jako na místo, kam lze bez rizika ukrýt svůj majetek a příjmy před daňovou správou.

Dosud bylo uzavřeno 14 těchto dohod, z nichž ratifikováno jich bylo již šest, a to s Bermudami, se San Marinem, s Jersey, s Guernsey, s Ostrovem Man a s Britskými Panenskými ostrovy. V roce 2012 byl sjednán finální text dohody například s Monakem, s Belize, se Sint Maartenem, s Cookovými ostrovy a s Arubou.

Dalším nástrojem pro mezinárodní daňovou spolupráci jsou pracovní ujednání ve formě Memorand o porozumění o vzájemné administrativní spolupráci daňových správ, která upřesňují praktické postupy provádění mezinárodní spolupráce, zejména ve formě automatické výměny informací a simultánních daňových kontrol. Česká republika zatím uzavřela 14 takových Memorand.

Na podkladě dvou z uzavřených Memorand o porozumění se Slovenskou republikou a Spolkovou republikou Německo, probíhá tzv. přímá přeshraniční spolupráce ve formě výměny informací na úrovni pověřených finančních úřadů. Příslušní pracovníci, kteří tuto spolupráci provádějí v praxi, ji hodnotí velmi kladně, a to především z důvodu zajištění požadovaných informací v krátkém časovém termínu, což má za následek podstatné zkrácení celkové délky trvání daňového řízení u daňového subjektu. Připravuje se rozšíření přímé spolupráce se Spolkovou republikou Německo na další region v České republice, a to o Jihočeský kraj.

Mezinárodní poskytování informací se opírá o tři formy výměny informací: výměnu informací na dožádání, poskytování informací z vlastního podnětu (spontánní výměnu informací) a automatickou (pravidelnou) výměnu informací. Daňová správa plně využívá všechny uvedené

formy. Pokud jde o četnost korespondence spojené s výměnou informací na dožádání a z vlastního podnětu bylo v roce 2012 zaznamenáno 1 224 výměn korespondence. Z toho 1 065 bylo na centrální úrovni GFR, 118 při přímé spolupráci FŘ v Ústí nad Labem a FŘ v Plzni s Bavorskem a Saskem a 41 při přímé spolupráci FŘ v Brně a FŘ v Ostravě s vybranými slovenskými daňovými úřady. Mezinárodní výměna informací je od roku 2010 poskytována na elektronických formulářích prostřednictvím zabezpečeného komunikačního kanálu tzv. CCN mailu. Také v oblasti výměny informací na dožádání a z vlastního podnětu (spontánní) mezi státy EU byly v roce 2012 využívány elektronické formuláře.

Výměna informací na dožádání a z vlastního podnětu

Česká republika obdržela ze zahraničí celkem 301 případů mezinárodní výměny informací a zaslala do zahraničí 203 takovýchto případů. Pokud jde o naše žádosti zasílané do zahraničí, nadále pro nás zůstává dominantním státem Slovensko, kam směřuje čtvrtina těchto žádostí. Významný je stále podíl Německa, které je následováno státy EU a Chorvatskem. Dalšími státy, kam směřuje významnější podíl žádostí zasílaných z České republiky, jsou Ruská federace, USA a Ukrajina. Pokud jde o žádosti ze zahraničí, rovněž zde je patrná dominance Slovenska a Německa. Specifickým momentem zůstává rozsáhlé zasílání spontánních informací ze Saska a Bavorska. I v roce 2012 zůstávala zachována značná teritoriální rozmanitost zemí při výměně informací, která byla poprvé zaznamenána v roce 2008. V roce 2012 byla spolupráce v této oblasti rozšířena např. o Indii a Nový Zéland.

Automatická výměna informací

Automatická neboli pravidelná výměna informací se uskutečňuje na základě uzavřených memorand o porozumění nebo na základě principu reciprocity. Na rozdíl od informací na dožádání nebo poskytovaných z vlastního podnětu, kde existuje konkrétní podezření vztahující se k určitému daňovému subjektu, při automatické výměně informací jsou vyměňovány hromadně všechny informace určitého typu, přičemž dochází k prověřování všech relevantních daňových subjektů. Jedná se o jednorázové zasílání velkého objemu dat za účelem jejich ověření, které se uskutečňuje převážně v elektronické podobě ve struktuře záznamů doporučených OECD. U vytipovaných zahraničních smluvních států se informace získané tímto způsobem poskytují jako spontánní, a to za účelem vyvolání reciprocity ze zahraniční strany a tím zvýšení celkového teritoriálního pokrytí získávání informací.

Neodmyslitelnou součástí tohoto typu výměny informací je jeho velký význam spočívající v jeho preventivním působení na daňové subjekty a jejich dobrovolný vztah k řádnému plnění daňových povinností.

Zdaňování příjmů z úspor

V roce 2008 předložila Evropská komise legislativní návrh novely Směrnice 2003/48/ES (Směrnice 2003/48/ES). Předmětem novely této směrnice je kvalitnější zajištění zdanění příjmů úrokového charakteru, které jsou vypláceny prostřednictvím struktur osvobozených od daně, rozšíření působnosti Směrnice 2003/48/ES na příjmy rovnocenné úrokovým příjmům, které plynou z investic do některých inovativních finančních produktů, stejně jako do některých produktů životního prostředí.

Vzhledem k tomu, že v roce 2010 bylo v podstatě ukončeno projednávání Směrnice

2003/48/ES na technické úrovni, měla další jednání již směřovat k dosažení politické dohody předkládaného textu revize této směrnice, neboť tato je základem pro vyjednávání smluv se třetími zeměmi.

V roce 2011 došlo k projednávání otázky ukončení přechodného období a vstupu v platnost nového znění Směrnice 2003/48/ES v kontextu smluv se třetími zeměmi. Nicméně ani v roce 2012 nedošlo k dosažení dohody mezi členskými státy EU na revizi této směrnice.

Pokud se jedná o daňový výnos ze srážkové daně, kterou aplikují některé státy namísto automatické výměny informací, bylo daňové správě poukázáno v roce 2012 za zdaňovací období 2011 celkem 96,2 mil. Kč. Nárůst této částky oproti roku 2010 je možné dovodit ze skutečnosti, že od 1. 7. 2011 je aplikována 35% srážková daň na veškeré úrokové příjmy.

FATCA

Zákon „FATCA“ (Foreign Account Tax Compliance Act) byl přijat v USA v roce 2010 rámci boje proti daňovým únikům a za účelem zjištění a zmapování příjmů amerických osob v zahraničí, ale jeho původně schválená podoba by měla potenciální negativní dopady na všechny finanční instituce mimo USA, které obchodují na americkém trhu. Z tohoto důvodu probíhala jednání jak v rámci EU, tak OECD a výsledkem byl alternativní návrh jak dosáhnout cílů zákona FATCA, tj. USA uzavře s druhými státy bilaterální dohodu vycházející z návrhu Modelové dohody Ia. Tento návrh dohody obsahuje ustanovení, podle kterých se všechny finanční instituce v partnerské zemi USA považují za vyhovující požadavkům zákona FATCA a na žádnou finanční instituci v daném státě tak nebude Spojenými státy americkými uplatňována 30% srážková daň. Usnesením vlády ČR č. 919 ze dne 12. 12. 2012 byl schválen postup pro Českou republiku, tzn. s ohledem na tento zákon zvolit tzv. mezivládní přístup podle modelu Ia.

Mezivládní přístup podle modelu Ia znamená, že Česká republika hodlá se Spojenými státy americkými uzavřít dvoustrannou mezinárodní dohodu, na základě které budou informace požadované zákonem FATCA poskytovány americké daňové správě prostřednictvím české daňové správy. Finanční instituce budou předávat informace požadované zákonem FATCA české daňové správě, která je následně poskytne daňové správě USA.

Cílem zvoleného přístupu je vyřešení problémů spojených s uplatňováním zákona FATCA a minimalizace nepříznivých dopadů na české finanční instituce z něho vyplývajících. Česká republika tak rovněž reaguje na globální vývoj v oblasti boje proti daňovým únikům a související nutnost mezinárodní spolupráce při správě daní.

b) Mezinárodní pomoc při vymáhání některých finančních pohledávek

V porovnání s rokem 2011 došlo v roce 2012 k výraznému nárůstu (o 40 %) absolutního počtu **nově vyřizovaných žádostí agendy mezinárodní pomoci při vymáhání** některých finančních pohledávek Generálním finančním ředitelstvím a podřízenými územními finančními orgány podle zákona č. 471/2011 Sb., o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních

pohledávek. Strmý nárůst byl zaznamenán zejména u **žádostí o informace**, kde došlo bezmála k trojnásobnému nárůstu (**290 %**). Tyto žádosti tak již tvoří **39 %** z celkového objemu vyřizovaných žádostí. Mírný nárůst byl zaznamenán také u **žádostí o vymáhání pohledávek (10 %)**. Tyto žádosti tak stále tvoří největší skupinu vyřizovaných žádostí (**59 %**). Naopak k výraznému poklesu došlo u **žádostí o doručení dokumentů (o 50 %)**, které se tak stávají okrajovou záležitostí (**2 %** z celkového objemu žádostí). Podrobnější přehled o počtu nově vyřizovaných žádostí v roce 2012 je patrný z údajů v **Tabulce č. 46**.

Tabulka č. 46

Žádost	o informace	o doručení	o vymáhání	CELKEM
zahraniční	60	5	125	190
tuzemské	62	1	61	124
CELKEM	122	6	186	314

Pozitivním efektem strmého nárůstu žádostí o informace byla skutečnost, že počet tuzemských a zahraničních žádostí o informace byl vyrovnán (poměr 1:1). U žádostí o vymáhání pohledávek disproporce mezi počtem tuzemských a zahraničních žádostí přetrvává. Na jednu tuzemskou žádost o vymáhání pohledávek připadaly dvě zahraniční žádosti (poměr 1:2). Zaznamenané saldo (převis) zahraničních žádostí lze přičítat nejen zvýšené administrativní náročnosti zpracování žádostí o mezinárodní pomoc, ale i nízké povědomosti správců daně v tuzemsku o možnostech, jež jim rámcově poskytuje právní úprava mezinárodní spolupráce při vymáhání některých finančních pohledávek, s čímž souvisí i nedostatečné využívání tohoto prostředku k vymožení tuzemských pohledávek v zahraničí.

Největší počet nových žádostí se opět týkal sousedních zemí – zejména Německa (85) a Slovenska (74) a dále i Rakouska (40). Tyto tři země reprezentovaly téměř 2/3 celkového objemu vyřizovaných žádostí. S větším odstupem je pak následovalo např. Polsko a Velká Británie. Ostatní země byly zastoupeny buď nevýznamně, nebo vůbec. Ze zemí mimo EU se spolupráce týkala Norska.

Celkový počet zpracovávaných podání vztahujících se k jednotlivým žádostem o mezinárodní pomoc v roce 2012 byl v porovnání s rokem 2011 plně srovnatelný a přibližně na stejné úrovni (3 531).

Činnost na úseku mezinárodního vymáhání byla zejména v prvním pololetí ovlivněna rozsáhlými legislativními změnami v oblasti mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek. Dnem 1. 1. 2012 nabyl účinnosti nový zákon o mezinárodní pomoci při vymáhání některých pohledávek č. 471/2011 Sb., do nějž byla transponována směrnice Rady 2010/24/EU ze dne 16. 3. 2010. Dále vešlo v účinnost i prováděcí nařízení Komise (EU) č. 1189/2011 a prováděcí rozhodnutí Komise ze dne 18. 11. 2011. Legislativní změny byly promítnuty zejména do vydaných metodických materiálů GFŘ a vzdělávacích akcí (školení a seminářů) s pracovníky ÚFO. V návaznosti na to byla přijata nezbytná opatření k tomu, aby standardní elektronické formuláře „E-forms“ byly zapracovány do informačního systému finanční správy ADIS. V průběhu prvního pololetí 2012 byla tato úloha do ADIS zavedena.

Vedle toho v průběhu roku probíhala pracovní jednání s ostatními členskými zeměmi EU v Bruselu, čtená tuzemská jednání o plánovaném přechodu daňové správy na novou strukturu

Finanční správy České republiky od 1. 1. 2013, s významnými dopady mj. i do činnosti na úseku mezinárodního vymáhání.

c) Zdaňování nadnárodních podniků, problematika převodních cen

Rok 2012 byl ve znamení udržení vysokého standardu posuzování a hodnocení převodních cen v rámci české daňové správy. Pokračující globalizace trhu odpovídajícím způsobem zvyšuje míru vlivu transakcí mezi spřízněnými subjekty na finální daňové inkaso v oblasti daní z příjmů. Proto je nejen nutností, ale též povinností daňové správy, tyto typy transakcí intenzivně sledovat a kontrolovat, aby byl zajištěn tržní princip v podnikatelském prostředí i České republiky. Metodika zaměřená na posuzování převodních cen, vypracovaná v roce 2011, je nadále účelně využívána k monitorování řízených transakcí spojených osob. Podněty pro efektivní kontrolu a hodnocení převodních cen jsou čerpány i z doporučení a standardů mezinárodních organizací, ovlivňujících pozici jednotlivých členských států. Česká republika aplikuje základní standardy týkající se převodních cen obsažené především v dokumentech OECD a Evropské unie, přičemž pro účely vlastního metodického řízení se snaží interpretovat principy daných dokumentů ve svých metodických materiálech. Česká republika v rámci OECD participuje na přípravě doporučení a standardů k převodním cenám, a to konkrétně v pracovní skupině Výboru pro fiskální záležitosti, která je zaměřena na zdaňování nadnárodních společností. Tyto standardy a doporučení jsou následně využívány nejen při daňových kontrolách u nadnárodních podniků, ale také při vydávání rozhodnutí o závazném posouzení způsobu, jakým jsou tvořeny ceny mezi spojenými osobami dle § 38nc ZDP. Kromě tzv. unilaterálních závazných posouzení, která jsou řešena pouze českým správcem daně, je rozjednáno rovněž několik bilaterálních závazných posouzení, jež jsou projednávány na základě mezinárodního řešení případu dohodou dle smluv o zamezení dvojímu zdanění.

Podstatnou okolností s ohledem na význam posuzování převodních cen bylo v roce 2012 vytvoření Specializovaného finančního úřadu (SFÚ), pod něhož spadají velké společnosti (s obrátem nad 2 mld. Kč), banky a pojišťovny. SFÚ sestává z velké části z pracovníků bývalých specializovaných kontrolních pracovišť jednotlivých FÚ. Úkolem SFÚ je mimo jiné zajištění kontroly převodních cen u těchto velkých subjektů, které mnohdy s ohledem na širší vlastnickou strukturu a rozšířenost spřízněných vazeb na jiné subjekty provádějí složitější, na odborné posouzení náročnější, typy transakcí. Od vytvoření samostatného FÚ spravujícího velké subjekty si daňová správa slibuje další postupné zefektivnění posuzování převodních cen.

V roce 2012 bylo podáno 24 žádostí dle § 38nc ZDP. Během sedmi let, kdy lze v ČR žádat o vydání rozhodnutí o závazném posouzení způsobu tvorby ceny mezi spojenými osobami, bylo podáno 121 žádostí o závazné posouzení, z toho 63 bylo odsouhlaseno, 30 bylo zamítnuto, 8 bylo vzato zpět a 20 je zatím v řešení. Délka posuzování žádostí se odvíjí mimo jiné od úrovně spolupráce mezi daňovým subjektem a daňovou správou. Podstatný vliv má rovněž kvalita informací a podkladů dodaných poplatníkem, a to také těch, které byly předloženy na základě dodatečných žádostí o doplnění ze strany správce daně. Průměrně se stále daří správcům daně vydávat závazné posouzení po osmi měsících, v případě bilaterálních žádostí je však doba vyřízení podstatně delší a závisí na spolupráci a postoji zahraniční daňové správy.

Mezinárodní dohádovací řízení v oblasti převodních cen týkající se úprav zisků plynoucích z řízených transakcí mezi sdruženými podniky, případně jiných sporů zahrnujících spojené osoby, byla českými kompetentními orgány vedena i v roce 2012. S ohledem na zájem jednotlivých daňových správ podrobně sledovat a analyzovat přeshraniční řízené transakce se počet řešených sporů nesnižuje. Důsledkem značného počtu přeshraničních transakcí prováděných mezi spřízněnými subjekty pak je, že daňové správy svou pozornost na kontrolu tohoto segmentu transakcí zaměřují pravidelně a často z důvodu komplikovanosti pověřují řešením těchto případů nejkvalifikovanější pracovníky. V mnohých případech je výsledkem daňové kontroly zvýšení základu daně a doměření daně u příslušného daňového subjektu. V roce 2012 byly zahájeny 2 nové případy zahrnující spřízněné subjekty, přičemž celkem bylo řešeno 14 případů dle čl. 25 (tzv. MAP) nebo dle Arbitrážní konvence. Zatím žádný případ řešený dle Arbitrážní konvence nebylo nutné předložit poradní komisi, tj. k posouzení a rozhodnutí nezávislým expertům.

Převodní ceny jsou u dotčených poplatníků aktuálně pravidelnou oblastí daňové kontroly. Daňová správa se proto snaží apelovat na daňové subjekty, jichž se řízené transakce týkají, aby byly připraveny na případné prověřování vazeb mezi spřízněnými subjekty, tj. aby měly k dispozici odpovídající podklady pro hodnocení jejich převodních cen správcem daně, což ve svém důsledku často usnadní a urychlí samotnou daňovou kontrolu. Množství daňových kontrol zahrnujících převodní ceny se udržuje na vysoké úrovni a dá se říci, že ani podíl daňových kontrol, jejichž výsledkem bylo zvýšení základu daně (či snížení daňové ztráty) neklesá. Zůstává zde patrný vliv průběžně se zvyšujících odborných znalostí pracovníků daňové správy i narůstající počet těchto odborníků v rámci daňové správy. Zároveň se dá hovořit o určité specializaci pracovníků daňové správy, což lze hodnotit pozitivně. I v dalších letech je záměrem daňové správy prověřování převodních cen, které se staly již jedním z nejvýznamnějších cílů kontrol u spřízněných subjektů. Ze zkušeností zahraničních daňových správ rovněž vyplývá, že oblast převodních cen je považována za rizikovou. Proto GFŘ považuje za zásadní, aby byl výše deklarovaný vysoký standard v oblasti hodnocení řízených transakcí udržen a v návaznosti na mezinárodní vývoj v dané oblasti bylo pružně reagováno na aktuální rizika při posuzování a kontrole vnitroskupinových transakcí. Zároveň bude GFŘ usilovat o ochranu českých daňových příjmů z řízených transakcí při mezinárodních dohádovacích řízeních se zahraniční partnerskou daňovou správou, nicméně vždy s ohledem na správnou aplikaci mezinárodně uznávaného principu tržního odstupu.

d) Mezinárodní spolupráce při správě daně z přidané hodnoty

V roce 2012 pokračovala v rámci daňové správy realizace, správa a vývoj činností v oblasti mezinárodní administrativní spolupráce týkající se DPH. Oblast těchto činností se řídí nařízením Rady (EU) č. 904/2010, dále pak zejména prováděcím nařízením Komise (EU) č. 79/2012, a samozřejmě vybranými ustanoveními ZDPH.

Výměna informací v oblasti DPH, tj. o uskutečněných dodáních zboží a poskytnutí služeb do jiného členského státu, je prováděna prostřednictvím elektronického systému VIES (VAT Exchange Information System). Hlavním smyslem tohoto systému je zamezit daňovým únikům

a podvodům v rámci jednotného vnitřního trhu EU díky přesné výměně informací. Správce daně tak může získávat aktuální data z EU pro potřeby tuzemského daňového řízení.

V případě, že plátce DPH uskutečnil dodání zboží do jiného členského státu (tzv. intrakomunitární dodání zboží) či poskytl služby s místem plnění v jiném členském státě podle § 9 odst. 1 ZDPH, pokud je povinen přiznat a zaplatit daň příjemce služby, má zákonnou povinnost podat tzv. souhrnné hlášení. Od 1. 1. 2013 bude mít povinnost podat souhrnné hlášení i identifikovaná osoba, a to v případě, že uskutečnila poskytnutí služby s místem plnění v jiném členském státě podle § 9 odst. 1 ZDPH, pokud je povinen přiznat daň příjemce služby. Postupy ohledně podávání souhrnného hlášení, včetně případných oprav formou následného souhrnného hlášení, jsou upraveny v § 102 ZDPH. Za rok 2012 podalo 77 543 plátců DPH souhrnné hlášení o dodání zboží/služeb do jiného členského státu a 104 649 plátců DPH vykázalo v daňovém přiznání porízení z jiného členského státu.

Na základě prověřování konkrétních případů vykazování intrakomunitárních transakcí prostřednictvím údajů poskytnutých členskými státy EU v systému VIES a údajů z daňových přiznání českých plátců DPH pokračoval i v tomto roce trend vysokého počtu žádostí o informace zaslaných do jiných členských států EU, který započal již v letech minulých. Celkem bylo za rok 2012 zpracováno 6 605 příchozích a odchozích žádostí o informaci a spontánních informací, včetně dotazů na registrační data plátců DPH. Od 1. 1. 2012 do 31. 12. 2012 bylo z ČR do EU zasláno 4 115 žádostí o informaci a spontánních informací. Z jiných členských států EU bylo v roce 2012 přijato 2 490 žádostí o informaci a spontánních informací.

V souvislosti s postupy pro vrácení daně z přidané hodnoty stanovené směrnicí Rady 2006/112/ES osobám povinným k dani neusazeným v členském státě vrácení daně, ale v jiném členském státě, jež jsou upraveny ustanoveními § 82, § 82a a § 82b ZDPH (směrnice Rady 2008/9/ES), je provozován elektronický systém pro tento proces vrácení daně. Pro odchozí žádosti o vrácení daně podávané z ČR do členských států EU je k dispozici interaktivní aplikace „Vrácení DPH v rámci EU“ na Daňovém portále daňové správy. Pro příchozí žádosti z EU do ČR, jako státu vrácení daně, je pak v rámci ADIS implementována interaktivní aplikace na FÚ pro Prahu 1 (od 1. 1. 2013 na FÚ pro hlavní město Prahu), která umožní příchozí žádosti přijímat, evidovat, zpracovávat a elektronicky vyřizovat. Podpora veřejnosti ohledně poskytování informací o procesu vrácení daně v rámci EU pokračovala i v roce 2012. Počet obdržených žádostí zaslaných z EU do ČR jako státu vrácení daně v roce 2012 činil 21 100 a naopak počet žádostí zaslaných českými žadateli do států EU byl pro uvedený rok 27 730. Nejvytíženějšími partnery v procesu vrácení daně týkající se obou směrů jsou pak sousední státy ČR.

V roce 2012 daňová správa pokračovala v přípravných pracích k novému projektu Evropské komise: „Zvláštní režim pro telekomunikační služby, služby rozhlasového a televizního vysílání nebo elektronické služby poskytnuté osobou povinnou k dani usazenou ve Společenství, avšak nikoli v členském státě spotřeby“ (tzv. systém „Mini-one-stop -shop, Mini1SS“) dle směrnice Rady 2008/8/ES. Režim má být v platnosti od roku 2015 a měl by daňové veřejnosti přinést zjednodušení postupů při plnění daňových povinností v dané oblasti. Osoba povinná k dani provozující výše uvedené služby se k režimu zaregistruje v jednom členském státě identifikace (dle pravidel usazení) a prostřednictvím daňové správy státu identifikace bude podávat svá daňová přiznání k DPH a platit daň do států spotřeby. Nebude tedy

třeba se jednotlivě registrovat k dani ve všech státech spotřeby (dodání). Registrace k tomuto režimu bude však pro daňovou veřejnost dobrovolná.

V souvislosti s pravidly DPH u intrakomunitárních obchodů je pro veřejnost zavedena služba ověřování daňového identifikačního čísla (DIČ) osob registrovaných v jiných členských státech EU. Ověření je možné provést prostřednictvím aplikace Evropské komise, jejíž webová adresa je uvedena na stránkách daňové správy, dále u příslušného útvaru na centrální úrovni daňové správy nebo u místně příslušného finančního úřadu, a to telefonicky, faxem, poštovní zásilkou, e-mailem, popřípadě v rámci osobní návštěvy. Od roku 2012 se na stránkách Evropské komise při ověřování DIČ zobrazuje u téměř všech členských států EU kromě platnosti DIČ i jméno a adresa ověřovaného subjektu. Výjimkou je Německo, které tyto specifické údaje neposkytuje. U Španělska musí pak žadatel o ověření zadat kromě DIČ i jednotlivé údaje k ověření (jméno a/nebo adresa), potvrzení o platnosti těchto vybraných údajů se totiž automaticky nevygeneruje. Od ledna do prosince roku 2012 bylo podáno přes systém VIES 89 722 dotazů na ověření zahraničních DIČ v rámci celé daňové správy.

e) Mezinárodní spolupráce daňových správ

Spolupráce s daňovou správou Slovenska

Mezi základní pilíře mezinárodní spolupráce se zahraničními daňovými správami patří spolupráce se slovenskou daňovou správou.

V rámci sjednané mezinárodní smlouvy „Ujednání o spolupráci v oblasti činnosti daňové správy mezi Ministerstvem financí České republiky a Ministerstvem financí Slovenské republiky“ se v polovině října 2012 ve vzdělávacím zařízení daňové správy v Luhačovicích uskutečnilo pracovní setkání zaměřené na problematiku boje s daňovými uniky.

Spolupráce s daňovou správou Francie

Začátkem února 2012 proběhlo v Praze jednání mezi zástupci české a francouzské daňové správy. Předmětem jednání byly otázky související s prohloubení vzájemné spolupráce. Vzhledem k pozitivnímu ohlasu na formu, tzv. „trojstranných“ seminářů, bylo dohodnuto uspořádat tento typ semináře mezi českou, francouzskou a slovenskou daňovou správou.

Spolupráce s daňovou správou Mongolska

Ve dnech 8. až 9. března 2012 navštívila tříčlenná delegace z mongolské daňové správy Generální finanční ředitelství. Předmětem jejich zájmu bylo seznámit se s daňovým systémem České republiky. Dále dostali možnost si vyslechnout prezentace na téma mezinárodní zdaňování, daňová kontrola a elektronické služby poskytované daňovým poplatníkům.

f) Česká daňová správa a mezinárodní daňové organizace

Rok 2012 byl pro daňovou správu ve znamení tří významných akcí, ke kterým se na mezinárodním poli zavázala.

Evropská unie – program Fiscalis

První touto akcí byl mezinárodní seminář, organizován v rámci komunitárního programu Fiscalis, na téma „Administrativní spolupráce v oblasti přímých daní“. Tento mezinárodní seminář, za účasti přibližně 85 odborníků z řad daňových správ členských a kandidátských zemí Evropské unie, se uskutečnil od 21. do 23. května 2012 v Praze. Hlavní cíl, které si kladlo toto pražské setkání, bylo navrhnout tzv. „akční plán“, z kterého se v dalších letech bude vycházet při sestavování nových mechanismů k prohlubování vzájemné administrativní spolupráce oblasti přímých daní mezi členskými zeměmi Evropské unie.

Mimo to, podobně jako v předešlých letech, se i v roce 2012 pracovníci daňové správy intenzivně zapojili do akcí realizovaných v rámci komunitárního programu Fiscalis v oblasti vzájemné výměny zkušeností uvnitř Evropské unie.

V průběhu roku 2012 se zúčastnilo 85 setkání realizovaných v rámci programu Fiscalis celkem 128 pracovníků daňové správy. Zároveň s tím byla Česká republika hostitelskou zemí několik setkání, kterých se účastnili zástupci daňových správ jiných členských států Evropské unie a zemí kandidátských. Kromě již zmiňovaného květnového semináře byla v červenci daňovou správou uspořádána multilaterální kontrola (12 účastníků) a na přelomu října a listopadu se na FŘ v Hradci Králové konala tzv. „příchozí working visit“, které se zúčastnilo sedm zástupců ze šesti členských zemí Evropské unie.

Jak vyplynulo z hodnotících formulářů, účastníci všech těchto akcí byli velmi spokojeni a ocenili především skvělou organizaci a přístup hostitelské země a vysokou kvalitu prezentací.

Visegrádská šestka

Druhou, neméně významnou akcí bylo červnové zasedání nejvyšších představitelů daňových správ zemí tzv. Visegrádské šestky. To je klasické složení Visegrádské čtyřky, tedy Česká republika, Maďarsko, Polsko a Slovensko, rozšířené o Slovinsko a Rakousko. Navíc, v případě tohoto zasedání, pozvání přijali i zástupci daňové správy Německa a diskuze se věnovala organizačním změnám, kterými jednotlivé daňové správy procházejí.

IOTA

Třetí, a tedy poslední akcí, které doplnila chybějící článek v řetězci, byl říjnový seminář IOTA. IOTA je Evropská organizace daňových správ, která sdružuje 46 zemí v rámci evropského regionu a Česká republika je jedna ze sedmi zakládajících zemí této mezinárodní organizace. Tato říjnová akce IOTA se nesla v duchu využití komunikace jako nástroje k ovlivnění chování daňového poplatníka. Účastníci tohoto semináře byli specialisté, kteří v členských zemích IOTA zajišťují komunikace s veřejností.

V. VZTAHY S VEŘEJNOSTÍ A SVOBODNÝ PŘÍSTUP K INFORMACÍM

a) Péče o vztahy s veřejností

Informace pro daňovou veřejnost

Cílem daňové správy bylo i v roce 2012 poskytnout široké daňové veřejnosti plný informační servis, a to prostřednictvím komunikace s médii, prostřednictvím informačních dopisů, ale zejména prostřednictvím informací uveřejněných na internetových stránkách (<http://cde.mfcr.cz>). Klíčovým úkolem roku 2012 bylo informační zvládnutí transformace daňové správy na Finanční správu ČR k 1. 1. 2013. Za tímto účelem byla realizována cílená informační kampaň ke všem očekávaným změnám, které se přizpůsobil i obsah internetových stránek. Byla vytvořena nová záložka s názvem „Finanční správa“, v níž byly v předstihu zveřejňovány všechny informace související se změnami realizovanými v daňové správě od 1. 1. 2012. Současně byla v souvislosti s očekávanými, zcela novými kompetencemi, orgánů Finanční správy ČR vytvořena nová internetová záložka „Důchodové spoření“, ve které byly zveřejněny všechny informace k důchodové reformě, k důchodovému spoření ve II. pilíři, informace o nových kompetencích orgánů finanční správy při správě pojistného na důchodové spoření ve II. pilíři, odpovědi na nejčastější dotazy veřejnosti, metodiky, formuláře, apod. GFŘ se spolupodílelo také na tvorbě Manuálu k důchodové reformě, a to v rozsahu kompetencí, které jsou orgánům Finanční správy ČR v důchodové reformě zákonem svěřeny. Současně probíhala příprava nových internetových stránek Finanční správy ČR včetně zcela nové grafické úpravy. Informační kampaň probíhala formou vydávání tiskových zpráv a podávání informací médiím, formou rozesílání informačních dopisů orgánům státní správy, orgánům místní samosprávy, zájmovým sdružením, významným institucím, vybraným daňovým subjektům i formou prezentací očekávaných změn na různých veřejných akcích.

Důležitým zdrojem informací byly i nadále úřední desky územních finančních orgánů. Úřední desky existují jak v elektronické podobě (na internetových stránkách daňové správy), tak i v „kamenné“ podobě v budovách ÚFO.

Jedinečným informačním zdrojem však i nadále zůstává osobní kontakt se zaměstnanci správce daně, a to jak v úředních hodinách, tak i mimo ně. Největší zájem o osobně podávané informace byl tradičně v období podávání daňových přiznání k daním z příjmů, proto byly i v roce 2012 v tomto období rozšířené úřední hodiny a vybrané úřady byly otevřeny i jedno sobotní dopoledne. Stejně jako v předchozích letech vyjížděli pracovníci FÚ do vybraných obcí, aby tak usnadnili daňovým poplatníkům podání daňových přiznání, zejména k dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období 2011. Pracovníci při přebírání daňových přiznání současně provádějí daňovou osvětu, zodpovídají dotazy a poskytují tiskopisy. Nedílnou součástí informační kampaně v rámci přebírání přiznání fyzických osob bylo i pořádání bezplatných seminářů pro veřejnost, jejichž smyslem byla podpora elektronické komunikace s daňovou správou.

Nezastupitelnou roli v informování veřejnosti mají odpovědi na písemné a ústní dotazy. GFŘ písemně zodpovědělo celkem 2 462 položených odborných dotazů.

Za zmínku rovněž stojí ePodpora, informační pramen, kterým daňová správa zodpovídá dotazy veřejnosti na aplikaci Daňový portál. EPodpora slouží jako technická podpora aplikací Daňového portálu a v roce 2012 bylo tímto způsobem zodpovězeno 4 077 dotazů.

Dotazy v průběhu roku 2012 kladli i zástupci médií, kterým bylo poskytnuto celkem 179 písemných odpovědí. Neméně důležitou skupinou byli studenti vysokých škol, kteří údaje poskytnuté daňovou správou využili ve svých diplomových či bakalářských pracích. Studentům vysokých škol bylo v roce 2012 zodpovězeno celkem 49 dotazů.

Součástí pozitivní prezentace přístupu daňové správy k veřejnosti, bylo uspořádání několika „Dnů otevřených dveří“ na FÚ pro studenty středních škol. Studenti se teoreticky i prakticky seznámili s obsahem práce finančních orgánů. Smyslem akce bylo, aby se mladá generace dozvěděla, jak daňová správa funguje, jak je řízena. Dále se studenti seznámili s internetovými stránkami daňové správy, aby věděli, kde hledat veškeré informace týkající se daní a jak využít služeb, které internetové stránky nabízejí. Hlavním důvodem pořádání těchto dnů bylo, aby mladí lidé pochopili, že daňová správa neznamena jen „berňák“ plný úředníků vyžadujících řádné plnění daňových povinností, ale že se jedná o instituci, která se snaží veřejnosti placení daní alespoň trochu ulehčit.

Ocenění právnických osob

V roce 2012 uspořádalo Ministerstvo financí jubilejní desáté slavnosti vyhlášení právnických osob, které největší měrou přispěly do státního rozpočtu na dani z příjmů právnických osob. Akce se již tradičně konala v reprezentačních prostorách Břevnovského kláštera dne 10. května. Symbolické ocenění a poděkování za příkladné plnění daňových povinností v roce 2012 převzali zástupci dvaceti právnických osob z rukou ministra financí Miroslava Kalouska a generálního ředitele Generálního finančního ředitelství Jana Knížka.

b) Svobodný přístup k informacím

Tabulka č. 47

Počet	FÚ	FŘ	GFŘ	CELKEM
Podaných žádostí o informaci	139	55	48	242
Odložených žádostí o informaci	11	4	12	27
Vydaných rozhodnutí o odmítnutí	45	16	6	67
Vydaných rozhodnutí o částečném odmítnutí žádosti	12	9	5	26
Podaných odvolání proti rozhodnutí o odmítnutí	8	5	4	17
Podaných odvolání proti rozhodnutí o částečném odmítnutí	1	1	1	3
Stížností	5	4	1	10

Územní finanční orgány zveřejňují povinné informace podle ustanovení § 5 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, ve svých sídlech a úřadovnách na všeobecně přístupném místě a rovněž způsobem umožňující dálkový přístup. O své činnosti v oblasti poskytování informací za předcházející kalendářní rok zveřejňují

ÚFO podle ustanovení § 18 odst. 1 zákona o svobodném přístupu k informacím výroční zprávu. Níže uvedená **Tabulka č. 47** uvádí souhrnnou informaci za rok 2012.

VI. INFORMATIKA

a) Automatizovaný daňový informační systém (ADIS)

Automatizovaný daňový informační systém (ADIS) je aplikačně technickou podporou daňové správy s celorepublikovou působností včetně jednotné technické infrastruktury.

Aplikační verze programů se skládá z dílčích modulů pro zpracování daňových přiznání jednotlivých daní, z modulů společných průřezových činností, které jsou potřebné pro správu, evidenci, vybírání a vymáhání daní, převod finančních prostředků oprávněným příjemcům a z modulů nezbytné systémové podpory včetně modulů pro elektronické zpracování písemností na Internetu daňové správy a podpory služeb Daňového portálu. V oblasti správy daní zajišťuje i mezinárodní výměnu informací v rámci EU i OECD. Každoročně reaguje na legislativní změny nejen v oblasti daňových zákonů, ale i na ostatní změny v legislativě, které správu daní ovlivňují.

Zásadní vliv na rozvoj systému v roce 2012 měl zákon č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky, související změny byly zapracovány do všech aplikačních oblastí ADIS. Nejvíce se dotkly **evidence daní, obecné správy daní, změny místní příslušnosti, evidence písemností ADIS, interních registrů subjektů ADIS, daně z nemovitosti a daně dědické, darovací a z převodu nemovitostí.**

Na základě zákona č. 458/2011 Sb., Část čtvrtá - Změna zákona o loteriích a jiných podobných hrách, byla zapracována zcela nová úloha - **odvod z loterií a jiných podobných her.** Umožňuje podání odvodových hlášení a přiznání včetně elektronických, jejich zpracování a převod vybraných finančních prostředků do státního rozpočtu a obcím.

Dále tento zákon novelizoval ustanovení zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (DŘ) a zapracovány byly změny v registračním řízení a změna dle § 250 odst. 3 pokuty za opožděné tvrzení daně.

Na základě zákona č. 397/2012 Sb., o pojistném na důchodové spoření a zákona č. 426/2011 Sb., o důchodovém spoření byl vytvořen **centrální registr smluv** a realizovány procesy registrace smluv důchodovém spoření a registrace smluv o pojištění důchodu. **V daňových úlohách byla** zapracována evidence Poplatníka pojistného, EPO - zpracování řádného a následného hlášení pojistného k záloze na pojistném na důchodovém spoření a EPO – zpracování Vyúčtování k pojistnému na důchodovém spoření. V oblasti **evidence daní a obecné správy daní** bylo zapracováno zpracování nových druhů příjmů pro OPT-OUT a pořadí úhrad, v oblasti **převodů** převádění peněžních prostředků penzijním společností.

V oblasti **obecné správy daní - vymáhání** byla dopracována podle DŘ pokračovací exekuce po zajištění daně dle § 169 DŘ a zákon č. 471/2011 Sb., o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek, na základě prováděcího nařízení komise (EU)

č. 1189/2011, kterým se stanoví prováděcí pravidla k některým ustanovením směrnice Rady 2010/24/EU o vzájemné pomoci při vymáhání pohledávek vyplývajících z daní, poplatků, cel a jiných opatření.

V oblasti **daně z přidané hodnoty** byly zapracovány úpravy, vycházející z novely zákona č. 502/2012 Sb., změna zákona o dani z přidané hodnoty a změna souvisejících zákonů, účinné od 1. 1. 2013. Novela se týkala zejména změn v registraci plátce a úprav navržených z důvodů boje s daňovými úniky - zavedení nespolehlivého plátce a povinnosti zveřejňovat účty určené k ekonomické činnosti.

Jako každoročně byly implementovány změny plynoucích z novel daňových zákonů pro zdaňovací období započaté v roce 2012 spojených s následnou úpravou daňových příznání, vstupních i výstupních tiskopisů, výpočetních a kontrolních algoritmů atd.

Do aplikace **sběru dat pro sledování cen nemovitostí** byla implementována novela vyhlášky o oceňování majetku.

Do oblasti **interních registrů subjektů ADIS** bylo na základě zákona č. 111/2009 Sb., o základních registrech, ve znění pozdějších předpisů, a nařízení vlády č. 161/2011 Sb., o stanovení harmonogramu a technickém způsobu provedení opatření podle § 64 až 69 zákona o základních registrech, provedeno napojení na informační systém základních registrů. Bylo spuštěno ztotožňování údajů daňových subjektů vedených v registru daňových subjektů vůči referenčním údajům v registru osob a registru obyvatel. Dále byla do IS ADIS zapracována podpora pro přímé ověřování údajů do uvedených registrů.

V rámci **mezinárodní výměny informací v oblasti DPH** v roce 2011 pokračovaly činnosti související se změnami **Systému VIES** (VAT information exchange system = systém pro výměnu informací mezi členskými státy EU v oblasti DPH), který poskytuje správcům daně na FÚ podporu v oblasti kontrolní činnosti při správě DPH.

V oblasti **Systémových prací** došlo v průběhu roku 2012 k:

- Dodávce a instalaci hardware;
- Založení produkčních, testovacích a ověřovacích prostředí ADIS s využitím virtualizace hardware (LPAR) na všech FŘ;
- Testování systémových částí aplikace ADIS;
- Úpravám systémových částí aplikace ADIS pro FÚ vyvolaným změnou organizačního uspořádání daňové správy;
- Zprovoznění nového systému zálohování ADIS s využitím software TivoliStorageManager;
- Povýšení hardware pro ADIS EPO v lokalitě Lazarská a Voctářova;
- K instalaci nové verze databázového systému Informix (11.70.FC4XI).

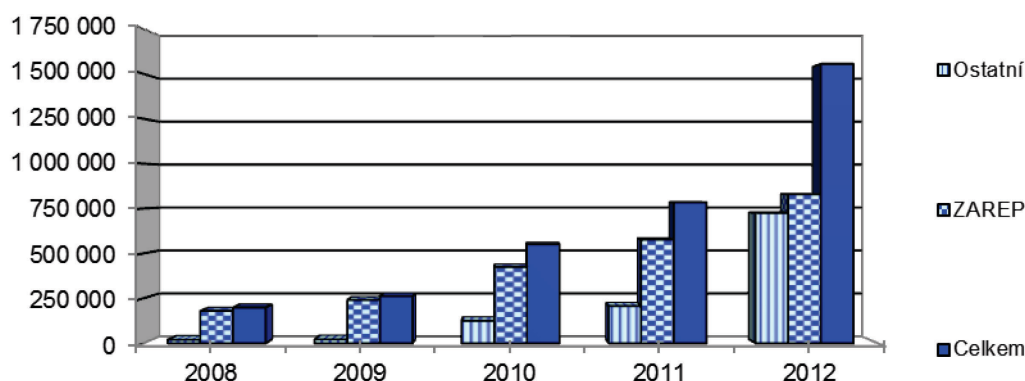
V uplynulém období z důvodu stanovení povinnosti elektronických podání zejména v podáních z oblasti DPH, počet podání aplikací EPO výrazně narostl, což je patrné z **Tabulky č. 48** a **Grafu č. 2**. Celkově bylo v roce 2012 podáno o 99 % elektronických podání více než v roce 2011, přičemž výrazný podíl nárůstu připadá na elektronická podání učiněná **bez uznávaného elektronického podpisu**, kde byl meziroční nárůst o 250 %.

Tabulka č. 48

Počty elektronických podání		2008	2009	2010	2011	2012	Index (%) 12/11
Daň z nemovitostí	1)	1 813	2 308	3 251	3 869	6 193	160
	2)	2 332	2 001	4 604	8 471	9 808	116
	3)	4 145	4 309	7 855	1 2340	16 001	130
Daň z přidané hodnoty	1)	102 777	134 256	202 280	248 864	315 576	127
	2)	7 777	10 673	20 017	38 075	84 581	222
	3)	110 554	144 929	222 297	286 939	400 157	139
Souhrnné hlášení VIES	1)	6 224	8 246	94 949	107 758	115 010	107
	2)	498	714	88 644	114 794	133 281	116
	3)	6 722	8 960	183 593	222 552	248 291	112
Daň silniční	1)	10 123	12 561	15 782	22 022	26 764	122
	2)	1 634	1 690	2 300	4 731	7 850	166
	3)	11 757	14 251	18 082	26 753	34 614	129
Daň z příjmů FO	1)	8 217	10 454	12 516	14 662	17 512	119
	2)	5 628	4 858	6 321	8 645	14 214	164
	3)	13 845	15 312	18 837	23 307	31 726	136
Daň z příjmů PO	1)	6 674	9 314	12 427	15 816	19 836	125
	2)	554	716	1 051	1 859	3 449	186
	3)	7 228	10 030	13 478	17 675	23 285	132
Obecná podání	1)=3)	24 561	34 200	34 647	32 376	31 998	99
Hlášení platebního zprostředkovatele	1)	133	106	81	79	88	111
	2)	59	58	33	37	19	51
	3)	192	164	114	116	107	92
Vyúčtování daně z příjmů FO ze závislé činnosti a z funkčních požitků	1)	4 188	5 755	8 831	16 038	20 735	129
	2)	530	536	1 037	6 954	12 011	173
	3)	4 718	6 291	9 868	22 992	32 746	142
Daňová informační schránka	1)=3)	6 110	7 034	6 098	6 637	7 162	108
Daňový portál - služby	1)=3)	6 148	7 131	6 845	7 066	7 659	108
Podání státních orgánů a bank	1)=3)	2 740	9 139	13 287	9 467	8 345	88
Žádost o přístup do aplikace pro vrácení daně v rámci EÚ	1)=3)	-	12	5 518	3 530	1 950	55
Daň vybíraná srážkou	1)	-	1	6 200	11 804	15 464	131
	2)	-	-	755	3 662	6 772	185
	3)	-	1	6 955	15 466	22 236	144
Žádost o vrácení DPH do/z jiných zemí EU	1)=3)	-	-	37 226	50 210	48 775	97
Žádost dle § 35d ZDP	1)	-	-	2 486	6 762	10 912	161
	2)	-	-	208	350	738	211
	3)	-	-	2 694	7 112	11 650	164
Výpis z evidence pro daňové účely podle § 92a ZDPH	1)	-	-	-	18 501	173 155	936
	2)	-	-	-	19 512	451 761	2 315
	3)	-	-	-	38 013	624 916	1 644
Přihlášky k registraci	1)	-	-	-	652	2 176	334
	2)	-	-	-	254	1 400	551
	3)	-	-	-	906	3 576	395
Odvod z loterií a jiných podobných her	1)	-	-	-	-	19	-
	2)	-	-	-	-	27	-
	3)	-	-	-	-	46	-
CELKEM	1)	179 880	240 718	425 468	576 113	829 329	144
	2)	19 082	21 331	125 053	207 344	725 911	350
	3)	198 962	262 049	550 521	783 457	1 555 240	199

1) ZAREP - podání se zaručeným elektronickým podpisem, 2) Ostatní - elektronické podání bez zaručeného elektronického podpisu, 3) Celkem

Graf č. 2
Počty elektronických podání

V roce 2012 proběhlo rozšíření hardwarové základny pro aplikaci ADIS. Jednalo se o rozšíření serverových technologií v technologických centrech a následné nahrazení výkonnostně nevyhovujících serverů na vybraných lokalitách pořízených v letech 2003 a 2004. Při obnově serverů byla brána v úvahu organizační změna (zákon č. 456/2011 Sb.) a z ní vyplývající požadavky na zpracování dat. Dále byly brány v úvahu předpokládané legislativní změny v následujících letech. Z těchto důvodů byly rozšířeny servery podporující virtuální technologie, které jsou umístěny v technologických centrech na dřívějších finančních ředitelstvích. Tyto technické kroky byly plně v souladu s aplikačními potřebami a jsou nutné pro budoucí centralizaci datové základny.

Další vývoj automatizovaného daňového informačního systému se zaměří zejména na následující oblasti:

- Dopracování systému ADIS ve vazbě na zákon o Finanční správě České republiky;
- Automatizovaná aktualizace dat registru daňových subjektů daty ze základních registrů;
- Propojení registru daňových subjektů s informačním systémem evidence obyvatel webovými službami základních registrů;
- Příprava a zapracování novely zákona o dani z nabytí nemovitosti a dalších zákonů;
- Analýzy a přípravu řešení Jednotného inkasního místa;
- Analýzy a přípravu řešení novely zákona o dani z příjmu.
- Analýzy a přípravu změn daňového řádu, změna přístupu do DIS;
- Analýzy a přípravu změn vycházející z rekodifikace soukromého práva hmotného (zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník).

b) Automatizovaný vnitřní informační systém (AVIS^{ME})

Informační systém AVIS^{ME} je vyvíjen na základě potřeby Ministerstva financí, GŘ a Generálního ředitelství cel. Skládá se z modulů, které lze rozdělit do pěti oblastí:

- Obslužné moduly - Globální číselníky, Registr zaměstnanců, Generátor sestav, Hot-line;

- Účetní moduly - Účetnictví a výkaznictví, Pokladna, Fakturace, Smlouvy a objednávky, Styk s bankou;
- Rozpočtové moduly - Rozpočet, Investice, Obchodní případ, ISPROFIN;
- Majetkové moduly - Evidence majetku, Účetní sklady;
- Nadstavbové moduly - Servis, Spisová služba, Datové schránky.

V roce 2012 došlo k připojení AVIS^{ME} na integrovaný informační systém státní pokladny (IISSP). GFŘ se účastnilo od poloviny roku pilotního provozu platebního styku IISSP.

Pro přípravu na spuštění jednotného inkasního místa byla do aplikace zapracována zásadní změna jádra systému, která umožňuje uživatelsky zcela měnit organizační strukturu.

c) Systém VEMA

Informační systém VEMA je pro daňovou správu komplexním systémem pro podporu řízení lidských zdrojů, zpracování mezd, práce zaměstnanců personálních útvarů, správu vzdělávání zaměstnanců, včetně řízení vzdělávacích zařízení, systemizaci pracovních míst podle legislativních požadavků a vrcholové řízení lidských zdrojů daňové správy.

Během roku 2012 byla v IS VEMA vypracována a modelována nová organizační struktura GFŘ a zároveň byla aplikace upravena pro její používání od roku 2013. Proběhla centralizace modulů vzdělávání do centrální databáze VEMA.

d) Ostatní informační systémy

Daňová správa využívá celou řadu dalších informačních systémů:

- intranetové a internetové stránky;
- výukový systém TaxTest;
- fulltext-hypertextovou knihovnu Konzultant;
- SW IDEA pro kontrolu účetnictví daňových poplatníků;
- NEMExpress pro kontrolu oceňování nemovitostí;
- CEDR pro evidenci dotací;
- SMS komunikaci s daňovými poplatníky z prostředí IS ADIS;
- analyticko-monitorovací systémy;
- přístup do evropských databází AMADEUS.

Všechny informační systémy byly v průběhu roku 2012 přizpůsobeny změnám organizační struktury daňové správy, které vyplynuly z účinnosti zákona č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky.

VII. PERSONALISTIKA A VZDĚLÁVÁNÍ

Dnem 20. 12. 2011 nabyl platnosti zákon č. 458/2001 Sb., o změně zákonů související se zřízením jednoho inkasního místa a dalších změnách daňových a pojistných zákonů, který předpokládá vytvoření jednoho inkasního místa (JIM) pro daně, clo a veřejnoprávní pojistné. Po stránce institucionální by měl být JIM vytvořen na bázi územních finančních orgánů (ÚFO), od 1. 1. 2013 orgánů Finanční správy České republiky, kam by měly být převedeny kompetence k výběru pojistného na sociální a zdravotní pojištění z České správy sociálního zabezpečení, resp. zdravotních pojišťoven na JIM (stávající výdajové kompetence ČSSZ a zdravotních pojišťoven by jim měly zůstat zachovány).

Ke dni 1. 1. 2012 vznikl v rámci územních finančních orgánů Specializovaný finanční úřad na základě ustanovení § 9a) zákona č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech, ve znění pozdějších předpisů (zákon č. 531/1990 Sb.).

V souvislosti se schválením zákona č. 456/2011 Sb., o Finanční správě České republiky, ve znění pozdějších předpisů, probíhala v průběhu roku 2012 příprava na změnu organizační struktury z územních finančních orgánů, zřízených podle zákona č. 531/1990 Sb. na orgány Finanční správy České republiky.

K zabezpečení nezbytných činností Generálního finančního ředitelství (GFŘ) v personální oblasti, ke sjednocení postupů v rámci ÚFO a k přípravě nové organizační struktury k 1. 1. 2013 bylo nutné v průběhu roku 2012 připravit k vydání Organizační řád Finanční správy České republiky a další vnitřní předpisy.

a) Stav zaměstnanců

Schválený počet systemizovaných míst zaměstnanců ÚFO k 1. 1. 2012 byl ve výši **15 248** (v roce 2011 15 268), ke snížení došlo k 1. 1. 2012, kdy bylo 20 systemizovaných míst zapůjčeno Ministerstvu financí na výkon agendy státního dozoru.

Tabulka č. 49

Plnění limitu počtu zaměstnanců ve fyzických osobách	2008	2009	2010	2011	2012
Schválený počet zaměstnanců k 1. 1.	15 598	15 598	15 598	15 268	15 248
Schválený počet zaměstnanců k 31. 12.	-	-	15 117	15 268	15 248
Evidenční počet zaměstnanců k 31. 12.	15 408	15 391	14 744	14 662	14 762
Podíl plnění (%)	98,8	98,7	97,5	96,0	96,8

V souvislosti se vznikem Specializovaného finančního úřadu (SFÚ) došlo k delimitaci celkem 137 systemizovaných míst z jednotlivých finančních ředitelství (Oddělení specializované kontroly) na SFÚ. Delimitace probíhala průběžně dle potřeb SFÚ, a to vždy ve čtvrtletních změnách platné systemizace:

- k 1. 4. 2012 - 92 systemizovaných míst,

- k 1. 7. 2012 - 45 systemizovaných míst,
- k 1. 7. 2012 bylo současně delimitováno 11 systemizovaných míst z Finančního úřadu pro Prahu 1 (Oddělení vyměřovací, referát peněžnictví).

V rámci rozepsaného počtu systemizovaných míst k 1. 1. 2013 došlo k jejich přerozdělení mezi jednotlivými ÚFO. Schválený počet zaměstnanců stanovený k 31. 12. 2012 na 15 248 zaměstnanců byl ke stejnému datu plněn na **96,8 %**. K nenaplnění tohoto ukazatele došlo z důvodu výše uvedené organizační změny a v souvislosti s přirozenou obměnou zaměstnanců.

Struktura zaměstnanců ÚFO v roce 2012 posuzovaná podle různých hledisek je uvedena v **Tabulkách č. 50 až 52**.

Průměrný věk zaměstnanců ÚFO v roce 2012 dosáhl výše **46,46 roků**. Z dlouhodobého pohledu má tento ukazatel nepříznivý trend. Dochází ke snižování počtu zaměstnanců ve věku do 30 let a ve věku od 31 do 40 let a naopak zvyšování počtu zaměstnanců ve věku od 41 do 50 let a nad 50 let.

Tabulka č. 50

Základní přehled		Počet	Podíl (%)
Evidenční počet zaměstnanců k 31. 12. 2012		14 762	100,0
a) z hlediska organizačních složek:			
zaměstnanci řídicí složky Generálního finančního ředitelství		493	3,3
zaměstnanci řídicí složky finančních ředitelství		1 142	7,8
zaměstnanci finančních úřadů		13 127	88,9
b) podíl odborných zaměstnanců		14 624	99,1
c) podíl žen		11 640	78,9
d) podíl zaměstnanců s VŠ vzděláním		5 782	39,2

Tabulka č. 51

Rozdělení zaměstnanců podle věku		Počet	Podíl (%)
Evidenční počet zaměstnanců k 31. 12. 2012		14 762	100,0
z toho	do 30 let	1 034	7,0
	od 31 do 40 let	3 140	21,3
	od 41 do 50 let	4 963	33,6
	nad 50 let	5 625	38,1

Tabulka č. 52

Přehled odborných zaměstnanců podle délky trvání pracovního poměru		Počet	Podíl (%)
Odborní zaměstnanci v pracovním poměru k 31. 12. 2012		14 624	100,0
z toho v pracovním poměru	více než 5 let	11 653	79,7
	od 1 roku do 5 let	2 427	16,6
	do 1 roku	544	3,7

b) Obměna zaměstnanců

V roce 2012 bylo do pracovního poměru **přijato 864** zaměstnanců (5,9 %),

tj. o 134 zaměstnanců méně než v roce 2011 (6,8 %). Pracovní poměr byl **ukončen s 823** zaměstnanci (5,6 %), tj. o 442 méně než v roce 2011 (8,8 %).

Tabulka č. 53

Počet nových a ukončených pracovních poměrů		2008	2009	2010	2011	2012
Počet zaměstnanců ke konci sled. období = evidenční počet zaměstnanců k 31. 12.		15 408	15 391	14 744	14 662	14 762
Nově uzavřené pracovní poměry		1 278	1 237	627	998	864
Ukončené pracovní poměry		1 389	1 245	1 278	1 285	823
z toho	Neplánované odchody	616	425	543	669	413
	Ostatní odchody	773	820	735	616	410
Míra fluktuace (%)		4,9	2,8	3,7	4,6	2,8

Míra fluktuace (tj. podíl neplánovaných odchodů ke stavu zaměstnanců) se v roce 2012 snížila na 2,8 % (v roce 2011 4,6 %).

c) **Odměňování zaměstnanců**

V roce 2012 došlo k dokončení procesu sjednocování pravidel odměňování v rámci územních finančních orgánů.

Platy jsou zaměstnancům určeny v souladu se zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, s nařízením vlády č. 564/2006 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ve veřejných službách a správě, ve znění pozdějších předpisů s využitím § 6 tohoto nařízení a s nařízením vlády č. 222/2010 Sb., o katalogu prací ve veřejných službách a správě.

Vývoj platů od roku 2008 uvádí následující **Tabulka č. 54**.

Tabulka č. 54

Plán, skutečnost a struktura platu	2008	2009	2010	2011	2012
Plánovaná výše průměrného měsíčního platu (Kč)	24 034	25 159	24 805	23 648	24 508
Průměrný měsíční plat (Kč)	24 376	25 599	25 794	24 601	25 404
Přiznaný průměrný tarifní plat (Kč)	19 801	20 553	20 723	19 259	20 443
Podíl přiznaného průměrného tarifního platu k průměrnému měsíčnímu platu (%)	81,2	80,3	80,3	78,4	80,5
Průměrná měsíční mzda zaměstnanců ve veřejné správě a obraně, sociálním zabezpečení dle ČSÚ *	26 209	27 045	26 958	26 349	26 124**

* údaje od roku 2008 v celé časové řadě jsou upraveny dle nového konceptu ČSÚ, dle klasifikace NACE Rev. 2.

** rok 2012- dle výsledků za 1. - 3. čtvrtletí 2012

V souvislosti s úspornými opatřeními vlády došlo v roce 2012 ke snížení tarifního platu na úroveň roku 2009. Průměrný tarifní plat byl v roce 2012 ve výši 20 443 Kč a průměrný měsíční plat ve výši 25 404 Kč.

d) Napadení zaměstnanců

U zaměstnanců územních finančních orgánů dochází jak při výkonu pracovní činnosti, tak v souvislosti s ní, k případům verbálního i fyzického napadení. **Tabulka č. 55** uvádí statisticky zpracovaná data vztahující se k napadení pracovníků ÚFO v letech 2008 – 2012.

Tabulka č. 55

	2008	2009	2010	2011	2012
Napadení při výkonu zaměstnání	34	38	44	45	10
fyzické napadení	7	6	2	4	3
verbální napadení	27	32	42	41	7
Napadení pro výkon zaměstnání	9	12	7	11	6
fyzické napadení	0	1	0	1	1
verbální napadení	9	11	7	10	5
Ostatní případy*	6	7	4	5	2
fyzické napadení	3	1	0	2	0
verbální napadení	3	3	0	2	1
poškození majetku	0	3	4	1	1
CELKEM	49	57	55	61	18
fyzické napadení	10	8	2	7	4
verbální napadení	39	46	49	53	13
poškození majetku	0	3	4	1	1

* Ostatní případy - případy fyzického i verbálního napadení zaměstnanců ÚFO, u kterých nelze prokázat, že byly vedeny v souvislosti s činností ÚFO.

e) Vzdělávání zaměstnanců

Vzdělávání zaměstnanců územních finančních orgánů bylo realizováno v souladu s Pravidly vzdělávání zaměstnanců ve správních úřadech schválených usnesením vlády č. 1542 ze dne 30. 11. 2005 (Pravidla) a se zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

Na výkonu správy daní a na oblastech, které se správou daní souvisejí, je plně závislá většina finančních funkcí státu. V tomto smyslu usilovaly ÚFO o účinnou realizaci daňové povinnosti. K tomuto účelu bylo využito různých nástrojů, jejichž nedílnou součástí je i oblast vzdělávání. Tzn. prohloubení odborných znalostí, dovedností a kompetencí zaměstnanců ÚFO propracovaným a uceleným systémem vzdělávání včetně nezbytné vazby na evropské standardy.

Pro úspěšné nastavení systémového vzdělávání zaměstnanců ÚFO se primárně vychází z analýzy vzdělávacích potřeb zaměstnanců, včetně jejich názoru na uvedenou problematiku. Pro dosažení potřebné úrovně a výkonnosti daňové správy, se uplatňuje zásada, že každý orgán v rámci zkvalitňování profesionální úrovně svých zaměstnanců zajišťuje prakticky nepřetržitý vzdělávací proces, a to formou tzv. „učící se organizace“. Vzdělávání zaměstnanců ÚFO bylo realizováno v několika na sebe navazujících blocích: prvním blokem je dvoufázové vstupní

vzdělávání realizované při nástupu nového zaměstnance a dalším navazujícím blokem pak je prohlubující vzdělávání, které se dále člení na odborné profesní vzdělávání – systémové kurzy, manažerské vzdělávání, jazykové vzdělávání, vzdělávání v dalších oblastech a vzdělávání v prioritních oblastech, které buď stanovuje vláda nebo generální ředitel GFŘ.

Profesní rozvoj zaměstnanců činných v oblasti správy daní a oblastech se správou daní souvisejících je realizován v souladu se schválenou koncepcí celoživotního vzdělávání zaměstnanců ÚFO. Prostřednictvím **vysoce propracovaného komplexního vzdělávacího systému** byly předávány, osvojovány a upevňovány vědomosti, dovednosti a hodnotové postoje zaměstnanců ÚFO. Vzdělávací cíle byly dosahovány na základě vzdělávacích programů, tvořících ucelený systém. Studium mělo formu prezenční, kombinovanou a distanční a bylo rozpracováno do učebních plánů a učebních osnov. Vzdělávání zaměstnanců ÚFO prezenční formou je realizováno ve dvou vzdělávacích zařízeních ÚFO, a to Vltava ve Smilovicích a Přebrada v Pozlovicích.

V roce 2012 prošlo odborným profesním vzděláváním realizovaným ve vzdělávacích zařízeních **6 668** zaměstnanců ÚFO. Ke studiu frekventanti používali kvalitně vybavenou knihovnu a pracovní a učební pomůcku TaxTestu. Tato pomůcka je zaměstnancům ÚFO k dispozici také v lokální formě na jednotlivých finančních ředitelstvích a finančních úřadech, ale také ve formě intranetové. V rámci **manažerského vzdělávání** bylo během uvedeného období proškoleny **480 vedoucích zaměstnanců**. V průběhu roku 2012 se uskutečnily také další vzdělávací akce jako např. tematicky zaměřené **odborné semináře GFŘ** pro zaměstnance ÚFO (zúčastnilo se jich více než 3 800 účastníků), dále to byly **externí vzdělávací akce** pořádané vzdělávacími agenturami zaměřené na daňovou a finanční problematiku (cca 840 absolventů). Jazyková příprava zaměstnanců ÚFO probíhala v garanci GFŘ a FŘ.

I v roce 2012 pokračoval pro zaměstnance ÚFO projekt **Světové banky – „Technická asistence v oblasti finančního výkaznictví“** (*Financial Reporting Technical Assistance Project*), financovaný z grantu Programu švýcarsko - české spolupráce. V rámci této vzdělávací akce se během roku 2012 proškolilo celkem **115** zaměstnanců ÚFO. Tento vzdělávací program bude pokračovat i v roce 2013 proškolením dalších nových účastníků.

Dále pokračoval projekt **Zvyšování počítačové gramotnosti zaměstnanců správních úřadů (ECDL - mezinárodní koncept testování počítačové gramotnosti)**, který byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Certifikát, který obdržel každý úspěšně otestovaný účastník, je v rámci států Evropské unie respektován jako standard základní počítačové vzdělanosti. K 31. 12. 2012 bylo do projektu přihlášeno **532** zaměstnanců ÚFO a úspěšně jej absolvovalo **401** zaměstnanců. Celkové náklady prostředků Operačního programu lidské zdroje a zaměstnanost na proškolení a testování zaměstnanců ÚFO činily více než 4 mil. Kč.

Zaměstnancům ÚFO byly poskytnuty také nabídky **zahraničních studijních pobytů a stáží**. Jedná se např. o **studium v Japonsku nebo stáže v Belgii**, které pořádá **Evropská komise**, a tyto aktivity jsou hrazeny z prostředků pořádajících institucí. V rámci ÚFO úspěšně prošel výběrovým řízením jeden zaměstnanec a v listopadu 2012 absolvoval v Bruselu stáž **„Erasmus for Public Administration“**.

VIII. HOSPODAŘENÍ

a) Příjmy ÚFO

Schválený rozpočet **příjmů** na rok 2012 ve výši 1 501 605 tis. Kč nebyl k 31. 12. 2012 upraven, celkový rozpočet příjmů činil 1 501 605 tis. Kč. Skutečné plnění rozpočtu příjmů ve výši 1 437 312 tis. Kč znamená jeho plnění na 95,7 %.

Na celkovém plnění příjmů se podílely:

Daňové příjmy	1 107 116 tis. Kč
Nedaňové příjmy	329 419 tis. Kč
Kapitálové příjmy	697 tis. Kč
Přijaté transfery	80 tis. Kč

Daňové příjmy (závazný ukazatel) jsou součástí rozpočtu příjmů územních finančních orgánů od počátku roku 2009, kdy byly převedeny z kapitoly všeobecná pokladní správa (VPS). Plnění daňových příjmů ve výši 1 107 116 tis. Kč k 31. 12. 2012 představuje 82,1 % jejich rozpočtu.

Plnění **nedaňových příjmů, kapitálových příjmů a přijatých transferů celkem** (závazný ukazatel) ve výši 330 196 tis. Kč představovalo překročení upraveného rozpočtu o 176 335 tis. Kč. Po odpočtu nerozpočtovaných přijatých pojistných náhrad převedených na příjmové účty ve výši 632 tis. Kč byl rozpočet nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů překročen o 175 703 tis. Kč.

Z hlediska druhového třídění příjmů dle rozpočtové skladby se na plnění rozpočtu **nedaňových příjmů** ve výši 329 419 tis. Kč podílely zejména **přijaté sankční platby**, tj. příjmy, které přešly do rozpočtu ÚFO z kapitoly VPS s účinností od 1. 1. 2009. Přijaté sankční platby k 31. 12. 2012 činily 285 736 tis. Kč, tj. 238,1 % rozpočtu. Zároveň tyto příjmy činí 86,7 % nedaňových příjmů. Jedná se o příjmy nahodilé, jejichž vývoj lze jen těžko předvídat.

Objemově významné jsou i příjmy z pronájmu majetku, činily 30 187 tis. Kč, tj. 136,6 % celkového rozpočtu, především z důvodu valorizace nájemného v závislosti na míře inflace za předcházející rok. Oproti roku 2011 jsou příjmy z pronájmu majetku vyšší o 865 tis. Kč. Meziroční nárůst je způsoben pronájmem volných nebytových prostor finančních úřadů.

Ostatní nedaňové příjmy ve výši 11 978 tis. Kč, tj. 152,6 % celkového rozpočtu, tyto příjmy jsou o 1 586 tis. Kč vyšší než v loňském roce, tj. o 15,1 %. Zdrojem této skupiny příjmů jsou platby za vyúčtování služeb a energií, úhrady exekučních nákladů, náhrada soudních a správních řízení. Příjmy rovněž zahrnují přijatá pojistná plnění, která činí 632 tis. Kč.

Nadalikvótního plnění bylo dosaženo i u příjmů z vlastní činnosti, jejich výše k 31. 12. 2012 činí 510 tis. Kč, tj. 242,9 % celkového rozpočtu. Významnou složkou těchto příjmů jsou odměny členům věřitelského výboru (zaměstnancům FŘ) zastoupených u soudu, příjmy z nápojových automatů, příjmy za poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb. a příjmy za kopírování. Příjmy z vlastní činnosti jsou o 2 302 tis. Kč nižší, než za stejné období

loňského roku, tj. o 81,9 %.

Příjmy z úroků v částce 899 tis. Kč dosahují jen 29,6 % celkového rozpočtu, plnění těchto příjmů je odvozeno od výše prostředků uložených na daňových účtech a účtu cizích prostředků.

Celkový rozpočet příjmů z prodeje krátkodobého a drobného dlouhodobého majetku byl v roce 2012 splněn jen na 40,5 %, když plnění dosáhlo částky 32 tis. Kč. Nízké plnění tohoto druhu příjmu souvisí s realizací úsporných opatření na straně výdajů, v jejímž důsledku nedochází k prodeji krátkodobého a dlouhodobého majetku.

Ostatní příjmy z finančního vypořádání předchozích let od jiných veřejných rozpočtů, které nejsou rozpočtovány, činily 3 tis. Kč. Ostatní přijaté vratky transferů (rovněž nerozpočtované) činily 74 tis. Kč.

Kapitálové příjmy představovaly částku 697 tis. Kč a jejich plnění činilo 118,3 % celkového rozpočtu. Plnění souviselo zejména s prodejem vyřazených osobních automobilů. K 31. 12. 2012 byly proti roku 2011 vykázané kapitálové příjmy nižší o 6 114 tis. Kč, tj. o 89,8 %.

Ve schváleném rozpočtu GFŘ na rok 2012 nebyla alokována žádná částka na **příjmy z rozpočtu Evropské unie**.

Vykázaný objem nedaňových, kapitálových příjmů a přijatých transferů ovlivnily nerozpočtované příjmy v seskupení položek převody z vlastních fondů ve výši 80 tis. Kč. Tyto příjmy tvořily prostředky převedené na příjmový účet z depozitního účtu, jedná se o prostředky určené na výplatu prosincových mezd a související výdaje, o které bylo v závěru roku 2011 deponováno více, než bylo v lednu 2012 skutečně vyplaceno. Jsou o 2 784 tis. Kč nižší než v roce 2011.

b) Výdaje ÚFO

Schválený rozpočet **výdajů** Generálního finančního ředitelství (závazný ukazatel) ve výši 7 136 285 tis. Kč byl k 31. 12. 2012 rozpočtovými opatřeními v souhrnu zvýšen o 1 675 429 tis. Kč na 8 811 714 tis. Kč. Skutečné **celkové výdaje** rozpočtu v roce 2012 činily 8 335 333 tis. Kč (96,6 % celkového rozpočtu). Proti roku 2011 byly výdaje v roce 2012 o 363 312 tis. Kč vyšší (tj. o 4,6 %), běžné výdaje byly vyšší o 71 618 tis. Kč (tj. o 1,0 %), kapitálové výdaje byly ve srovnání s rokem 2011 vyšší o 291 694 tis. Kč (tj. o 37,1 %).

Běžné výdaje

Schválený rozpočet celkových **běžných výdajů** výši 6 978 272 tis. Kč byl v průběhu roku zvýšen o 602 794 tis. Kč. Upravený rozpočet ve výši 7 581 066 tis. Kč byl k 31. 12. 2012 čerpán na 95,7 % (v roce 2011 byl upravený rozpočet běžných výdajů čerpán na 98,9 %). Meziroční srovnání čerpání rozpočtu výdajů významně ovlivnily přípravy k zásadním změnám v daňové správě. S přípravou na organizační změny od 1. 1. 2013 souvisely výdaje na zajištění stěhování zaměstnanců, přemístění daňových spisů zejména daně z nemovitostí, dále pak stavební úpravy spojené s přemístěním zaměstnanců (malování, výměny podlahových krytin), výrobu razítek, doplnění a změny vnějších a vnitřních informačních systémů. Zásadní dopad mělo i Usnesení

Vlády ČR ze dne 21. 3. 2012 č. 178 k návrhu opatření k dodržení schváleného deficitu státního rozpočtu na rok 2012, k omezení čerpání nároků organizačních složek státu nespotebovaných výdajů v roce 2012 a k žádosti rozpočtovému výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky o vyslovení souhlasu se změnou závazného ukazatele státního rozpočtu kapitoly Akademie věd České republiky na rok 2012 byly v rozpočtu výdajů ÚFO s celkovým dopadem do čerpání upraveného rozpočtu výdajů ve výši 281 883 tis. Kč.

Mzdové prostředky včetně příslušenství tvořily 83,5 % běžných (neinvestičních) výdajů, samotné platy a ostatní platby za provedenou práci 61,9 % běžných (neinvestičních) výdajů. Čerpání mzdových a souvisejících výdajů bylo ovlivněno usnesením vlády ze dne 21. 3. 2012 č. 178, na jehož základě byly v rozpočtu výdajů ÚFO vázány výdaje ve výši 281 883 tis. Kč, v tom 208 802 tis. Kč ve výdajích na platy a ostatní platby za provedenou práci, 70 993 tis. Kč výdajů na pojistné a 2 088 tis. Kč výdajů na převod do fondu kulturních a sociálních potřeb (FKSP).

Celkový rozpočet **prostředků na platy zaměstnanců v pracovním poměru** ve výši 4 484 342 tis. Kč byl v roce 2012 čerpán v částce 4 484 230 tis. Kč, tj. na 100 %.

Čerpání prostředků na **ostatní platby za provedenou práci** představovalo 7 411 tis. Kč, tj. 100,0 % celkového rozpočtu. Největší podíl na čerpání ostatních plateb za provedenou práci mají ostatní osobní výdaje. Odstupné za rok 2012 bylo vyplaceno ve výši 494 tis. Kč šesti zaměstnancům. Za dohody uzavřené s externími zaměstnanci na zajištění odborných činností, a to především za dohody o provedení práce (různé jednorázové opravy a údržba budov, odměny lektorům za školení zaměstnanců) a za dohody o pracovní činnosti (údržbáři, topiči a uklízečky), bylo vyplaceno 6 917 tis. Kč.

Ukazatel regulace zaměstnanosti – **počet zaměstnanců** (v průměrném přepočteném počtu) k 31. 12. 2012 činil 14 710 zaměstnanců. Nenaplněno zůstalo v průměrném přepočteném počtu 538 pracovních míst. Důvodem nenaplnění všech pracovních míst bylo zejména vytváření podmínek pro jednotlivé fáze Projektu JIM a průběžné obsazování volných míst na nově vzniklém Specializovaném finančním úřadě.

Zákonné pojistné a příděly do FKSP odpovídají vývoji mzdových prostředků, pojistné i příděly do FKSP jsou čerpány na 100 %.

Ostatní běžné výdaje včetně IT činily celkem 1 194 445 tis. Kč, tj. 94,1 % jejich celkového rozpočtu a 91,0 % skutečných výdajů roku 2011, tj. o 118 000 tis. Kč méně.

Objemově největší položku ostatních běžných výdajů představovaly výdaje za **nákupy služeb** (seskupení 516), které k 31. 12. 2012 činily 659 530 tis. Kč, tj. 55,2 % ostatních běžných výdajů. Proti loňskému roku byly tyto výdaje nižší o 103 672 tis. Kč. Z uvedeného je zřejmé, že výdaje na nákup služeb oproti loňskému roku se snížily o 13,6 %.

Objemově významnou položkou ostatních věcných výdajů jsou výdaje za **spotřebu vody, paliv a energie** ve výši 206 037 tis. Kč, tj. 17,2 % ostatních běžných výdajů. Ve srovnání s rokem 2011 se výdaje na tomto podseskupení položek celkem snížily o 4 932 tis. Kč. Na čerpání se projevilo dodržování zavedených úsporných opatření (nastavení optimálních teplot

v místnostech, tlumení vytápění mimo pracovní dobu apod.) a uzavření nových centrálně vysoutěžených smluv na dodávku elektrické energie a plynu, které garantují nižší ceny, energie jsou podle těchto nových smluv nakupovány až od druhého čtvrtletí roku.

V rámci **ostatních nákupů** (147 571 tis. Kč) byly výrazně nejvyšší výdaje za **opravy a udržování** hrazené jednak v rámci programů reprodukce majetku, kde se jednalo o opravy a údržbu výpočetní techniky, jednak mimo programy – opravy a údržba budov, zařízení, služebních aut a ostatního majetku. Ve srovnání s rokem 2011 byly v loňském roce výdaje za údržbu nižší o 35 201 tis. Kč. Čerpání na této položce na opravy a údržbu budov FŘ a FÚ bylo výrazně omezeno v důsledku nedostatku finančních prostředků, což se však může negativně projevit v dalším období.

Materiálové výdaje (seskupení 513) ve výši 147 703 tis. Kč představovaly 12,4 % celkových ostatních běžných výdajů. V meziročním srovnání s rokem 2011 byly materiálové výdaje v loňském roce o 21 982 tis. Kč vyšší. Důvodem meziročního nárůstu čerpání byly zvýšené náklady na pořízení kancelářského nábytku, kancelářských strojů a zařízení, spotřebního materiálu, a kuchyňského vybavení v souvislosti s organizační změnou k 1. 1. 2013.

Mimorozpočtové zdroje

V rámci čerpání běžných výdajů mimo programy reprodukce majetku byly čerpány přijaté pojistné náhrady (400 tis. Kč) a nároky z nespotřebovaných výdajů (19 574 tis. Kč).

Běžné výdaje programového financování jsou komentovány v rámci výdajů ICT.

Čerpání kapitálových výdajů

Vývoj kapitálových výdajů v rozpočtu ÚFO

Veškeré **kapitálové výdaje a výdaje určené na financování IT** (kapitálové i běžné výdaje) jsou čerpány výhradně v rámci programů reprodukce majetku.

Tabulka č. 56 (v tis. Kč)

	Kapitálové výdaje
Schválený rozpočet na r. 2011	212 416
Schválený rozpočet na r. 2012	158 013
Rozdíl (navýšení +; snížení -)	-54 403
Skutečnost r. 2011	786 792
Skutečnost r. 2012	1 078 486
Rozdíl (navýšení +; snížení -)	+291 694

Výdaje na tituly reprodukce majetku

Kapitálové a běžné prostředky jsou určeny na programy:

112V12 Rozvoj a obnova MTZ územních finančních orgánů

112V13 Pořízení, obnova a provozování ICT územních finančních orgánů

Ve schváleném rozpočtu výdajů na rok 2012 bylo na všechny **programy reprodukce majetku** určeno celkem 563 260 tis. Kč, z toho 158 013 tis. Kč kapitálových výdajů. Závazné ukazatele výdajů na financování programů reprodukce majetku zahrnují ve schváleném rozpočtu

na rok 2012 nejen veškeré kapitálové výdaje, ale v programu 112V13 také část běžných výdajů (z celkového objemu schválených ostatních běžných výdajů ve výši 1 208 590 tis. Kč bylo na programové financování rozpočtováno 405 247 tis. Kč).

Upravený rozpočet programového financování je proti schválenému rozpočtu o 1 096 296 tis. Kč vyšší, z toho kapitálové výdaje se zvýšily o 1 072 635 tis. Kč a běžné výdaje o 23 661 tis. Kč.

Na financování programů reprodukce majetku byly použity nároky z nespotřebovaných výdajů, a to v následujícím členění: v programu 112V12 byla zapojena částka 33 110 tis. Kč pro kapitálové výdaje a v programu 112V13 bylo zapojeno celkem 49 431 tis. Kč v členění 35 636 tis. Kč pro kapitálové výdaje a 13 795 tis. Kč pro použití v běžných výdajích.

V programu 112V12 bylo k 31. 12. 2012 registrováno 23 akcí, z toho bylo v roce 2012 dokončeno 10 akcí:

- FÚ v Klatovech – rekonstrukce objektu,
- FŘ v Plzni – reprodukce investiční vybavenosti – regálové systémy na FÚ v Klatovech,
- FÚ v Českých Budějovicích – výstavba rampy pro přístup osob s omezenou schopností pohybu a orientace,
- FŘ v Hradci Králové – rekonstrukce vrátnice,
- FŘ v Ústí nad Labem – zesílení nosnosti stropní konstrukce,
- FŘ pro hl. m. Prahu – zvýšení únosnosti podlahy,
- FŘ v Ostravě – odkup podílového vlastnictví parkoviště,
- vzdělávací zařízení Přehrada Pozlovice – celková rekonstrukce vzduchotechnického zařízení,
- FÚ v Rokycanech – rekonstrukce plynové kotelny,
- GFŘ – logo Finanční správy České republiky.

Výdaje ÚFO na ICT (viz Tabulka č. 57)

Tabulka č. 57

(v tis. Kč)

Přehled o hospodaření ÚFO s prostředky na ICT v r. 2012 (titul 112V13)							
Výdaje	Rozpočet schválený	Rozpočet upravený	Rozpočet celkový	Skutečné čerpání k 31. 12. 2012			
				Čerpání rozpočtu	Čerpání NNV	CELKEM	% plnění
	1	2	3	4	5	6=4+5	7=6/3
Běžné	405 247	391 454	405 249	363 981	11 841	375 822	92,74
Kapitálové	138 013	1 055 341	1 090 977	959 774	29 989	989 763	90,72
CELKEM	543 260	1 446 795	1 496 226	1 323 755	41 830	1 365 585	91,27

Významný podíl na celkovém rozpočtu programově financovaných výdajů mají **výdaje na výpočetní a komunikační techniku (ICT)**.

Rozpočet kapitálových výdajů (v tis. Kč) byl použit na:

servery a jejich příslušenství	290 964
vybavení serveroven	489
datové a současně telefonní a silové sítě (výdaje za komunikace)	12 440
PbÚ a jejich příslušenství	9 422
PC a jejich příslušenství	0
systemy EZS a EPS	7 731
CELKEM	321 046
programové vybavení (SW)	668 717
kapitálové výdaje - CELKEM	989 763

Rozpočet běžných výdajů (v tis. Kč) byl čerpán takto:

ADIS	197 376
AVIS	69 060
VEMA	21 500
TAXTEST	17 185
Ostatní	34 838
IS CELKEM	339 959
+ komunikace	35 863
CELKEM ICT 112V130	375 822

Tabulka č. 58

(v tis. Kč)

Rok	PŘÍJMY CELKEM	VÝDAJE (skutečnost k 31. 12. daného roku)			
		CELKEM	Kapitálové (investiční)	Běžné (neinvestiční)	Na jednoho zaměstnance
2008	50 363	7 928 825	488 791	7 440 034	515
2009	1 956 276	7 983 688	250 757	7 732 931	521
2010	1 855 498	7 424 143	200 359	7 223 784	503
2011	1 517 961	7 972 021	786 792	7 185 229	543
2012	1 437 312	8 335 333	1 078 486	7 256 847	566

c) Vyhodnocení nákladovosti a efektivity

Ukazatele nákladovosti a efektivity veřejné služby jsou ovlivněny mnoha vnějšími faktory. Vývoj efektivity a nákladovosti ÚFO ukazují **Tabulky č. 59 až 61**.

V **Tabulce č. 61** jsou uvedeny upravené ukazatele o nákladovosti daňové správy, které jsou plně srovnatelné s jinými zeměmi (do celkové částky upraveného daňového inkasa za daňovou správu jsou promítnuty i nadměrné odpočty a vracení DPH a vracení daně spotřební).

Tabulka č. 59

(v tis. Kč)

Základní ukazatele					
	2008	2009	2010	2011	2012
Daňové příjmy celkem v tom:	606 664 861	522 237 038	547 975 947	560 922 994	584 681 157
kap. 398 - VPS	606 664 861	520 933 983	546 662 171	559 711 996	583 574 041
kap. 312 - MF	0	1 303 055	1 313 776	1 210 998	1 107 116
Nedaňové příjmy kap. 312 - MF	50 363	653 221	541 722	306 963	330 196
PŘÍJMY CELKEM	606 715 224	522 890 259	548 517 669	561 229 957	585 011 353
VÝDAJE CELKEM	7 928 825	7 983 688	7 424 143	7 972 021	8 335 333
z toho: běžné výdaje	7 440 034	7 732 931	7 223 784	7 185 229	7 256 847
VÝDAJE (bez tvorby RF)	7 928 825	7 983 688	7 424 143	7 972 021	8 335 333
z toho: běžné výdaje	7 440 034	7 732 931	7 223 784	7 185 229	7 256 847
POČET zaměstnanců	15 379	15 330	14 768	14 677	14 710

Tabulka č. 60

(v Kč)

Efektivnost - ve vztahu k výdajům bez tvorby rezervního fondu					
Příjmy na	2008	2009	2010	2011	2012
1 Kč výdajů	76,52	65,49	73,88	70,40	70,18
1 zaměstnanec	39 450 889	34 108 954	37 142 312	38 238 738	39 769 637
Nákladovost (v Kč) - ve vztahu k výdajům bez tvorby rezervního fondu					
Výdaje na	2008	2009	2010	2011	2012
100 Kč příjmů	1,31	1,53	1,35	1,42	1,42
1 zaměstnanec	515 562	520 789	502 718	543 164	566 644
Běžné výdaje na	2008	2009	2010	2011	2012
1 zaměstnanec	483 779	504 431	489 151	489 557	493 327

Tabulka č. 61

(v tis. Kč)

Základní ukazatele					
	2008	2009	2010	2011	2012
PŘÍJMY CELKEM	606 715 224	522 890 259	548 517 669	561 229 957	585 011 353
nadměrné odpočty DPH	261 624 000	216 776 596	230 864 533	257 249 910	266 359 178
vratky daně spotřební	2 000	2 386	620	105	531
UPRAVENÉ PŘÍJMY	868 341 224	739 669 241	779 382 822	818 479 972	851 371 062
VÝDAJE (bez tvorby RF)	7 928 825	7 983 688	7 424 143	7 972 021	8 335 333
Nákladovost (v Kč) - ve vztahu k výdajům bez tvorby rezervního fondu					
Výdaje na 100 Kč	2008	2009	2010	2011	2012
upravených příjmů	0,91	1,08	0,95	0,97	0,98

Pozn.: případné rozdíly vyplývají ze zaokrouhlování.

IX. KONTROLNÍ A DOHLÍDKOVÁ ČINNOST

a) Interní audit

V průběhu roku 2012 bylo vykonáno pět řádných plánovaných auditů, které vycházely ze schváleného Střednědobého plánu interního auditu. Vzhledem k probíhajícím organizačním změnám daňové správy byly audity prováděny především jako audity systémů. Audity byly zaměřeny na přezkoumávání a vyhodnocování vnitřního kontrolního systému v oblasti smluvních vztahů, inventarizace majetku, převodů majetku, řídicí kontroly při používání rozpočtových prostředků a protikorupčních opatření. Výsledky zjištění včetně doporučení byly předány příslušným vedoucím zaměstnancům k přijetí opatření. Konzultační činnost byla prováděna v oblastech vnitřního kontrolního systému a přípravy jednotného systému hodnocení rizik.

b) Inspekce

V roce 2012 bylo hlavním úkolem v oblasti inspekční činnosti připravit a zajistit organizaci výkonu vnitřní kontrolní činnosti v nové organizační struktuře Finanční správy od 1. 1. 2013, a to nastavit rámec vnitřního kontrolního systému, zásady a pravidla pro plánování a provádění vnitřní kontrolní činnosti, předávání, vyhodnocování a evidenci informací získaných v rámci vnitřního kontrolního systému a nastavení postupů a pravidel při vyřizování zvláštních podání. Zdrojem pro identifikaci rizik byl zejména nepřetržitý proces hodnocení vlastní řídicí a kontrolní činnosti, kdy byla analyzována rizika, která by mohla dle jejich charakteru a závažnosti negativně ovlivnit plnění stanovených cílů a úkolů daňové správy.

Inspekční činnost byla zaměřena na prošetření a dokumentaci protiprávního jednání zaměstnanců, zejména na střet zájmů, dodržování zákazu podnikání a jiné výdělečné činnosti ve smyslu obecně závazných právních předpisů. Dále byla prověřována možná korupční jednání zaměstnanců, podněty poukazující na nevhodné chování nebo jednání úředních osob, na nesprávný postup ÚFO apod.

ÚFO bylo zaevidováno celkem 51 zvláštních podání, z nichž bylo 13 stížností ve smyslu § 175 správního řádu, 29 podnětů nebo oznámení a 9 ostatních podání. Anonymních podání bylo evidováno celkem 32. Ve srovnání s rokem 2011 je počet těchto podání obdobný.

Přehled zvláštních podání dle věcného zaměření a dle ÚFO, kterými byla tato podání vyřizována, je uveden v **Tabulce č. 62**, z které je patrné, že ve zvláštních podáních bylo nejčastěji poukazováno na nevhodné chování a jednání úředních osob (31 %), střet zájmů a možné korupční jednání pracovníků ÚFO (27 %). Z celkového počtu 51 zvláštních podání jich bylo 36 nedůvodných (71 %). U devíti částečně důvodných (18 %) a šesti důvodných (11 %) zvláštních podání byla přijata příslušná organizační a personální opatření k nápravě zjištěných nedostatků.

Tabulka č. 62

Věcné zaměření zvláštních podání (na co bylo poukazováno)	VYŘÍZENO			
	FÚ	FŘ	GFŘ	CELKEM (%)
Nevhodné chování nebo jednání úředních osob				
pracovníci FÚ	7	4	4	16
pracovníci GFŘ, FŘ a vzdělávacích zařízení	0	0	1	31
Střet zájmů a možné korupční jednání pracovníků				
pracovníci FÚ	1	4	8	14
pracovníci GFŘ, FŘ a vzdělávacích zařízení	0	0	1	27
Nedodržování zákazu podnikání a jiné výdělečné činnosti				
pracovníci FÚ	0	0	2	3
pracovníci GFŘ, FŘ a vzdělávacích zařízení	0	0	1	6
Možné porušení mlčenlivosti	0	1	1	2
Postup ÚFO	4	2	0	6
Dlouhodobě neuspokojivě řešené pracovní právní vztahy a vztahy na pracovišti	0	0	1	1
Dostupnost služeb a informací poskytovaných ÚFO veřejnosti	1	2	5	8
Nekalé podnikání, ostatní	0	1	0	1
CELKEM	13	14	24	51

c) Stížnosti vyřizované na ÚFO dle § 175 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád

ÚFO bylo zaevidováno 13 stížností ve smyslu ustanovení § 175 správního řádu (11 stížností na FÚ, dvě stížnosti na FŘ). Důvodnými byly shledány tři stížnosti (2 stížnosti na nevhodné chování nebo jednání úředních osob na FÚ, 1 stížnost na postup FÚ) a tři stížnosti byly shledány částečně důvodnými (2 stížnosti na nevhodné chování nebo jednání úředních osob na FÚ a 1 stížnost na FŘ). Více než polovina stížností byla shledána nedůvodnými. Oproti roku 2011, kdy bylo zaevidováno 57 stížností, došlo v roce 2012 k jejich výraznému poklesu (o 77 %). **Detailní přehled stížností je uveden v Tabulce č. 63.**

Tabulka č. 63

Věcné zaměření stížností	Počet	Důvodné	Částečně důvodné	Nedůvodné
Nevhodné chování nebo jednání úředních osob	9	2	3	4
Postup ÚFO	4	1	0	3
CELKEM	13	3	3	7

X. ZÁVĚR

Nejvýraznější změnou v oblasti správy daně z příjmů právnických osob byl v uplynulém roce 2012 vznik a zahájení činnosti Specializovaného finančního úřadu, na níž po 1. lednu 2013 navázala potřeba plynulého přechodu na novou zákonnou organizační strukturu Finanční správy České republiky. To společně s pokračujícím nerovnoměrným průběhem hospodářského cyklu v některých odvětvích a s očekávaným celkovým poklesem výkonnosti české ekonomiky, bude v roce 2013 klást na zaměstnance finančních úřadů podstatně vyšší nároky i v oblasti správy daně z příjmů právnických osob.

Významné bude také v roce 2013 zabezpečování úkolů ve vazbě na nabytí účinnosti legislativních norem upravujících správu a zajištění II. pilíře důchodové reformy v České republice. Základní legislativní normy pro II. pilíř jsou zákon o důchodovém spoření, který se týká mimo jiné registrace smluv o důchodovém spoření a registrace pojistné smlouvy o pojištění důchodů a zákon o pojistném na důchodovém spoření, který upravuje placení vlastní pojistné (spořicí) částky.

Správce Centrálního registru smluv je zákonem o pojistném na důchodové spoření určen Specializovaný finanční úřad, který bude zajišťovat na základě žádosti, dle zákona o důchodovém spoření a v souladu s postupy správního řádu, registraci smlouvy o důchodovém spoření. Při registraci bude kontrolovat splnění podmínek dané tímto zákonem a účastníkovi bude oznamovat zaregistrování smlouvy o důchodovém spoření.

Správu pojistného na důchodové spoření ve II. pilíři pak provádějí všechny finanční úřady. Finanční úřady povedou řízení se zaměstnavateli a s osobami samostatně výdělečně činnými (OSVČ), vybírají pojistné od zaměstnavatelů a OSVČ, převádějí vybrané prostředky na účty penzijních společností a neodvedené či nezaplacené pojistné budou na dlužnících také vymáhat.

Odvolacím orgánem pro řešení případných sporů týkajících se činnosti Centrálního registru smluv bude Odvolací finanční ředitelství se sídlem v Brně.

SEZNAM ZKRATEK POUŽITÝCH V TEXTU

ADIS	Automatizovaný daňový informační systém
DPFO	Daň z příjmů fyzických osob
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPPO	Daň z příjmů právnických osob
DŘ	Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád
EPO	Elektronické podání písemností
FO	Fyzická osoba / fyzické osoby
FŘ	Finanční ředitelství
FÚ	Finanční úřad
GFŘ	Generální finanční ředitelství
JIM	Jedno inkasní místo pro příjmy veřejných rozpočtů
MF	Ministerstvo financí
PO	Právnická osoba / právnické osoby
SFÚ	Specializovaný finanční úřad
ÚFO	Územní finanční orgány
ZDP	Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů
ZDPH	Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty
ZSDP	Zákon č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků